

A

349
—
T.

IX-264

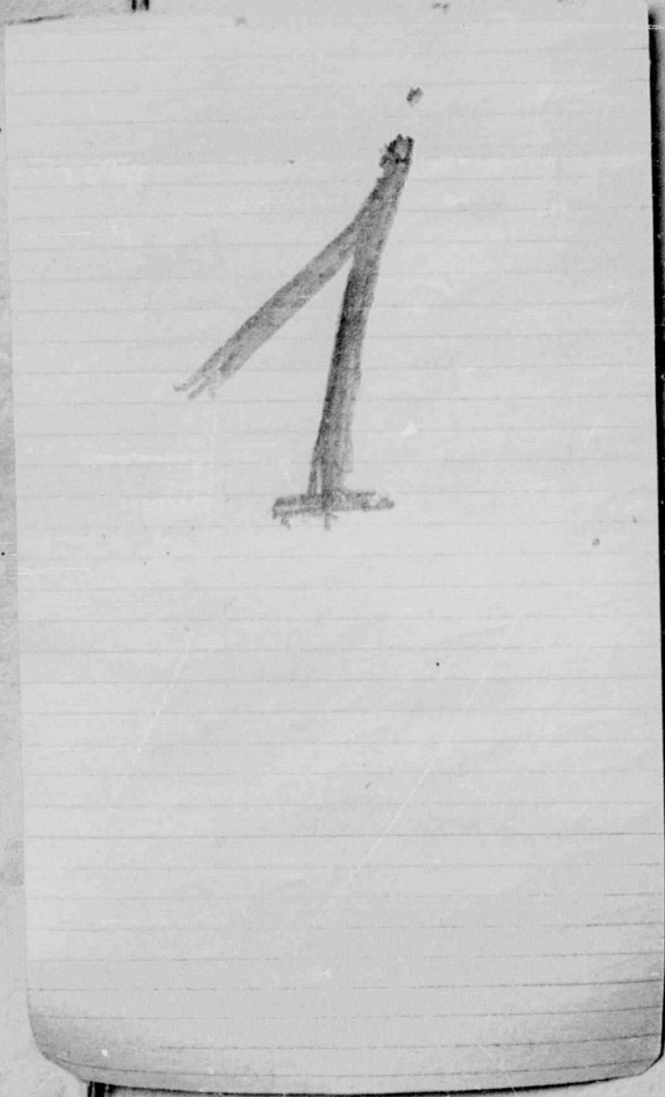
HERMANYI JOZSEF

KÉZIRATÁNAK

MA'SOLATA

(IX, 264 sz. KÉZIRAT)

IX-264

5
7
7

IX-26
S

15

VT.

17

Hermanyi József

Nagy-Engedi reform. lutheránus

Községi tanács

Másolatja.

(: d. Hermanyi Józsefől a munkáigazgatóhoz :)

MATYÁSI KÖNYVTÁR
NYULAFÉNYVÁR

Deo. Posteritatem ha. lib. lib. lib.

Ampli munde felle jobb s rospabb raste kispitetem
eu, hogg ti ast fad effer meo obrasny muni foyjatob.
Nmt feny ellenemre, ha muni epre foygatyaols, vuy
hamunwa egyetely: ti tobbet vuy jobbat nyjatob.
De ha nemelly mag rasmnal kedvesekis, est vesiter afe,
mitra, ha ugg tetyle; mert ha uelcu fix affigomb allotij;
talcum fad kiltomb kiltomb-fele dolgoti, semet varafad.
Legeij: mind adalal latvan hogg mafob raris tabarut me
tituel s pipalual; mafob tabarut toruel s piariferu toltu.
uel, eu pldij edetud nem tudob, adob helyett est ad rias
rtam uo toltetbol effer maspor: igy togtamun labaimat
mint a rest, hogg mag ne ebbadjanal. De kitalija? hat ha eu,
nyi semet koddott, Valami aramuyati, ollykor fog talalni egy
godos elme! Lattatual a dolgot nagy vesint kiffnyetob, de
magjobbadrol valo elmelledifre adhatuar olot. Bar, bidonyas
eu idey Aramijret volua Valamit, eu jo pivel semlettem
volua benne ad o idejebeli kulepastica is Politica uetast, de
uelie nem volt mag fad egy lineam affele rasmis, tm a col ide,
aly predikatjole, mellyetxe kerij vuy e cunni pilyegem nem
liven adtam Pap e gyocaimual, est seigenlettem, midon na
lcam Kklesien Historiara tartoso jegy, etu keresztob, mint
Epperep fainal suem tudtam mutatni; de ad eu Aramot

MATHEVANY-KONYVTAR
GYDLAPHERVAR

A.

mejl
9

Deo. Posteritafim ha lid lipitel.

Armyi mindenfèle jobb s rozspabb máse kispitetem
eu, hogy ti azt fald egyser meq obrasimj unni fogjátok.
Nint semj ellenemre, ha mind ödre puggatyatok, vagy
hamunwa egyetelj: ti többet vagy jobbat nyjatok.
De ha nemelly máj irasimnak kedvetelj, est vesitetek afe,
micsa, ha uff tetjok; mert ha uibem für affigombf állotj;
taldm fald kütömb kütömb-fèle dolgotk semet varáford.
Luguj: mind adtal látván hogy májok rakis tabarut me
titel s pipálnak; májok tabarut törnek s pisájerut tölte,
uel, eu yldij eselted nem tudok, adok helyen est ad rias
rtam idö tötesből egyser másdor: igy fogattam lábaimat
mint a rest, hogy meg ne iobbodjanak. De kitudja? hátra eu,
nyi semet ködött, Valamü aranygati, ollykor fog találni egy
gondos elme! Lattatnak a dolgot nagy vesimé kispimjok, de
nagyjobbarrol való elmülledjre adhatnak olot. Par, bidonyas
it. idy Aranyjret volna Valamit, eu jó pivel semeltem
volna benne ad ö idejebeli kulepastica is Politia actast, de
uelie nem volt máj fald egy lineam affele irasim, hma est ide,
alis predikatjok, mellyekre kevés vagy e cümüi pülfegem nem
liven adtam Pap e ögocainnak, est pülfegem, midön ná
lann Eklesiá Historiára tartosó jegyzeteket kerestek, mint
Epperefo fiamál suem tudtam mutatni; de ad eu Aranyot

Dethlen Gabor hagyván a Kolosvári Ekleziának 1600
formát emelők Kurátora Varadi Miklos vate a Geli
Jelvan Puffpál fejében, Amjant való nagy könnyavvalé
Turi Dobara, Jordai gárdag embernek Turi Janafnal
a Seánya, a Datori Sigmund Fejedelem fejében a
So es as Arany Sándor Impertora vált's, evől
Devinált Dethlen Miklosra a Jordai Has. Dethlen
Miklos született 1642. J. 1 Septembris. Elő' Fehes,
ge Kün Stona, amafodil Rhedi Julia. 1689 ben
Darsai Aros Fejedelemmel tetetvén a Töröltéljőve
ai zenő felát s mine Segesváron s, att' lör hogy már
Fejedelmé vállasztó gúllis; de omar Karakari György,
völ való feltiben mine Devára. Azután Gúllis kir,
Detind, M. Vasiskull, re, as hodais 1800 Töröl kéjire,
fel Darsait, A Tör Töröl vált Hadri Napta fu Dug
e Magyarul jót tudatt's, as ország elött Magyarul
proponált. E mondatta is országjal hogy lenniel
hivel a Csásár hos is Darsaihos, mertha tákelt,
tenkedel bisomy nagabb lisen a kemeneri as hárvil.
s, ugy is lott' idövel asöenyü' igetifel miatt Darsai
Aros Karakari elött a Töröl hos fogvár magat' Deth,
len Janos is a minivir völe, de minil utanna oportat
meg jorta valna vyzsa jüt, de hoppas traktora botai
tálbi ölt.

Datsátal bi' ölt' 1000 Janbámul is 800 spahival eljütt'
Sebente megis pátla' rajal a Várasz Rakakari György de
val hijaba; s' att' arutan Galunil megis Sebesitell'
kukakoson. Elor a Nemut Csásár's titlos Sevel állat
inlette a sebeniket, hogy Rakakarinál a Várasz fel
ne odnül, korta vala pedig a Sevelit ormand; Janos
Magyar Országj Procurator misodmagával, paraszt lör,
völ is mi' dör vállgat vettend valna sebenben as
ormandi Darsa as irást egy is gyatska takar, is spro,
nyat vrapdal be bináltvar elnyel's, as hasábar kora
ei sebenbál, mülly dugat Dethlen Miklos a semivel
nirutt. Ano 1672 Felelly Saplo. Ut loru fuginy Jenei

Nemes ember Postan-Mester nev alatt, Aprasi Mikhally
Fejedelemmel ollyan leveles embere lör, hogy se fe,
se jege, se Janakosi, se elnyafiat anyit elotte nem lottel
minil Felelly Saplo, Emel vüjzüm Fleischer Andrást
a sebeni Királly Dint s tanats vrot meg fogata a Feje,
Delin s, völe Devára, de a Janos vral fel sendillöer ha,
mar meg pabodítal, is hogy többi illy en Doloy ne s'nil
a Janos vral övre esüvenel, is amenyir valana Banji
Paris Subferibalanal s, pösitlenel, hogy minidmitnel
egy egy áhon

egy egy álgán, melyet ha li meg hal, Felsejje vagy Gyermile
fel Kalafuttan a mely Janás vut leg közelebb is ültje an
nal; melynek summája evall, hogy a Fejedelműt alhan
ex auctoritate altatmarrák; ha meg is pitelemé, mit is adhibe,
átnanál az alhan fegyalknak meg szabóitáfaban. Est ma
gal kösül egyil Nagy Janás a Fejedelműt bi monda
val hamar is alig hogy az ország; Fejedelműt: pintein
gúlis lévén Fjésvarat egy mást lenem vagál: V. Jö
ember. palyastal mindegyesűt evall kivált egy effel, mi
kor a Fejedelműt amaga gyalogjait fel alarni gújtás a varda
is az vrealat fogtatni vagy altni. De ten chillos egy me
hány ad magavát a Statufalat az vreal részre disponál,
tal vata. A Fejedelműt chpomy Galányi György Dofe
us az vrdvari Paps: arit en vreal fel D. M. az Atzám Hara
hos gúlt vreal alavatyabál; bi minden a Fejedelműt
nem pitelet elfo furájat, is más Kap ortan adig ja
vial: Teléri Mihály kivált lepen, naha mapal flut vut
az inventur is Actor, mire mediator lenni; hogy le sen,
Fejedelműt. Dirony alhan Fejedelműt Janásopal lehtennel
vabna, hogy az atori Sigmund Kalafvéri gúltifendű mifa
lepen vata. Előv fol Tragediának protogusa edilylye
to Danfi

to Danfi Dicus vzedelműt ~~Handwritten title~~ vzedelműt
Danfi Dicus vzedelműt olai lovul vatal erlis 1.
Hogy belilly Laplat a Fejedelműt Favacitájat meg lilt
viba fiunta vult 2. Egy kor galacsi Jeltvair nat lein a
Fejedelműt galacsi jut meg ijpa magat; vmdre apid aze,
viedem clatt; vnde vralatni alontape aljait; emikis monda
Danfi Dicus, Mihálydaralmim egy vifla, vmi ifyem,
ifyem alab vü? s maggot pödir a koprat jeje tejeje 3.
Hogy J. Pali Janosie Thabala utam Kutygalvat Telerműt
nem vzedte. A Conjurationalis kedöje Danfi Dicus ellen
völe Teléri Mihály is herelly Laplo; de Teléri opstain vü
vette Deldi Patri. Teléri pedig völe ellenfeje Danfi Dicus
vgnere a Generalispújert, Præcedentiert is honye nevü
falvürt: Be vonta a conjuratioba Teléri Kap Györgyöt,
Danfi e vgnoudot, Mevstáji Doldifart, Haller Jánosot, Khevi
Jecent, Janás Wadot, is Valami Ligat; conipriate, az emli
vett vradat subscribáltatta, s arxay mnducilca; hogy minde
vür mentöl többelrel lehe subscribáltafa. Vegre hivatvün Te,
Teléri Mihály engemee Berlen Mihályt; s orofelyre, az titkot
ki jelenté, s Danfi Dicus új festé le mint Fejedelműt s ország
ellen rebellist, vöt kimpexite, smert reluctatam; hogy az vovaz
belly, Déri hadat, melynek Jö Kapitányja völtam vum em me,
gam melle Danfi Dicus ellen. Vüvün Deldi Pallal a Hú,
rom

rompeli kudar, es Maxus háról jövölés, elinduler, es Ge,
reus, Gyics, es Koppain táján es darabig Taborosául, Bem
fi Deius Vándorván adolyot, Koppandrol a Viték Udvarabol
ki indula Kolosvára. hommai Segyebünnen a Präfürinuat
magyar mellei révén, ment János, Ujváross, jóvállottam én
törön hog paladgon ki Magyar országra, ment nem jó a fe-
jedelemmel sorpággal újat húsm. Est pedig fflerestem adert
mivel tudtam hog edert ad Uraltt ollyan desperata conjuratiojór
vált, hog le micsal a Gyicsi feredőre, sőt halgatoskar nyce-
menye ki a dalog: Ha Bauff: Deius valami módon a feje-
lembes mehet sást magizlva seheti; Ehat öb menyeneb
Gyicspöl Kárcsufelbe; Dider Háróperöl be Hárvasaly
földbe, s optim meq egyevén a Portáru, hog más fejedet,
met kérének, a felefelet; Bauff: Deiusnek ugyan adert fog
tárol, hog a fejedelembes ne fírhessen, hog fírhjet meufé;
fogtal pedig el Koppindon a Viték Lábör Hádánál, s
Vittel fogva g. Pálra. Bauff: Deius ad en tanatfomat meg
faguván, fele Katonárral s Jaxorhorral el jöve a mi Dá-
boruul fele Ajtonig; de ormen Visszi tere, es ad Uralt
Valami mesterfeggel ny disponáláb a ville levő Präfürin-
uat, hog ad aréstálná Bauff: Deiusét Kolosvárat, es öris
ut a magy Hádánál.

All-Vitzi István es idöb igy gaddug ember vala, s
nem rejen Totina Inspectorá'y lobin. Bem a fejedelemmel
minden

minden Jörvény nélkül 2000 Tallert ránta, Radnó
ton levei es orpáig gúlése, ad orpáig nistált mellette
követő által; de a követéret a fejedelem nem admittalta,
mellyen ad Uralt, mint hallatlyan dolyon meq indulván,
a Präfürinuat, Janát Uralt, Jöi Reud s minden Statufol
fel mencié, hog a fejedelembes nistált uinál; de a
fejedelem nem admittalái; mellyen ad epefebbels el bi-
kululmál; minellyer e vitáig ad orpáigval illyen magy
Despectusán.

Anno 1684. A Solótyigna editio támadván, jöve
a Romai Császártól egy Turidius Dnmod nevű Pater
a fejedelembes, igjörvén ad Horax gratiáját: Ugyan ad
kor jöve a Veteráni Jöi Stráfa Mestere Marchisic,
nevi, a ki hosta a Császári Lovelt Fjerrváross. Ad
Uralt Marchisicót Marchionab gúndolván eleibe
küldöb a fejedelem hmitoját Daniel Istvánal, egy
örig Novári pines Néppel, Naláti István Hop,
Mester alatt pmitén a Vajász patarig. En mondám:
nem pürfej igy Pompeionis, met más a Marchisic, más
a Marchisic, de ha pmitén a Marchisic Vótnicig, nem
illemel illyen pompa eleibe; de meq mevetiner s pán
derjorat véghe vilvel; de ad utém magoly segyeulottel,
s Marchisicig mind fudálta mind vedette.
A 1685. Haller Janost, Peruyesi Simonodal,
Inyedi Mihályal es József Mihály Matyáspal, küldés
Orpáig

Danfi Pörögnek is, a gubernatornak, ej. Dettlen
Fergellynek.

Ennek tettjei re epeh. No 1695. a Veteránus
halála: Kivel együtt el mine b... nem... a
hadifenyviter, hanem minden egyet is rend, egyesség,
ej. ar... jora, Diplom... ar... g...
ar... Ha Veteránus...
Erdeley... a...
a... Ex...
m... ut...
m...

Az Oláhok Kétségjelelliről.

1697. A Dabulnai Oláh Papját Malayi Átvon
ej. gubernator Danfi Pörög. Felirata t...
Átvon a Oláh Papokat...
ve...
ar...
m...
p...
r...
b...
n...

Ez ully infelny...
be...
a...
le...
p...
il...
a...
k...
c...

Contradictorak; De a Deginy Oláh Papal nem
mister, hanem annahutanna Nagy, Papi, Pábr
Danfi Pábr. Oláh Vallásra allott nemis allalmay
vagy tudó ember, az Oláh vallás neve alatt pro-
testant advan be; Sárosi János az akkori Ité-
kés Mestertől. Seb. Szilvó (Cesareo Judiciali) is
vette; De alett a vége, hogy Nagy, Papi nemelly t...
val együtt, kik...
Fizetvőrat a gubernium...
János...
ej. Kebelek a Generalis...
mondam, hogy nem jól eset, de...
tal, mert e nem a militaris, hanem a Provinciale forum
ala való dolag, de semmi nem tört benne. Sárosi Detsbe
Lentelenekél memmi de idovel magatendolka, megis se,
bocak, s hivataljábanis restitua...

1702. Conscriptio volt a Harag, voltak minden
Clasish a Conscriptorok illyen rendel, egy Magyar, egy
Szerely, egy Szász, egy Militaris Nemet Tiszt, egy Cameraris
Nemet, a Scribar erehen hivul, neverték ereket Investi-
gatocornak, de a köfőj neverte vesztigat ordnak ebb
a Conscriptioh egy Gyarfas Átvon nevű jó Nemes Em-
ber Investigator meg bolondula. Kerner a Szabem Szász
Investigator is Lovastól el eset s mindjárt meg hala.

1703 Die 5 Decembris Szász János Szabembe
meg ölettek, ott a hol az elött Kolosvár, Dávidot
meg ölette volt ártatlanul, Felette sok gonoszragt
talalt

találtatott ez az Ember az Ingressa, kitől a mérget küldötte
volt Actornak, volt Haupt Adam, a kiis minden meg
tsalatrózt volna e dolgot, egy darabig duggatta, de
ostán Pap János is egy Kertész által meglette, Tartotta
egy darabig egy Kiltben a Virágos Kertben, de ott nem
szenvedhetven kőtenő mulva ki ártat, hordozt dug,
tát s a ganejt ki küldöttek. A Feltevése is a Secre,
társaság, Kínos, állottak az fytan meg az Inast meg
ölték, volt egy Körtvélyesi nevű koldgaja, Magyar Fi,
de Németül, Deánul, Totul jó expeditor ez igen jól go,
nosztáig, solgált Császánornak, Lett az után Apoc
Hrvan koldgaja, s azután Rabbutiné is

1695 die 11 Novemb. Kolosvárról indultam fel Detsch
Bethlen Miklós. Követregh minden Erdélyi Conferentiáig
jelen voltam, Tot egy néhánybor az én Szállásomra jöt
tek Commissioxa, affele Secretarius Bellicus, Annond
Fő Commissarius, és Camera Consiliariusok, Tot ma,
ga Heißler, és David Pálin Urak, A Commissiók
voltanak de Intentione Militid Transilv, de Com
mertus Salis de ratione Monetis, mint hogy a Zlo
tot ehöz bannizálék az ő Feltevése Országait, Ehöz
expediáték a Gross Titulust nérem, Gubernátornak
és Apocnak, én nem vágytam reá, de Feltevése azt
mondá, Vedd fel, mert nem betsülnek, hátra vet,
nek benneteket ama esir, tsando Magyar Or,
szági Pápiya Nemes Emberekre nére, Azonby
Lattam Gyulaffi László Grossraját publicáltatta
Miles

Miles Mihály, Száva Mihály Poctai Posta fia Dávo,
Petrus Lőrincz Gross, fel vérem én is, gondolván,
hogy avagy tsad egy hitván Titulusért, ne legyen a Fiam
Papistává, Feltem attol is, hogy az Udvar roszra ma,
gyarazza, ha most is mint másbor, mikor offerálta,
reinfalot, azt fogják mondani, talam Nap keletre
vijjázok A Szegen Fiam Fő Ispanyága is ehöz esél
meg.

Ehöz volt temporarius Generalis Erdélyi Prin,
ceps Vaudemont, igen Generosus Fejedelmi Ember,
ennek rendelt az Ország igen nagy Discretiot, a
mellet az után Rabbutinnak is meg kelte adni,
és Solhat meg is kelte tudani.

1698. Azonby az Ifju Fejedelemmel mit nem tsale,
redoch s Sollicitatát Confirmatíóját, adozálték bennet,
Hárasították, Titulo Principis iustanár Calendariom
eleib, 11 Apaffi Mihály Fejedelemnek nyomtatták, de
mellet az Udvarnál annál nagyobb Zelotypiat indí,
tottanak, én ezt előre Solhat meg jövendőkem nére,
hogy ugj mint a Majom a köhkit, magdi fogtár meg,
de nem hível, hanem ostán a 1698 be telék rajtöl,
Az Udvarnak elmeje s állapotjáról való Conclusum
mikor én ez időby Detsch volnék, e vala. A nem rege
90000 forintal vásárolt Törölyi Jóságokat, a Fejer
várit, Monoriát, Csergödi Jóságát, Fagarast, mell
80000 forintby volt, cedállya, ez is in summa tett
100000.

100000 Nemet Tallent. Erant veggio et Bathmarum
et aliorum in equivalentia accedatando Iosbagodat, Magar
Orsbagb, Hupstat, ac Alnabat, et ac Erdelyi, D'ros, D.
Bagit tarta meq, et biga, Telb Erdelyb, is lathatit de
Compaginis durantiq, lathet ide hi a Fejedelmi, nei
völ mondjon le, s lejen S. R. I. Comes, Eren Conclufiot
en, et Abdolon Generalis Secretariusia meq adde elfob
tat a Gubernumnat, et Dehlen Gergelynel, s Eternel,
et demonstratol, hogg act ratio status Augusta Aula
Austriacae indispensabilis, durante bello Turcico, per hunc
placidissimum procedendi modum, possit sua Majestas
esse secura, de Persona Dni Principis, qui quo me
lius et promptius parebit, eo majorem apud su
am Majestatem gratiam, fidem sibi, et sui quietem
in Pardia procurabit. Quo magis vero venietur
eo majorem diffidentiam faciet, ac Aulam ad resolutio
nem has duriores de coget Ama ritia nagj bolto
Ministernel Kintornel tanatsat is meq mondam, a
melly e' volt, Partem reliquorum preter Fagaras
et Albam, bonorum Fiscalium convertite ad contenta
tionem Donatorum, ex bonis Albenity. Gubernio
vi hujus Decreti cedere debentium, si adhuc aliquid
super exit, emite a Fisco, et sic prudenter pro
cipietis Camera Cleo, et unicuiq extraneo occa
sionem omnem talia bona a Cesare impetrandi, et
vos multiformiter vexandi, occasionem forte nunquam
redituram

redituram manib, vestris evolare ne sinite Ego ex
parte mea quidquid ad Patriam vestram beandam
conferre poterō nihil relinquam, dum modo vos
vobis met non desitis, Cesar vero omnia ad vestrum
solatium facit nunc et faciet. De a jo Orsbag a jo
Tanatsot, nem tsar meq vete, hanem ellene meun,
kallodet, Latvan avert a Csaszar hogg az o in
tentiojavat ellendero a Procebus, parantsolanat
nirem, et a Gubernatornat, ugj visellunt a Fejede
lemre gondot, ut ne causa, nec instrumentum, nec
occafio ullius mali esse possit, mest mi adunt pa
mot volla. Csaszar Rabbutinnak is parantsolattja jot
hogg a Fejedelem dolga arant velunt hetten eget ex
tten, mellet midon Rabbutinnak bezellentunt volna
ere monda, en Tanatsal tutet nem extetlet, nalla
tor a Tanats, hanem a mib, p'rtsej lepen, exot, Pra
fidumot adde, De a Gubernator et Dehlen Gergely
s Eler, ac en araratom ellen mindent elforditta
nat. Azonby Rabutin a Hadak decretaval a To'ro
ellen hi mene, Philippus Ernestus Lietstein Feje
delmet haggvan a tobbivel Erdelyb, hui tsar ha,
max jove a Gubernumhoz Fejervarra, et a Guber
natornat, s nirem monda, hogg o neti Curier al
tal az Advartol jot ordine, hogg a Fejedelmet
bejen, vagj ha nem arar mastent is fel kuldje
Betsy Vegtore elmene a Bejeny baray giermol
Sub

Sub honesto Titulo, de bironj Custodia alatt Rabbutin
neve volt Johannes Ludovicus Rabbutin Comes
de Buzi. erat Homo illiteratus, proter Gallicam
nullius Lingua gnarus, vix servus, adum integre
nunquam exuens. &c. Tolmatta vala Carolus Ludov.
vicus Acton, hit a Gubernator Apoc Hvan, es másol
hírelredésék által mindjárt Illustriſſimus Daxonak
tsunátának, s ő is fel vére, pedig egy Bazoch tsuná-
lo Petich az Attya, nem is igen végen ada a Csásár
Armatyá néli, cum predicato de Trevenfelj.

Haxman, Apoc Hvan, en es Gubernator Petich
letünth, a Csásár nevével egykor pponalá kintse,
Adjunt Rabbutinnak egy kis Adjutant discretiot mint
egy 6000 Rflr. Gubernator, es en mondék. Cum do,
mum ibimus statibz proponemus, recomendabimus,
et quidquid fieri poterit, libenter faciemus. Kintse
ts. monda: Et quare non hic et nunc? ubi quozs
id fiet, quod vos Tres vultis, Sui Majestati vero
D. Generali, et uxori hie presenti, et mihi gra-
tius vobis vero honorificentius, etiam orit,
si hie nunc aliquid super inde Concludetur, et
hoc semel pro semper neqz a Vobis iterandum,
nisi ipse recommendationem Imperatoris iterum
atqz iterum annuatum impetret, et statibz
exhibeat. Ego bene vobis Confulo, credite mihi.

El hal

El halgatol, es nézené a Gubernatorral ketten
egy mas szemé, mit felelyünk, vagj nem várá Apoc
Hvan, hanem ex vana loquacitate et adulatione sua,
ve non? Libenter Excellentissime Domine El. bámu,
länk, es miis optan semel pro semper, meg ige,
völ, a mint kintse monda, ert is pedig ad statum
ratificationem, ne is consequentiam abeat, cum pro-
testatione regj vater a Conclufundé közzé.
De Apoc magatol etiam pro Anno preterito a
Gubernator. nem áthata, hanem lassan Magja,
vul monda nére. Ez illjen nékül el lehetné, de
optan sem en, sem a Gubernator nem mexöl
vitatri, Enyit hasznata Rabbutinnak két három
vendégsége Apocnal. A kintse elmeje, a volt, hogj
mas kbtendöre a Csásár recomendatiját o
meg gátolja, es a nékül, az Ország ne adjon,
mellyen Rabbutin meg haragudvan kerdjen bu,
tsurni, s mindjárt botsajszál ts. Erdelyböl E.
meg is esik, vala, de a Gubernator ktfesé-
ge, es a Saxosi Janos Apasága, az en es más
Pamborol felelmet, nemellyed hírelredésék arra
viver a dolgat, hogj nem tsak nem kivánat
más kbtendöre ellö a Csásár recommendatio,
ját, hanem Ország híre nékül, de bironj ne
hára nékül fel névelék a Rabbutin discretiját
25000 forintra.

1695

1695. Volt Interimális Generalis Vándorment,
ez alatt mag én Detszy jártam, volt Marcos Vajár
kezt az Ország gyűlésre, mely az Adorásnak szólott
rendet a Kapu sámat rectificálták, vag. hic de,
falcando, et per hoc alibi onus augendo perrexer,
tálták annyira, hogy lehetetlen volt meg igazítani
hanem az 1699. tellyeséggel a Kéllé a Kapu sáma
mellől állani, Doro Samud és Sebste Lőrincz két
Regystrátor sávas után mondom, hogy a Kapu sáma
nak defalcatiojával ment a Subernator ersebének
leg alább 10000 forint, ajándék, a Kapu sáma adó,
zártat meg nem althátván az Ország, en tinnatér
1699. az a Legesvási gyűlésre egy Projectumot
az Adorás aránt sámt adék a Subernatornak,
Vaxmegyél, Széleknér, Regyálisárnak, és nagy ve,
sáredés után véa állának, s ujj alla fel az
Adorásnak rendi, melyet az Ország a. a hu,
bernator és Apor deget ellenézer, de a sta,
tusok tsak nem állának el mellőle

1674. Vádolat Detszy Dált Bethlen Farkas,
Gergely, Mikos Kelemen, Datro János, hogy a
Fejedelm, Fejedelm Apóson, Teleri Mihály
és Széle László ellen conjurált volna, epe
dig onnan esett, hogy Bethlencz perlették
Dels

Delsitől a Bethlens Jóságot s amár nem en,
gedte, Mikos pedig Bethlencz Daxatyi volt,
Datro János pedig kért per defectum Familid
Duelatiand Cirkmántot a Fejedelmől, de Delsi ke,
vestül állott benne, azért meg akkor meg mon,
Dotta Datro Nő a szegény Legény a mit tud el
követi Bethlen Gergely és Mikos Kelemen merőp,
Ladesi és orfesi barátságot tartották egymással
Farkasnak és Kelenér, Kelemen igen nagy ba,
ráttja volt, Delsimel pedig halatos ellensege. Fe,
lerincz pedig és Széle Lászlónak igen kedves
Embere, tudott mind söt, mind pedig ajándék,
kat bővön adni, és huján arzal nyere az Itelü
Mester, Tanats Ur, Prezidens, és Fejervármé,
gyei Fő Spanyolág hivatalát, nem tsak érdeme
nélkül, hanem ujjan érdeme ellen. Hallottam én
s máfor is Teleri sájaból Huj Kelemen Loha
sem volt az Itelü Mesteréj illyen persecutio
mint te alattad, pedig mindennél ő tette Ma,
ga is sáfor mondotta Mikos Huj omre én egy
tséppet sem tudok éhez. Ezen Delsi conjuratio
jáb complexnét mondattam én is, söt azt mondották
En

En vajjót Beldinek epe, peanaja, kardja, mindene. Azt
is mondották, hogy én a Rómanai bérély, 30. Lovasfal
lettem a Fejedelmet hogy magát Feleségét, Halátsi Ifjant
Bérelj Laplot te vagyam. Ur Ifjén! hogy nem gyilt
meg a föld az ördög, töl is szeméremmel ki mon.
Dando Monstrum alatt! concludálták azért. Beldit
fugni, "olni" lenni, ha Bethlen Miklos szabadon
marad, azért. tsak tegér el ötet is.

Mikor ezek így folytak Teldi Mihály hírelhes,
böl évagya ex subtilissima malitia in eversionem
Beldi, a Fejedelemtől egy Patenset perer Beldi,
nek, melyb preter confirmacionem, Supremi Exerci-
tum Generalatus, Beldi auctoritattal arra, hogy a Be-
relj Bérelj meg mufrálja, és mind fő 5 mind a,
kább való Bérelj Tipter ö tölle fügjenek mint fő Ge-
neralitol Az Erdélyi Sédias és Törvény ellen való
dolog az, hogy bérelj négyen Generalitol fügjenek,
vagy Bérelj vagy Vármegyer Nemes Emberek, Az Erdélyi
Generalisorat Apaffi Mihály Fejedelem előtt nem irták
Colondul. exercituum nostrorum Generali hanem Cam-
pestris nra Militid Generali. mert volt Mezei pre-
tett Hadunk, és az Udvari Fő Kapitány a Mezei
Hadnak fő Generalisának hivattatott, s tartatott.
Mikor a Fejedelmek Hadb mentenek, ha akar,
tsak art, vagy mast tettek fő Generalisnak az egész
Hadann, és annal cum Ceremoniis congruis a Hadnak
latt.

lattára, Janats Urak által adtak aranyos botot Kar,
dot, tettek egy persimond Vármegyer, és Bérelj séj Genera-
lifat, a híd a földöl fügöttene, de mindenid au-
toritassa, a Hadnak te pállafaval exprakt, és
bérelj séj az Ország, nem parantoltanak semmit is,
mufrakot a Vármegyer a fő Ifjant a Bérelj ségen
a fő Kapitány tett. Apaffi idjé, hivalt elein lenni
Udvari és Mezei Had nem léven, Beldi ne videat
Generalis nihili, irták a Cancellariad Exercituum
nostrorum Generali Misera! milite carebamus, et exer-
cituum Generalem habebamus. Ez előtt egy néhány
Eftendővel felültetene, egy néhány Vármegyer Apafi,
dahoz, ott Dánfi Dienes mint Vármegyer fő Kapitány
Beldi mint fő Generalis mufralmi aratt, a Vár-
megyer nem arattak, hivaltképpen Dánfinak igen
nagy Confusioja volt. de jure egyidő sem tartotak
e volt egyidő a Beldi Pat és Dánfi Dienes között
való veszedésmel, és aruttan mindenid vesze-
delmél is ha is kérdte. Lon aruttan g'üle's
Fejervárat, hat rugnat a Vármegyer, és Tipter
Beldi ellen, akkor veszi előre magát, hogy hat
a Patens nére tsak halója volt, és Teldi
aron mesterekedett, ut sublatiis Dionisio et Bel-
dio, nec non Nicolao Bethlen, liberius garrulo

ad

ad silendum redacto, ipse rerum Transicar' summa
potiatur, et sit Princeps Principis et omnium.

Azonb' jó a Level a Fejedelemtől en hozzám, hivat
Mittorra, a melyb' hivattatom fagarast, el menel
nem tudván miért, es ott 23 Apr. 1676. este hét es
8 ora között Beldivel együtt arisztalánát ott az
Urak hozzám jöven kénperittemel, had ad nam ki
a Beldi dolgait de semmit nem mondék, mint
hogj nem is tudtam. Dolsatottak el. Az 1672.
ultima Martij 10000 Saker Keresztyei, es Rever,
Satis alatt, mely Reversálisnál egyk' Conditiója
e volt, hogj Beldivel együtt Soha Kérvényt fogja,
quidam nem keründe, s nem is emlittünk Soha
Beldi akkoz meg babadulván, de valami péltől
indatvan fél habdodott, es azt kezdette foj,
gatni o' nére a Reversálissa ellen semmit nem
lehet matztrannia, de az o' Vádlok mindent el
mondának, a Fejedelem mindent el hípen te,
leli o' nére minden uton módon veszedelmit
munkalodja, Datre János is ujjonnan harug,
Sagorral Vádolgya de. Erer' otet éppen Despera,
tióra veték, azonb' Gross Csar' Lazslo, Deleji
Sjmond, Castro Cristof, bémenenek Beldivel
Bodolara, es Beldi Apoc, Lárar, Daniel

Jfr

István, Hálnósi Balint, Domoros Tamás es más
Nemesek Haromfőret Lárar István, Csikat dispo,
valaké magok melle Beldi a Szerehségre, söt' az
egyéb Országra ki irá, vva magának is a Fejede,
lemnek, hogj o' semmi gonoszt nem ritendal,
hanem kentenattetik magat alkalmarni, találják
valami utját az o' Securitasának s meg banto,
Dasa Orvoslástanát de a melyre is igen nagy zen,
Düles lón, s arra nevé L. Agotara gjülest
hirdetének, es kentenatték, hogj oda Beldi es Tai,
Sas Hltre ki jüjjenek, hogj pedig erre Beldi indri,
callásék, vendedék Kóvetének Kornis, Caspari,
Miles Klement, es Matskasi Boldisák, de Miles
Klemen Beldinek halalos ellensége volt, javallam is
hogj otet ne küldjék Kóvetnek, de nem halgatának
meg, ezék el menven semmit nem tsinalának az
utan küldötték Nemes János, es Haromfőreti Fü
Tisztet, e jambor Keresztyei volt, ennek mint
Jambor embernek Cándorával abutáltak, es of
tan ad glaucoma oculis obducendum Janats
Urak is tévék. Mij ezen küldözeférel Beldit
athon ültetik, ezék a küldözök a Szerehséget
alattomb' disponalák magok melle, es idöt me,
Vener, a Kolosvári, Szamosújvári, Kóvár, s

egyéb

ezzel Lovas Pusztas Katonák öbve gyűjtésére,
és ezzel alkalmatosságával Aranyos, Maros, Dóvár
hely közei felültetésére, és azzal osztán vea mene-
nek. Haromkét Embere melly volt 2500 el osztott, Ezt
látván Beldi Pál, Csáki, László, Deleji, Sigmund,
Pasko Christoff, Apoc Lázár, Dondos Tamás, Kál,
nódi Pálint, el futának a Portára és Agota helyett
Fagarasba hírdeték a gyűlést ott Portára választák
követők Beldi ellen Bethlen Farkast, Micskei Kele,
ment, és egy káspit is a latere, Beldi aromb, meg
egerett volt Kápi Györgyel, hogy ő menjen ki azon
öbön mint ország követje, s mindezt anna Déd
a Munkát el kezdé, agat Publicam Regni Causam
Ezt könnyen véghez vire Kápi, mert ő a Feje-
delem előtt Suspectus nem volt, aromb Teléri,
Rhédei, Daráti voltanak, Dáni Sigmund öpa,
Bethlen Farkas Sogosa, Beldiét ug mondották
utag agant publicam Regni Causam, Salva manente
Principis dignitate, De az országot és köfeket
az ő ellenségi arzal hitették el, hogy Fejedel-
met arannal választani, a való, hogy Pasko
Christoffot küldven Beldi a Portára Kápi
utann hozott Pasko Teléri annotiojával Levelet
a Portárol, De azt Supprimáltak aromb Beldiét
ellen

ellen munkálodvan hatalmason, mellyet Kápi öbre
viren a Portán, öbve igen nagy Portán Haza
jöve Fagarasba, és meg ö keede a Fejedelemnek és
Telérinek titkon ki adni a Beldi Portán való machi-
natioját, és hogy azért jött ki Lo haláláig, öreg Teste
romlásával, hogy azt a gonosz hirt meg hozza, nem
tudta vesett Róla hogy máx halob, tsavarja a fax-
kát, A maga Telésége, kinél pebb, való a Teste
mint a Lelke, és a sreme mint a sive. s ide tésem
en H. I. amit az edes Anyamnak Mostoha Attya
Albert Terente beszéltek volna, hogy egy Pasko nevű
Cziganyja volt ennél az Afzsonynak, kit meg ferté-
tetett, és fertelmes rédett velle, s ugj fertette a ma-
ga agyát, az árulta el Anyját a Fejedelemnek
s mellyet arutan meg híratott mindent, tsak ha,
máx kapák Kápi, virek Déráib, vash verék s
ott hala meg, s a Vafat Testamentuma perint el
is temeték velle, a mint labára volt verve. Ez
kor ugjan el öböl egy Aranyér kért ahan, egy ne,
hány Lovarot disponalt is volt, s el mehetett
volna, de eljedven visszá tért, Beldi a ki sóz sfen,
telenségével, és a Fejedelemség ról borsorkanytól
való tudakozásával való Ura veszedelmének óta,
Kamos Gyvart Rabságba halameg, Beldi notárak
és a Torsfat Apoc Lázaron hívül, Bodolat el
hány

hanyatár Bethlent és egész Iosbágot, a Bethlenek: Mikos Kelemen, Walatri István fel osztár, Les Mobilisét mind el prédalár, az ezette való ke. zeferet exöfien meg vonár, az Atjafiainar a Iosbágnar tsak a Sepreget adár.

De minden Bethlen Farkas a Portara Apoc Lazarus penren az ötfé István által el berze Beldi mellöl a többit kerete kerre a Portától de azt felették, az a Császar Meltofaga, es a Muszulman Kent Vallas ellen volna, holott ma, got laboron jöttek ide, meg is ki adják, hanem intrabl tractatyanar Beldiekkel, es Bethlenek öfve. A Porta isméri az, Orsbágot, a Fejedel met s tsak Bethlenek meg, Fejedelmet is mast nyerkhetnek, Talam öfve is Bethlenek volna, ha Farkas Beldinek halatos ellensege nem lett volna, es az utan hallottár nagj Török Urtol azt, hogj Farkasnak nem volt epe, mert ha Beldivel akkor öfve Bethlent volna, igen szep ember lévén Fejedelen lehetett volna, Az utan hogj ki nem nyerkette, azt nyerte meg hogj tegjék Fedriculab, de Lörd, Laßlo Fö Követ Eptendo mulva a Portara minden: a mint a szo volt. Beldit meg etette, s ott vesett.

Csaki

Csaki Laßlo ment Lengyel Orsbágy, Csakó Magyar Orsbágon Patalon holt meg, Delenji Bistby, es ok Pa. piskava lett Kálnoki Balintot a Fö Veres Firi Pál, ceptoranar fogadta, ju firetese, es betsülte volt de hamar meg holt. Mikos Beldi Constantinapollyb meg holt, het vagj három Hetre Bethlen Farkas is meg hala. Sz. Mikloson heted napi betegsejbe, vala igen derék ifju ember, termeteri, es abra, zaltara nevre, mesz Absolon eltenek viraagyab, hala meg, nemem igen ju Atjafia kerdeett vala lenni.

1699. Vegi fele öfvel jöve be, az Orsbágy a Cameralis Commissio, volt a Commissarius Daxo de Taronat nagj elmeju Activitatu, mosolygo, mindent igere, keveset ado, egy szoval tsak Cameralis ember vala, Es Magyar es Erdely Orsbaganar nagj oppresso, ra volt, nemem eleg koszb volt az o administratioja, mert 2flr. 3000ret el tartotta Georgius Ekler, alabb valo vendu, de elebb valo elmeju ritra nagj memoriaju, nagj Concipista, ex Expeditor, em, becseses, es jamborobb ember vala, e Taronat mellett mintegy Secretarius, vagj Cancellarius ugy volt, E Commissio Erdely nyakara hozak be a Diploma meg romlafaval esek, s a Gubernator es Apoc, a Harmintad es egész Arandalför. 2 In Anno 1697. Apoc Istvan Refaurarius, es Szava Mihaly Fö Fö Almar Inspectoro szörnyü inter

interfractus lopus, es a Gubernatorum credulitate
Convenientia, vagy Complicitas, mert a Császárnak
túl mi jóvedelme sem volt az Erdélyi Fiscalitások.
3 Camera inveterata ubique regnandi
avida. 4 Dementio Sallaxii Gubernii Camera Lu.
cum. 5 Refauxariatus Transilvanie Reformatio
Sub spe omnia in manibus Patriotarum reliquenda
cum reditu Tavonati Passoviani. Ez a Tavonati
felette igen Sobrak, gyandék véro ember vala. En,
genet Apparia fogadott vala, de meg is Radnotok
500 Rfl. el vona. Eb vagy ördög fia legyen enjüm ne.
Ez a Commissio ki mosdata, a Gubernatorok
Apoc az Trendall Harminczadobol. 2. a Guber.
niumot a Vaxbol terintete, auctoritas, es fize.
tesebol. 3. Apoc a Refauxariatus valóságabol,
a Gulmoyndak trak a haját s nevet hagyvan ne,
kie lot meg samot von tolle 20000 Rfl.
meg adofitta, de a Desputat meg oltalmarak Car.
dinalis Colonits által. 4. a Hara Fiat a Fisca.
lis T. Stogerbol, vegereete az Országot szabad.
sagabol, es Diplomajabol.

A mely Harakot a Császár in Cesione bonos
Albenium pro sua Matre tartott vala, es Tanats
s Ország Palotainak vendelt vala u. m. a Feje.
delem latu Harak, Audentias vagy boldogs es

Ebed

Ebedü Palotát, aróly, Balla Tavonati Teleségestől
Az Ország Eptendöntent valo Quantumot, era Com,
nifio herde opponalmi meg pedig leg elől ülven a
Commissarius, a mint ert Joann. Fredericus
Comes a Zeun vagy Sean tselekedte, ülven a Gu.
bernatornak jobb here felöl. Ez a Zeun jöve be
1701 Tavonati után, igen kis kutak, pupos hatu
ember, de nagy elméjü activus, velonetes Sobak
fenn alva is, trak mi trisiny dolgot is pugilla.
vist, pennara véro ember, igen jozan, mex,
terletes életü, meg is lot vendegseget tmata
ajandekokat tellesseggel nem véro, tit Tavoniat
nal is embersegesebb, egenesebb es jandokobb
ember vala, Eklor e mellett is meg marada Er.
dely, egykor Gross Zeun nagy vendegseget tmata
a Fejedelm ebédü Palotajaly. En es a Guber.
nator Teleségestől ott voltam, Rabbutin is
ott vala, a Tanti korb en a Gubernatorral
menet a boldogs Harak, ott a Gubernator nevetre
mutattja, a tege, vajas faradas Majestast, En
mondam Uram ne nevesse, hanem Sirjunde,
mert a Posteritas sajaly is meg rothad a mi
nevünk e pedig ut mind a Kigo vette de. trak
halgata veaja O! fata Transilvanie, et profectum

Cata

Ecce Reformat! Er a Zean romine 1702 Luc.
cedata a Sebri öttfe Joannes Comes Henricus
a Zean, halondi pupos hatu embece, exelme
embeseges embec. de elied utan többre keseg,
es ezet igen meg motkoda magat Magyos He
met elitt. hogj a 1703 Tjervason a Hartson
el fogott Kurutz Rabolat a Viri es Templon nag
kapuja hozott ug lovölörte az allarkol mint
a Puskas az özeret.

C. A. Q. M. E. N.
NICOLAUS BETHLEN *et* JOSEPHUS M.
Filius Anno 1708. in Augusto.

O! mihi chare Quae! peperit quem Julia chara
Quam vel pulchra Venus, quondam vel Casta Minerva
Invida palpebris potuisset cernere limis
Peruenit ad nostros oculos tua Carmine scripta
Charta. Voluptas est puerilis cernere Versus.
Consule Sed profum verborum cernere solvam
Nam natura iubet pedibus puer ire solutus
Ut primo dicit Iuveniles quam dare saltus
Docta quibus cetas jam sanxit Sibula Leges
Si prius Orator, quam Vannus forte Poeta
Nam quos miramur, quos donat Mantua Versus

Non

Non illos pueri, canis docuere Capilli
Melli, fluo scribens felix Historia Dactos.
Reddiderat, Magnos sic tandem Curia Reges.
Censuram magnas sic fallax aula portas
Admirabatur sapiente State Magistror.
Si Tu sis Sophus, sis Rhetor, sisq; Poeta
Præcedant vocum, præcedant horrea rerum.
Eus Tibi Tu Capitis condas in divite cella
Aetati dum sunt viscosa memoria bella.
Nec delet pretas, olim de mente figuras
Annis et curis ac morbus fessa senectus
Nec diu detineat verborum picta figuris
Ars, neq; argutis sapientia garrula trivis
Quas nobis finxit multo mollimine ludam
Quam sagitta dedit Spinofum Græca Magistrum
Accedendus erit siculas defendere turres
Qui grandem terram se præcipitate paratum.
Dixerat, et solem vitro remorare sereno.
Et qui natura rimator filius unus
Atque docent hominum mores mollire feroces
Ethica, et etates Historia promere pronta
Hæc tibi sint artes, studium sint cura laborque
Et fortunati per te sint gara Magistri
Omnia Sed superent summo de Numine Cura
Quas docet inceptus Codex ab origine Mundi
Perferbam, Nilum baculo domitare solumque

Doctum

Doctum, et qui Scivit Caelo Deducere panem
Quem finit magnus quem fervens frigere Cebes
Nec Sciunt quallens nescivit claudere Phauon.
Imprimis dicas, quid sis Tu, vitaque Mortisque
Obsequium Matti, Doctoris amorque Timorique
Imnibus dignus honor, Mens sobria, vitaque Casta
Lingua tenax, pia mens, ad numen vota precisque
Hæc sint e Vinculis tibi nunc præcepta Paterna
Quod Deus ut faxit, valeasque, precorque, precabor.
Data sunt Vienna, ex Arcto, vel Carcere.

C'Levelnek Titulusza e' volt.

Hæc pateant puero, Bethlen cognomine nato,
Nomen Sphynx dicit, Sapiens tantam Oedipus adfit
Valde Leni charum, quem rupit bestia ficta
Solvat amara manus, sed finxit ficta libido
Undis amplexus, quem Mundus non capit alter
Textius hinc saxo condit, qui condidit ipsum.
Hæc tria sunt vinum, si vis numerate auxum
Dic mihi nec magnum, me semper habebis Amicum
Ubi Dacia Urbs incolitur, per mures quos dat Hamela
Flumen Aluta Getis, ubi se infert alpinus adstat.

ANDREAS OSIANDER.

É egy Hormán nevű Jövatsnák volt a fia, de ő azt
a névet nem szeretett, olyan szerettem embert volt, hoggy
abból

hoggy abból is ki látratt Jövats Fianak kenni, extol,
trevöl egy ixjale Melancton. Osiander solebat in
cumbere studiis circa horam noctis, et continuabat
ea usque ad primam, vel secundam, sæpe eum conveni
cum effemus Austrid in conventu. Mane surgebat,
quum erat cibus adpositus ad Mensam, descendebat
de Scholis, et gestabat caligas repositas in brachi
is solebam dicere Domine Andrea. Ich höttet di
Suppen Schir ver Schlaffen Respondibat Ich weiß die
zeit wolk in treffen et hilariter prædebat, ac
bibebat, ut Melancholici sunt voraces. Postea ibat
deambulatum, unam vel alteram horam, terna
vel quarta hora legebat, vel aliquid scribebat postea
cenabat, et circa horam nonam noctis denuo
ad studia redibat, Factus est tandem Hydropsi
cus, id tribi illi consuetudini Vide Epistol. Cal.
vini ad Philipp Melancton. 60. pag 139. et Epist
141 pag 245.

Smalcadiaty Luther Marton ama Textusrol
predikálta valamely Zelel valya hoggy a bi el
jött a Teft s. at 1 Jan 1522. Mas nap Osiander
is fel alla predikállani. Sör Tudosold, ei Feje,
delméd jelen letelty s. art monda Tegnap nem
mondattott eleg arrol a se Ivasbeti hely xöl s.

ann

annaróráert fel vette, hogy hatalmasabban magyarazza
egy bántal egymással a Reformátorok

E SCITHESESO CORONENSIS

De Statu Ecclae Lutheranae Transsylv.

Getha Gothus et Dacus ipsi, eadem gens sunt, Nomen Da-
cus derivatur e Germanico Deutschen, vag talam Da-
cos Magyar szó, avagy a Dákorok, a mely fejevert
teiben, vagj a Dákorok mentha Lovast tenne.
Jordán regén Dierna nevel hirtak, s ott van
a Gethádó vendébol való Templomok, a Márs
tűstefereje a mint Jordánus írja, a ki 550
Ravennai Püspök volt, a Gothusok között pár,
maradt.

Gorop. Decanus a Hermanstát nevet a Hermes
horzale, mely a Mercurionak Görög neve, s
ha igaz, tehát regén Mercurius is imádtak Erdélyben
Tertulianus élt, a II. Széculumnak vege fele, s
az ő idejében már voltak Keresztények Daciában.

Az Ulfilas vag Ulfilas Püspök kepe, a betűkkel
melyeket a Gothusok Bámara talált, meg vagnak
a Vaticana Bibliothekában a mint írják.

Joannes Simonius. haydon febeni Polgar
Mester egy oratiojában igen derekason leírta a

Refor

Reformativioris tudatlanosság az Erdélyi Barátoknál
mindent ugyan ki nyomtatva, de vrasz találtatik.

A Feyervári Pápa Püspöknek Statibusnak
mint hogy halála fele meg tevéődött volt, utolfe is
Püspöknek illendő szép sava Vixi ut sus, morior ut canis

Florimundus Raemundus írja, hogy Mauritius Saxo
1541. tájban, egy néhány sereg vitézkivel meg sejtven Fer-
dinandus Császár, Magyar Országban s Erdélyben s
mivel ezér között sok Lutheranus Papok voltak,
el hitették az ő Tudományokat szerint serte s
svendi Lázár is Lutheranus, leven sőt hideraett

Tanquam singulare quid adnotamus, neque Saxonum
Transsylvos suam Dialectum Litteris posse, aut solesse
exprimere, verum in exarandis Libris et Epistolis
utuntur Dialecto Saxonum Germanid s. hochdeutsch. s.
licet in communi Sermone, et Legendis Libris sa-
cris Civilibus Dialecto sua s. platdeutsch singula pro-
ferant.

Andreas Kovács parantsolatja, mellet fel fűg-
geztetett mindenfele az ultrákon 10210 Inciungo
Hungarus, vel Hungaridicola Peregrinusq;
frequentans deposito Pagano ritu, ad veram I-
cristi fidem e vestigiis non redierit, ac Sacram
Legem a Dno Stefano traditam non receperit

Cap.

Capitis est. sanctionem hanc quicumque contem-
serit, adversus se ierit, Capitis ac bonorum omnium
reus est. Luc. v.

Prima Sud. Col. mentio fit in Decreto Sancti
Ladislai 1095 Cap. x. xxvi.

De Lutherana Religionis Libertate in Tran-
nia Privilegio Frabellæ Aº 1559. de Calvinianor
et Lutherana Privilegio Johannis II Aº 1564.
De Unitariorum Aº 1571 in Comitibus M. Vasar,
helliensibus Libertatem istam Protestantibus Confir-
mauit Rodolph. II Imper. Pacificatione Viennensi
1606. Tandem Leopoldus M. Speciali Diplomate, et
transactionibus Aº 1686.

Superior Magistratus totius Nationis Saxo-
nicæ est Comes, cui præcipue cura iustitiæ unicum-
bit, eligitur e Cibiniensibus, ab Imperatore vero con-
firmatur, Origo hujus Dignitatis petenda videtur
a Privilegio Andree Regis Aº 1224. emanati,
vigore cuius Saxones ab omni Imperio et Judi-
cio Vagradali cui hactenus suberant exempti
sublati quoque reliquis omnibus Comitibus inter
Saxones existentibus unicus Comes Cibiniensis
supermansit, immediate a Regia Mente dependens
ut Insuper Indicio Terra Saxonum subesse iusta est

quæ

quæ exinde Tundus Regius hodie nunc vocatur
vid. Toppeltinum et Hanerum

1522 Die 21 Januarii. Rex Joannes I ut Clericos
Hungaros demulceret ad elargiendos sibi pro-
ventus Ecclesiasticos, novo subministrato fulmine in
Lutheranos servare permittit, et ut ferro flam-
masque persequerentur, Regio Mandato jubebat, ex
causa etiam una forsitan, quod cognovisset Cibinienses
in ambiguo hæere, an Johannis, an Ferdinandi
partem amplecti deberent, Sed victus ad Tokajum
cessit Frannia Ferdinando, qui Provinciam per Ale-
xium Bethlen, hominem moderati ingenii administra-
vit, qui ut Charitatis omnia componenda esse judica-
vit, Sed Pontificii omnia ferro et flammis, cum
Lutheranis transigenda esse judicabant, Tum
Cibinienses 18 Febr. 1529. Edictum promulgant, s
Tegh. vestérek alatt a Dacátólak hí igazittját
Lebenböl, s harmad Nap alatt meg tisztult az o'
Varosok. amelyk való Papistaktol, mely pildan meg
endulvan a hársok mindenfélé, már is titron be-
szelgettek hozzá Lebenböl s Brassobol Papokat
reigener, s a Dacátólak. utat adjanak, meg is
lett volna az. de Leben meg szállá a Janos
Hírát Hada, s Torórák pedig igen elpusztíták a

Dar

Dartrasfajot és 1529 től fogva, Drasio is obfidiumby
vala híveitől kőstendők, noha az ellenfej meg nem
vehete, ha kemmi külföldi segítés és obfidium
által nem oltalmaztatnék is, és traktus bnteni a
maga sádján vitelkednie is a Varos Nepe

1542. Octoberby a Misa privata letetett
Drasio, és az Ur Vatosaja sub utraque specie kes.
detett ki szolgálattani.

Isabellát Fiapól 1541b. Szulimán Császár beüldö.
ven Erdélyby, traktus el barmula a Királyné, mennyire
ment elly az Országby az Evangeliumi Tudomány
arcsit a György Darat eszteléseből 1543 Kolos.
varra Ország gyüleést hírdettete, hogy az Ország
meg marad ad aról, s a Religio dolgáról tanács.
kozának. Erre Hontexust is hívatá Drasio, hogy
semely paxent meg jelenék a Tarats Kö.
reterivel egyb. De a Drasiasat ipre véven hogy
intellektuális az ellenfej Hontexust ellen
ötet othon hagyák, hanem Fuschs János a Dico
ret tenatoral, és meg Papokkal együtt, s. hit kö.
zül az első vala. Elarius Magas második sá
Leel Jeremias Edik. Nicolaus Kezani a Rosnyai
Pap.

Pap, nejedik Heltrvimmannus Balint, az Ország
Gyülesten meg jelenék, s diat adván a Reformatio
infalának, De Publici Religionis exercitii licentia, György
Darat art vitattja vala, hogy eccet s minden Luthe.
ranusolat meg kellene égetni, De Dottjéni Orbán, és
Csáki Mihály s. hit a Fegyvári Collegiomból vett
vala ki a Királyné, s vette vala Secretariusává s
javallák, hogy beszállnak a Drasiasatkal De Re.
ligione, de amare a magok Religioját a Szent Ista.
ból meg mutogatták, s mondának, hogy "E halály
meg maradnak abb a Hitby, azért az Urak elbotat,
tal béréseggel, s Hara menének Vároforby Ort kö.
vete optun minden szász Ecclesia reformatioja, met
Crocus Lubats reformata Segesvárt. Musnat Vin.
centius Aurefaber, Kis Sekret Hang asius, Bertalomat
Franciscus Salicinus Medj est Ambrosius Altem
bergius, Deptertzet Albertus Casarius szász lef.
Florimundus Raemundus. De Origine Harejium
Part IV Cap III et Part V Cap 5 et Itvanfi Lib 8.
drat adja a Reformatio progressának, hogy a
Clericusok restet voltanak, az Itolab az Itvasajot
nem tanították, a Papok in Papismo a bija elly
el merültenek vala, s a Publicumra kevés gondj.
volt a Puspokok többire illiteratusok voltanak, híd
jobbát

jobbát voltanát fejevete mint a könyvre. Illyen dűbő
volt Statilius Exedylly

1545 In Medjies prima sessionum Lutheranos
Synodus celebrata, holott magórat unióván má,
gord Püspököt választották.

1553. Választották az Exedylly Lutheranosor magórd
Püspökül a Szepeni Papot Viennex Pált, kies Pax,
niolias Fi vala. Daxát volt ez hajdon, de az igaz
Tudományt meg esmerete vala, s új jött vala Ex,
dylly, vala pedig tudos, és vändes ember. Ebben
az Eptöz jöve Exedylly Stancarus Mantuanus, aki
elölly Calvinnista vala, s ölof Országbol kijöven
mene Lengyel országby 1540 s Regiomontanumb
a fido nyelvy Professor vala, s midön ofänder
Andráfal vitelkedett volna, esett tevelgy esly s Bin,
zoriából jött be ide, s vegre Kendi Antal Uvvari
Medicus vala.

Annus 1558. meg betegedven extremitis vo,
mitu, meg holt hitvánfag. Calmantschi: ig v Schmej
zel eröl a Calvinnist.

ISABELLA KRÁLYNÉ DIPLOMATA
mellet az Exedylly Szapó Confessióját approbálta
és Privilegiumórat Confirválta

Isab

Isabella Dei gratia Regina, Hungarid, Dalmatid,
Croatid &c. Memorid commendamus tenore pra,
sentium significantes quibz expedit Univerfi. Quod
cum intelligamus jure Divino et Humano Regid
celsitudinis esse, ut in qualibet administratione
publica, et Imperii, cultus Dei, et Ministerium Ecclie,
hasticum, imprimis et reverenter observetur, mini,
rum pie et prudenter, sanctos Patres, Religions
re Lumina, majores item et predecessores,
nos, Duos Reges Hungarid statuisse certissimus
Ordinem Ecclesiasticum a seculari non solum functione
et effectu, sed etiam libertatibz indulfi Privi
legis immunitatibz, in solidum discretum et deter
minatum esse oportere, suos enim illis Iudices, et
arbitros, eos et vite Censores, e Consortio Fratrum
suorum faventer admiserunt, qui errata corri
gerent, defectus, scandala, et qualiacunqz offendi
cula, in vero et recto Iudicio emendarent,
causas Ecclesiasticas personar, invasions Domos
Episcopaliun, item Matrimonios divortium
bonos Ecclie pupillos, orfanos, et alias, inde
cretis ac Decretalibz Pontificum, nominatim
capretras adsumerent, discuterent, et rite di
judicarent, ne videlicet injuriis Secularium

Mag

Magistratum, a quibus officio, studio, et laboribus
distinguntur, per omnia obnoxii ~~suffragio~~
haberentur, quin etiam iudicialibus oneribus, et
molestis gravibus consulto ~~præcedunt~~^{ia}, ne quis vio-
lentiam in illis temere tentare, nec libertatibus Con-
cessis injuriam facere, aut emolumenta atque re-
ditus, vel quos modo sibi per vim usurpare
aut illis ipsis Ecclesiarum Ministris impedimento
esse audeant, Quas quidem libertates, et immuni-
tates in Ecclesia a Sanctis Patribus ^{me} introductas,
et ad hæc usque tempora, pro Christianorum Prin-
cipum dignitate inconcussa observatas, Nos quoque
Filius noster Serenissimus, vestigiis prædecessor
nostrorum Divorum Regum Hungaricæ insistentes, in-
mobiles observare, et per subditos nostros
benevole observari facere volumus. Præter-
tum quod ex obligatione nostra, Filius noster
Serenissimus in ipsis Comitibus Generalibus ^{pro} volt
a. 1558. Die 5. Febr. in Civitate nostra Holo-
var per nos celebratis tempore regressus
nostri in Regnum ^{facti} unum quemque Statum Spi-
ritualem, ac Secularem in suis libertatibus
prærogativis et indultis conservare et manu-
tenere debeamus, ad idam usque, non possumus

Ad

admittere quam plurimum Conatus, qui non con-
tente sua ipsorum Jurisdictione Seculari, impetum
facere in Spiritualem Jurisdictionem, et labe-
factare eandem, non verentur, neque Deos, neque
Principum Statuta, aut Veterem multis jam se-
culis confirmatam, Consuetudinem, ob oculis haben-
tem, Beatorum Ministrorum Dei manus injicere, atque
eos captivare, judicare, ac denique punire etiam
non formidant, Receptionem Testium Secula-
rium, per Ministros Ecclesiarum ^{feri} interdiciunt, emolu-
menta et proventus Ecclesiarum intercipere, et sibi
captare satagunt, et quantum in ipsis est, totum
ordinem veterem, et semper hactenus sancte ob-
servatam consuetudinem subvertere, atque juris-
dictionem sibi usurpare contendunt, in præjudi-
cium atque contemptum Libertatis Ecclesiæ,
et Ministerii Verbi manifestum. Nos itaque pro
functione nostra, Filius noster Serenissimus,
Regia, volentes ejusmodi ausus temerarios
et injurias subditorum nostrorum tempestive
reprimere, ac Ministros Verbi injuriis suis
faventer tueri, sicuti par est, ac defendere,

Vobis

ad iudicium
regis
Saxoniae
vobis
nobis

Vobis fidelibus nostris, Prudentibus, Circumspectis,
Magistris Civium Libimensis, Draasorientis, Me-
diensis, Segevariensis, Dystriciensis, Sraß Sebesi-
ensis, Villicis item ac Grebionibus, a quibusvis aliis
officialibus Septem et duarum Sedium nostrorum
Saxonicalium modernis et futuris universis et
singulis mandamus firmiter, quatenus nullus omni-
no vestrum Ecclesiarum Saxonicalium Plebanos et
Ministros in suis iuribus, et antiquis libertatibus
imo perceptione etiam fructuum, Decimarum
et emolumentorum Annorum et iurisdictione
ipsorum Ecclesiarum, praecipue vero in causis supra
numeratis impedire, turbare, molestare, aut sub quo-
piam pretextu, et colore in eis inquietare, lace-
sere, damnificare debeat, nec sit casus quomodo-
libet gravissima indignationis nostrae, Filiisque
nostris Serenissimi pena et merito iudicialibus
200 flr in Fiscum nostrum vice missis persolvan-
dum, In quos omnium praemissorum robur, fides fir-
mam, et Testimonium, praesentes Literas nostras
ipsis Ecclesiarum Saxonicalium Ministris, pedentis et
Authentici nostrae sigilli munimine roboratas
Clementer concessimus Dat. per manus fidelis
nostrae

nostrae Reverendi Michaelis Csáki Secretarii,
et Cancellarii nostri, Filiisque nostri Serenissimi
in Civitate nostra Alba Iulia Die 10 Julij A. 1559.
Holt meg ez a Királyné ezen Esztendőnek a vége
felé

1559. Die 18 Augusti volt a Medgyesi Disputatio
a Lutheranus Káspár, és a Magyar Reformátusok
között. Profes volt a Káspár Püspök M. Mathias Hebler
a Respondens M. Dionysius Alefius Feneji Pap,
és a Magyar Lutheranusok Magyar fi. Püspökei
opponensek, David Ferentz, és Heltai Gáspár
Ettől a Szébeniek nagy zeluzsal hívték az övéket
hogy eddig való Tudományból, egy kövöm hegy-
nyire is el ne allanának, mert ör. a Szében.
Capitulumból semmi más értelme nem szem-
vednek, de ezzel a Disputaóval semmit nem tésendé-
kedjen az elmék, és öfve nem békélhetvén a dispi-
dens felek, azért mind a két részről valóld no-
mine publico meg parantolák, hogy közönseges
várság venni értelmelet s ugy tractálnának
a Disputatiókhoz levő dolgokról, ha meg eger-
ketnének valamiképpen

1560

1560. Medgyesre jűlenek a Szász Papsz, es Heble-
rus Pűspűknek Professioe alatt, az az Vatoszajáról va-
lo Tudományt Magyaroknál, es a magyar értelmezt a Szent
Iráskelti bizonyítást meg erősítet, a régi Páterek
mondásairól erőtleni, igéretet lőt a magyar értelmezt
Kessentent egy Columnat, es a mások az ellenesek értelmezt
tevék. Antikrisztusok Melly dologra el ertesz David Fe-
rentz, is es Helbai Gaspar es napotig Disputatának
a Lutheránusoknál, de meg nem eszerend, mert mindenek
fel igen meg marada a maga értelmezt Azonb tud-
van az a Calvinisták, Erdelyben, hogy Nemet Országban
a Lutheranus Akademiában igen lőt a titkos Calvi-
nista, kik a Melancton Tanításából meg lőt a tanítások vala-
az kezdék beállenni s kiterjedni, hogy a Nemet Or-
szág Akademiáján mind azon egy értelmek, vajnak
véltek, azert a Sacramentum dolgok bizonyos ardra
az Iráskelti titokt a Szászok pedig azt tudván, az mon-
ját vala, hogy az Akademiáján Tanítások is csak emberok
s hibázhatnak; azert csak a sz. Iráskelti keltene eljű-
zittani ezt a Contraversiát. **M.**

1563. Magyarországon lőt az Ország jűlése az holott
is Confirmitatort az Országban 1557 Esztendőben, vezerese
hogy kiti az a Vallást válassza, minden erőltetés
nelkül a mellyet kedvel, es kiti olyan Papot tartson
s izz, ellen a Sacramentumokkal a mit jobbnak
vél, es egyk fel is a másikat bűszölva ne illesse.
Ezen

M.

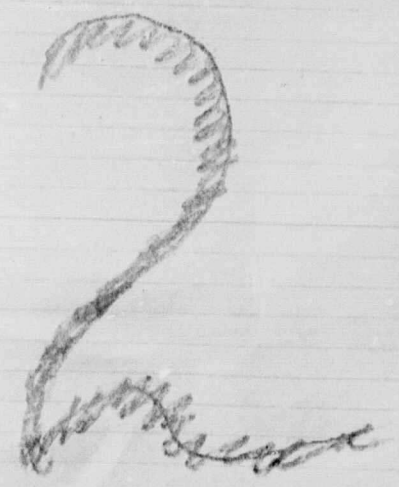
1561. Megértvén a Király, meg parancsoltá, hogy ad-
dian 6. Febr. Medgyesre jűlve, egybe mind a két részről, holott
egyikéjük napig tartta a kötődés, s embereivel is irásolt. Azt
hogy meg itt igen fűm forgott mind valami fö dolog, a Confessio Germania,
mind Akademiáján, hogy tudnillik a Calvinus értelmezt valóaiokra
Judokot ott fűm; azert a Lutheranusok az az Vatoszajáról az ő fűm,
fűpűjűdát is kiterjedésükben foglatal. Az mind a Heblekusi velle,
a Medgyesi Templomban Iráskelti helyett az egyk nap elött fel-
olvasat, es a Király parancsolt attyából magyar követeleket a
Sászoni Theologusoktól küldets. A követeleket valóaiok: Fe-
regius Christiani a Dűsnöd Paps, es Hebai Capitulummal De-
kányra, Nicolaus Jűsius Pastor Hombergus, Szászai Cap-
itulummal Dekányra, Lőrű Unglerus Hebai Oficiális.
Kutara, ki azután Pűspűklett vala; a Calvinisták pedig
nem küldcsűd követeleket, hanem eserre a Szász követeleket bűdál-
ad ő. Confessiojűdát, mellyet az elött való esztendőben kinyom-
tattak vala, Rud. Keit. Papsai nap. 50. Augustus, vala
elkor a Sászoni Elector, aki a követeleket, kiterjedese
len foglatal, a Sász Király Levellit, becsűlltetel vére
es mindgyűrt meg parancsoltá a Calvinusnak, es a
tűb Sászoni Theologusoktól, hogy az Erdelyi követeleket
fűpűjűdát esaminálva, a kik azt approbatál, s azval
a követeleket hasa jűvűdél Erdelyben, a keltetű 1562 Eszt-
endőben, el hozván a Királynak szűllő Levellit az

Electorent

ad iudicium
regium
brabii
vitiarum
vitiarum
vitiarum

Vobis fidelibus nostris, Prudentibus, Circumspectis
Magistris Civium Libimensis, Draasorientis
diensis, Segevariensis, Dystriciensis, Traß
ensis, Villiciis item ac Grebonibz, a quibus
officialibus septem et duarum Sedium nostrorum
Saxonicarum modernis et futuris unive
rsingulis mandamus firmiter, quatenus null
no vestrum Ecclesiarum Saxonicarum Plebanos
Ministros in suis iuribus et antiquis liber
imo perceptione etiam fructuum, Decimarum
et emolumentorum Annorum et iurisdi
ctionis Ecclesiarum, praecipue vero in Campis
numeratis impedire, turbare, molestare, aut sub
pnam pretextu, et colore in eis inquietare,
re, damnificare debeat, nec sit casus quo
sub gravissima indignationis nostrae, Fili
nostrae serenissimi pena et merito, judicari
200 flr in Fiscum nostrum vice missae pers
dian, In quos omnium praemissos robore, fiden
tiam, et Testimonium, praesentes Literas nostras
ipsis Ecclesiarum Saxonicarum Ministris, pedentibus
Authentici nostri sigilli munimine robor
clementer concessimus Dat[um] per manus

nostrae Reverendi Michaelis Csaki Secretarii,
et Cancellarii nostri, Filii nostri serenissimi
in Civitate nostra Alba Julia Die 10 July A[nn]o 1559.
Holt meg ez a Királyné ezen Esztendőnek a vége
felé

4. volt a Medgyesi Disputatio
Magyar Reformátusok
Püspöke M. Matthias Hebler
Alexius Fenesi Pap
Magyar f. Püspökei
ez, es Heltai Gaspár
Lufsal király az övestet
örök, egy kőöröm hegy
mestör a feben
ertelomet nem szem
val semmit nem trende

vednek, se
Ferven az östör, es östör nem bérthetven a dissi
dens felé, azért mind a két részről valórd no
mine publico meg parantolák, hogy közönseges
vashy kennek értelmelet s ugy tractálnának
a Disputatiokly levő dolgokról, ha meg ejjez,
hetnenek valamireppen

1560

judicij
regis
Saxoniae
viciis
viciis
nostris

Vobis fidelibus nostris, Prudentibus, Circumspectis,
Magistris Civium Libimientis, Drafsorientis, Me-
diensis, Segevarientis, Ditzlicensis, Scaß Sebesi-
ensis, Villicis item ac Grebionibus, a quibusvis aliis
officialibus Septem et duarum Sedium nostrorum
Saxonicarum modernis et futuris universis et
singulis mandamus firmiter, quatenus nullus omni-
no vestrum Ecclesiarum Saxonicarum Plebanos et
Ministros in suis juribus, et antiquis libertatibus
immo perceptione etiam fructuum, Decimarum
et emolumentorum Annorum et jurisdictione
ipsorum Ecclesiarum, praesertim vero in causis supra
numeratis impedire, turbare, molestare, aut sub quo-
piam pretextu, et colore in eis inquietare, lace-
sere, damnificare debeat, nec sit casus quo quomodo-
libet gravissima indignationis nostrae, Filiisque
nostris serenissimi pena et merito judicariis
200 flr. in Fiscum nostrum vice missis persolve-
dum, In quos omnium praemissorum robur, fides fir-
mam, et Testimonium, praesentes Literas nostras
ipsis Ecclesiarum Saxonicarum Ministris, pedentis et
Authentici nostri sigilli munimine roboratas
clementer concessimus Dat. per manus fidelis
nostrae

nostris Reverendi Michaelis Csaki Secretarii,
et Cancellarii nostri, Filiisque nostris serenissimi
in Civitate nostra Alba Julia Die 10 Julij A. 1559.
Holt meg ez a Királyné ezen írtendőnek a vége
felé

1559. Die 18 Augusti. volt a Megyesi Disputatio
a Lutheranus Szászok, és a Magyar Reformátusok
között. Preloer volt a Szász Püspök M. Mathias Hebler
a Respondens M. Dionysius Hefius Tenezi Pap,
és a Magyar Lutheranusok Magyar fi. Püspöke
opponensék, David Terentz, és Heltai Gaspár
Előre a Szebeniek nagy zelussal hívték az övéket
hogy eddig való Tudományból, egy körmön he-
nyire is el ne allanának, mert ör a Szeben-
Capitulumból semmi más értelmét nem ben-
vednek, de ezzel a Disputációval semmit nem tén-
deven az elmék, és öfve nem bírelhetvén a dis-
pens felét, azért mind a két részről valóld. no-
mine publico meg parantolák, hogy közönsejes
vraisb tennék értelmeket s ugy trad. alnának
a Disputatioiból levő dolgokról, ha meg ejjez.
hetnének valamireppen

1560

1560. Medgyese gjulene a Szász Papsz, es Heble-
rus Püspöknek Professio alatt, az Ur Vatosrajáról va-
la Tudományt Magyarazati, es a magyar, értelmezet a Szent
Irábeli bizonyítotat meg erősített, a régi Páterek
mindasával erőtleni, igéretet lát a magyar értelmezet
Tudományt egy Columnat, es a mások az ellenrezt értelmezet
tevék Anthitezisek Melly dologra el értezt David Fe-
rentz, is es Helbai Gaspar es napotig disputalanak
a Lutheránusoktat, de meg nem egerezt, mert mindenit
fel igen meg marada a maga értelmezt Aronh tud,
van az a Calvinisták, Erdelyt, hogy Német Országban
a Lutherana Akademiában igen jól a titkos Calvi-
nista, kik a Melancton Tanításból meg Sola scriptura vala
azt kezdék beállenni s hűbessétek, hogy a Német Or-
szág Akademiát mind azon egy értelmen, vagynak
véltek, azert a Sacramentum dologát bizony azokra
az írtet írtet A Szászok pedig azt tudván, azt mond-
ják vala, hogy az Akademiái Tanított is trakt emberet
s hibáztatnak; azert trakt a sz. Irásból kellene eljave-
zittani ezt a Contraversiát. M.

1563. Magyar Tordán lón az Ország gjulése az holott
is Confessio alatt az Országban 1557 éptendőben, vezerese
hogy híri azt a Vallást válassza, minden erőltetés
nélkül a mellyet kedvel, es híri olyan Papot tartson
s ujj ellen a Sacramentumot a mit jobbnak
vél, es egy fel is a másikat beállatva ne illesse
Ezen

M.

1661. Mejertréin e dologot a Királynak meg parancsolták, hogy ad-
dian b. Febr. Medgyese gjulene egybe mind a két részről, holott
egyikéjük napig tartta a kötődés, sőt a szászok is. Mint
hogy még itt igen fenn forgott mint valami jó dolog, a Confessio Germania,
mely Akademiát, hogy tudnillik a Calvinus értelmezt valóban
Judegól ott fenn; azert a Lutheránusok az Ur Vatosrajáról adóson,
felszóljat az Ariculustól foglaltak. A mióta Heblerusé vala,
a ellentézi Sumploban Accuratio helyett az egész nép elött fel-
olvasat, es a Király parancsolt attól magok követték által a
Sászokai Theologusoktól küldet. A követték esel valakik: Fe-
rejus Christiani a Disputat Pap, es Hebaui Unitimonal De-
kány, Nicolaus Juszus Pastor Hombergallij Drapai Capi-
tulummal Dekány, Lukás Unglors Hebaui Oplodniak
Kutora, ki azután Püspöké lett vala; a Calvinisták pedig
nem küldték követték, hanem eserre a hárs követték bírák
az ö. Confessioját, mellyet az elött való espedőben hiányon,
tallak vala, Kir. Kir. Papai mag. 50. Augustus vala
elkor a Sászokai Elector, aki a követték, tífstopege
sen fogadta, a Sász Király Levélit, beálltettel vére
es mindgyárt meg parancsolták Coluucrusualis, es a
több Sászokai Theologusoktól hogy az Erdélyi követték
felszóljat ezaminálniak, a kik azt adprobatálak, sással
a követték hárs jóvával Erdélyben, a kedvén 1562 épt.
tudnőd, el hozván a Királynak jólló Levélit ad

Electores

Elucornat, is magis Levitica a theologis. A Calvinistis
Confessionem suam esse a theologis magis rectam nem. Theologus
magis a Vallis Belgicam vult habere.

(1562.) 1562. Mierittaima magis 1569 Isabellahos factu est,
na magis Palapa Maurykurt is magis Ferdinandus ab,
lott volua edem 1562 pteudob haidal jore Janos Firaly
ra, hinc koltfig kirantatvum, ad Armentatavimura va,
lo techus koltfiggel igen magis verhele a pajs Papolat, de a pajs
Papolat annal magis pteudob eligendum vivum, jo Annua pteudob magis
vbl adt elfiditer is ad ad pteudob optain a bis Nepe fel vete
ter. Adomban a hajs Papolat gulefel eser. Redemben 3ra
Mesty s ott magis halgatals na a Romabol vijpaj jore loicelet,
ad oca fel valo theologis referintumit magis obrafale, is le
koteledet magolat hogg eddig tartott tudomanyorban alhatata,
jon magis marxadual; vianale holmi etricatufolat ad Eclai
ccumoniardel, s vum tartafordel, s ot kolt rendelefcleris
foguar vala temi, de magis hallvum hogg Palapa magis dora,
nos Firally hudeit Hedadual magis vete, a gulef elopta,
s ot igen orosa a gulefel el boulifat adt hogg ugyeand,
kor a bichelyet is vagg; a Palapa medittal a halvag,
hogg a sully ar adaval te pteudob vala parrot is
totte vala; juelly hiboruban s ot Lutheranusol leviar kalin
mifarra, s ot s ot papolat, ad a tudomany igen magis redet va,
la tezem; miuthogg a hajs Politicus a magis oromueli tan vala
ad Eclai jore drolereu hivalt legyfar is pteudob hette.

[Handwritten signature]

Ezen Honapj a hajs Papolat is gulef tartanak feben
s vevem a fejedelm. parantolatot declaralir ma
gotat hogg ot abt a Confessio alhatatoson magis marxad,
nanc, mellyet a saxonii Theologus approbatanak.

1564. David Ferentz igen birvan a Lutheranusol ellen
valo Disputatiobor. Dlandrata Györgj abal, ki mind a ki
val, mind pedig az vete elott igen kedves Embex vala,
vea veve a Kiralt hogg N. Egedre gulef hudeitne,
melly a Disputatiobor igazgatoja Dlandrata vala, vala
is kemeny Disputatio de hajs on nikel. Erutan a Dispa
tatio utan lon David Ferentz Unitariusa, a hinc
kedveert, kus furu ar vevax, Papolat M. Dyon,
kus Hesiust, Dlandrata, s helyeb vete David Fe
rentzet, is magis tevek Unitariusa a Kiralt is de
er a David Ferentz Apostasiya igen titron eser,
magis hogg eddig is magis vete a Calvinistak hogg magis
mott is vellek tartja. Ferentz, areit igen s vete,
net is promissiojanak, de Lengyel, Nemet, is Ma,
ggar orpazi tudor otol ki tanuban hogg Dlan
drata tupa Unitarius, is latvan hogg David
Ferentzel igen magis edjeseigt vagnak, gjan,
rodni kerdend a Reformatusok, is kerdend
figyelmenre bevedere s halgatvan predikatori
va, ki tagadak, hogg David Ferentz hett 3ra faj
tagad

[Handwritten signature]

Tagadóvá lett, ira is acutan egy könyvet 1567 ben
mellynek titulusa ez: De vera et falsa unius Dei co-
gnitione, melynek elejre intortato kepeket melle
s ira hogy a Sz. Haromságról való Tudomány, Utan
mint a Pozanjó a Czerberusról való Tudomány,
s Tabulája, mely dolgát melius Peter meg jelente
a Királynak s parantsola is a Király, hogy lenne
Gyűlés Fejérvárat e dolgot, De Blandrata tsak
hura halastá, a dolgot, aronty pedig David Ferenc
ted igen disputálnak vala, a Sz. Haromság ellen,
Ezt látván a Reformatusok 1567 ben Gyűlést tar-
tanak Debretzen Februariusban, és hogy az ővek
közül valamelyik el ne tsábitatnék a Helvetica
Confessio subscribálár, s a magok Confessiojodat
is ki adák.

1568. Tartaték há napig, való Disputatio a
Sz. Haromságról Fejérvárat minden háson nek-
kül, de aronty feje vestese alatt mind a két
félnek meg parantsolaték, hogy szitros, et Tö.
visek kráfordal egymást ne érdetlendék, de a fe-
löl az Unitarius az údváriadat el hitegeték
vala, és a Kolozváriat is annya halob
kerették, Sommer János által, hogy 1570 ben
májd az egész Kolozvár Unitarius volna.

1571 ben Maxos Vasárhelgen kon Ország gyűlése
David

David Ferencz keresere, az Oris Unitaria Religio,
nak kedvéért, s ott el végere, hogy az Unitariusok
Kolozvárat barán, és békefizesen lahassanak, ho-
lott is igen jó meg fundatár magdát, állítván fel os
kolat, horatván nére eg Fő Ember instructa Typo-
gráfia, volt a nagy Templomb, a Patron regi Pater
s egyet kráfordal allo Bibliothecájok, ott volt laho helke
a Plebániat a Püspök idő is, s volt első Püspök
David Ferencz, arutan Hunyadi Demeter Ladecsi
Dalint Dante fi.

1571 Die 2. Martj János Király meg halá, halála
nak óráok hi egyet ix, hi mást, nem el vele ed nek
hogy méreggel etették volna meg, hagta vala hogy
ö utanna a Fejedelemség szállana De Kési Vaspar
ra, e Magyar volt is Unitarius s el hor Követség
vala a Csapárnál klara élt er ven bi mené Faga,
ras, de Fagarast az Uj Fejedelm Datori Jován
meg szállá rea, ö pedig ö szve valván hínt set el szök
s mené Maximilian Csapár hoz, de tsak kamar
meg bírel ven Datori Jován nal, lett vala a Lengyel
Királynak Generális ra, a Muszkák ellen való hada,
horás aity acutan el er öt el ened ven, s meg beté,
gesed ven, meg halá Brodnán 1576 ban.

János Király halála után, valástá az Ország
Fejedelmé 87 nappal Bathori Jován Die 27.
Máj Ennek a Fejedelmnek Fő dolga a vala, hogy a
Relig

Religio dolgát folytatta, azért leg előbb is az Ud,
varból az Unitariussórat ki igazolta, Hebler Má-
tyás Eszék Püspöke halála után, ez a Fejedelm. kü-
ldte a Káptalant arról az XIII. Articulusórat, mellyel
e mai napig is hivatataznak Dionysius Articuli, mint
hogy Dionysius Alejus által küldötte vala, Lass azo-
kat a Hanner Hist. pag. 290. melly Dologby Medgye,
Sen lön a Káptal Püspöke gyűlése, s levele Püspökre
Lucas Unglert, az holott vea is ajánlat mago-
kat hogy a Fejedelm tettesé ellen, es az Ecclia
ellen is Semmit nem tesdereznek.

1573. Die 20 Majj Synodus vala a Káptal Med-
gyesén, s ott a Fejedelm Decretumaly levő Punctu-
mórat proponata, s meg hajták, hogy a Püspök az ő
Halgatoisnákat adja elmejeire értelmeven, es inte a
Püspökat, hogy tegyessen elmejeire s el oplatnak.

1574. Latvan a deputát, hogy nemely Káptal Püspök
kevésen öltözönek, s igen pompafon járnának, arra
nyúlják vala a Fejedelm, hogy a Káptal Pa-
pök per felett vala jóvedelméből, vátamit von-
na el, mellyet a Lutheraniussok meg értvén, Pro-
vincialis Synodus hirdetének kelendő, s ott leve-
nek venedeléseket a Püspök ítevérol, s éröltö-
röl, Erutin tsak hamar esék az ő Egyed. gyű-
lése, melly David Ferentret a Fejedelmétől

Par

Baroth Katától el válasták.

1575. Batóci István Lengel Királya lön, es a
Király meg edgerefelelő Batóci Christoffot az ötfel *
hagja az Erdelyi Fejedelemségből, meg hajták, hogy
a Káptal Eccliatot oltalmarna, a ki az Isabella Diplo-
máját is confirmata, s több Decretumokat is
ira s ada nével, azért ő közöttől a Po-
liticus es Eccliacus Status egybe gyűlvén, es hogy
az egyeséget meg tartanak erősen es porofian,
arról tanatkoronak es vezerének is, irvan kü-
lönt különb Articulusórat.

1577. Vala elő Generalis Visitatioja a Káptal
Püspöknek, talála is a Püspök Ungler János
Isr igaztásva vala Dologat az Eccliaty. Melly
vegett 1578. ad. Dien 10 Jutyj Synodus is gyűlte
Medgyesre, ott vezerék hogy nemely Innepek
le tetetelnének.

1580. Isr deputát jóvénék Erdelyy elő vala
közöttől Valentinus Schreckkirus e Kolosvárátt
Oskolat állta fel, es a Papiyta Vallást Isrál
es Disputatiokal kérdé oltalmarna, s legyesteni,
tsinal vala Comediátot is, s arral az Uraknak
s Nemes Ifjuságnak elmejét igen el vonnya vala.

1585. Tamada paradás, es háboru egy Daniel

*. Látta volt, nem pedig ötfel

Reic

Reischius nēvū Dragsai Kaplān miatt. Et art
predicallotta vala, hogj a l'is embere termēbetise
nēve mindenütt jelen vagjon. per immeritāt
es az ő Hēfējēvel egyenlōve tētetettā. Tēfē,
et ubiqz est Diffusus. Ennēr ellenē mōnda a
Dragsai Pap Titus Apus Dognexus, s a több hēv.
logusol, sőt egj Rectrius nēvū Medicinā Doctor
is s mōnda Reischiusnā, ez a Medicus. Et
est ubiqz. Ergo et in lapide, et in cloaca. Reip
chius mōnda. Quosum hōc Responso? Time De
um Domine Doctor az ott allu Nēp hōveret
ragada est halvān s agjon veri vala a Doctor.
hā Reischius ne oltalmazza, vala. A dolgot meg
halvān Anglerus Pispōt, gūlest hirdete Dérthalombj
holott is Reischius meg jelenēt, a jobb-ertelmet
bē vere. Dragsot Hara mēne, s az utān az egēs
Dextrān nagj bērsūletē tartatē.

1588. Dathori Sigmond XVII Eštendős korāb
kerde igargatni az bēpajot, s a kēpōt az gij
Calendāriumot obtēndālā 1589, es midon
mattzanni sem mernēnēt ellene. bē is verē
a Szeleni Synodusj 1590 es Novemb de 1591
i Januā az egēs v'paj is bē vere

1591 Latvan Kendi lāndor hogj a Fejedē,
sem Aloyfius Kasiliusfal s kut nemēllē Hary
lia

lianak hivatali titkos, pocos, es gianus tairfal,
kodast tart, magahoz hivata Unglerust, es több
Lutheranus Paporat, es tanatsul ada, hogj ad
Diem 17 Junij gūlnēnēt Segesvárā, s az Angula
na Confessiot, mellet anij Fejedelmē Diploma,
Aice Confirmatā rjonnān olvasnā fel, s hō
teleznēt mind az Htyafiarot arā, hogj holtij
melölle egj hōxiom feretenyig is d nem állanā,
sőt hā a bűtfēg ugj hivānyā, veretkēt is meg
pētetlēt. art. Eren Synodusj forga fenn az is
hogj mōnda Jurisdictionhoz valo volna a lēn
termē elvā a Plenger.

1595 Dathori Sigmond a Törvöl ellen az
Austriai Harkhoz állā, kēnēt boldogtalanul vezēdēt
s Harat ronto expeditiojānā emlēzetēre
Erūst Numisrāt veretkēt az Erdēlyi Statusdē.

1599. Unglerus Pispōt, es a rjonomusagos
Dōb, a Szepes Pispōtōt nem tēhetēnēt, eppen
ad Annum 1607. kēnem illōc valāptāt Mathias
Schiffbaumert, s valāmi Articulus dāt irā s
proponālā a Gūlestj tō 1607. de azōt az ő hā,
lātā utān abrogālāt tō 1614. de meg is a Calvi
nytasaj nāl valāmi gūl'eres tōt maradtāt
vala, mig Simon Paulinus a Segesvári Pap
erūd nem convincāttatē, s kēnberittetē ar,
vōl te mōndani, le is mōnda, de tōt pines

heppen

leppen, mint hi mutatja az után való Dráfsából
es mások is során követők ötet ebben, es a Püs-
pökök sör gjülesorly munkalodtat azon, hogy hi gye-
lálnak ert a Tudományt, a Lutheriana Ecclia
melhet vegye Lucas Hermannus Püspök vitt
veghez, hogy a Lutheranusok közt crypto Cal.
vinusok ne lennének.

1646. Querciani in Ecclia Refta Hungarica
et Transilvanica multas dabant turbas quorum
Papae non meminit quorum mixum est.

De Hontero Frölichius in Gynofura Re-
reginantium Joann. Honterus Corond Refor-
mationem primam instituit cuius tamen opa
e sepulchro Templi Superioribus Annis ampu-
denter sunt effosa, et Diabolus cuiusdam Ca-
daver substitutum.

Miköz Carolus xii Benderby latinok az ö Kato-
nai be jartak Dráfsoby Isteni Szélelekre, a kik
vissza menten Svetsiák a Kiralysal együtt, beszállt
Smeztelnék 1713 ban, hogy a Dráfsiak Hospita-
litása, es a Cultusby Devotioja oly nagy, hogy
ezerb minden Lutheranusokat meg élörnek.

A Dráfsai Papok leülve prédikálnak, ugyan
ot nemek Kegyes Áspönyök Felben is, Reggeltől fog-
va Delig nem távoznak el a Templomtól.

Smer

Smerzel a Templ. Musikarol

Musica Instrumentales usus quidem invaluit in
Templis: Luther. Trannos. Sed admodum parvus, et
Speramus fore, ut nostrorum procerum majorum
instituta sequentes sibi caveant, a scitulo tesqui-
pedali, et Scenio aliorum modulationum concentu.

1703 Fronius Mark Dráfsai Fő Pap áll-
totta fel a maga Eccliajában, hogy Vasárnaps-
kon a Főp. Huszáj Cathecizáltasok V. Emfeden
en indítam el ert a pörást s. Hermannus D. Josef
De er a jótól vad Magarság igen araxatos,
a Magistratus is látam nem igen veszi pánt,
hogy parantvolná a fenn maradást, ugyan tsak
fajdogal er az exercitium vagy néj Eften,
Jótól fogva. Ixam ert Anno 1752.

A Dráfsi közt a Nagy Templomban minden
Vasárnaps oztatik az Ue Vatsolaja, Dráfsoby
a Privata Confessionak nantlen helye, a Con-
municansok pedig a Pap itten kedest ta-
maszt elertbe. Hisz e arokrat a mellakit had,
luttak fel dráfsatni e publica formula? Kőte,
berit e magokat izz kötelesejre? Hisz e
hathatosnak hogy a Pap bünestet meg bo-
tsáttja de Mellérre ama Vemet igével feld-
nek. Jah.

A Kereptelei Dráfsoban izz megen veghez

A

A rendes orán a Kereszt Anját, a hisz gyermek
rel meg állanak a Templom Tornátról, és a Hetes
Pap oda menven el olvassa a szokott Formulát a Kereszt
Sijról, a Kereszt Atyáról, s Anját, hivatalosan inti
erutan be mennet a Templomból a Dabsteterium,
hoz, és a Pap a gyermekét meg kereszteli exor-
cismus nélkül, noha azt májutt a képző elkövetik
A Temetésről Drassoban.

A Papok, Schola Mejer, és Tanulók és Tanulók
a Hallattas Háznál enéllik a CXXXIX
Soltárt, s holmi más Könyörgéseket, a Tanulók
egyebet enéllik Halotti Predicatoris nintfen,
hanem el olvassa egyike pap a mi vagyon
Ihes W 13 végig, s egy keveket beáll, vagy
vagy más Clericus.

A Medgyesi Capitulum a Bruti vagy La,
vuthi Pap volt, mindentor a Fejervári Pápa
Püspöknek Vicarius, s oman ma is a Med-
gyesi Déány Genaxidifnak hivatik, s az ő
keren is vagyon az egész Univerzitasnak
Oeconomája s ő veßen pámat a jövedel,
mehről, és költségről, s e vagyon a Püspök
mellett, minden titkos tanatoshoz fordít.

A Szabeni Decanus in Papismo az Egeri
Er

Erseknek Vicarius, s volt, hódiegs jura Epi-
scopalia admittat, tial hoggi az ő békerül
a Püspök elöl lehet apellálni, és a Papokat
is az ő Inspectioja alatt a Püspök ordmálja.

A Drassai Decanusnak az ő Capitulum
Kelyes Püspök hatalon vagyon, mint a Szabeni
hanem ex quadam Condescensione megismeri
a Püspök elfőjeit, és jusrat.

Magyar Rejenty, Teleki Mihály vitt elföl
Reformatus Papot.

Zalabnára Köleferi Samuel tetetett volt
Lutheranus Papot de 1715 ki kellett on,
nan menni.

A Tordai Kap Pap a Szabeni Decanustól
függ, mireppen a Kolosvári is.

SZABENI PÜSPÖKÖK

Catalogus.

1. Vrenner Pál a Szabeni Pap vala, valap-
tater 1553ba Martiusy Fejedelmi auctori-
tással, nem confirmáltatott, mint a Successor.
Holt meg Pesty 1554 be Die 16 Aug. nem
maradt semmi Munkája, noha Tudos Ember volt
2. Mathias Heblerus Carponensis Hungarus

ert Lötzei Papságabol, hivatalbe a Bebeni
Papságra Av 1554 s lön Püspökté 1557te
vala pedig tsuda nagy elméjü Ember, tudos
és errefen bollo. Halameg 1571te Die 1 Maj.

3 M. Lucas Unglicus ez halameg 1529te
e^o vette Püspök lator helyére Dertalmot.

4 Matthias Schiffbaumer Erdelyi Fi. válap.
tató 1607 Martiusz Mey holt 1611 Augst. végén

5 Zacharias Veijeranch Köhalom Fi. válap.
tató 1614 Die 17 Febr. Medgyesen a Synodusz,
s ott abrogála a Praedecessorának Articul,
kuszait Calvinismo vitificantes.

6 Franciscus Grassius Ivanfalvi Fi. válap.
tató 1621 Die 22 Maj. Ez igen vrayta vala, hoggy
a Calvinismust ki olta a Lutheranismusból,
de meg hala, meg hala 1627 künde halála
után a Dertalmiak, a felsöbörner teltze,
szé nélkül, a Praemoxi Papot válapstak
Papjának. Neopius Péter a ki eleget is
mesterekedél, hoggy a Püspök seget el erze
de a Bebeni gyülesz mast válapstának
helyébe

7 Georgius Heselius Medgyesi Pap válapstaké
1627

1627 hatalmas ember volt ez, is lör gyü,
test tartott a Calvinismus ellen.

8 Christianus Darth igen segeny álla
potból Parmarott ember, de Generalis Deca,
mus, válapstaké 1647 ben

9 Lucas Hermannus ez hala meg 1666.
Martiusz, ert a Törökör az akkor Erdelyi
Hadarozasz, Fejedelemmé atartak tenni,
de is nem atart.

10 Paulus Czerelius Kiró Pap 1663 Va,
lapstaké, de ott Kiróden meg hala aron éz,
kündöb

11 Stephanus Adams Medgyesi Pap, válap.
tató, 1679 meg hala.

12 Bartholomaeus Daupner ez meg hala 1682.

13 Christianus Haaf öbüt 1686. Vir Doctus, Orator Summus

14 Michael Panacratius ennek a Nagy
Atya vala Panacratius György, Auszriai
Fi. Dasta idejébe Tabori Fejt, de meg se,
ketven Erdelyt, Fejt sebesz telepedél, Ennek
Fia Márton, kit Dertlen Gábor Fejedelem
Kelnéri Pappa lön, jo orator lévén Doktor
kinnöz Professorkodott 20 Éstendéig ennek fia

5. új lett Medgyesi Pappá, és 1686 Püspöke
15. Lucas Hermannus a Dóci Püspöknek fia
e. Tudos ember vala, de igen köpvenyes, s meg
hala Anó 1707 ben. s. a t.

16. Andreas Scharfius válastaték 1708
s meg hala 1710 ben

17. Georgius Akraus Hegervári fi s oda való
Pap válastaték 1711, és más Ébly meg hala.

18. Lucas Graffius Medgyesi Pap, erre
ez elött is eppen anygi vox ment vala
mint Krausfia.

19. Georgius Häner

20. Jacobus Schun ki Heltai Pap vala.

A Szász Papoktól a Censur Catecheticus, és egyéb
Taxa mennyen Értendő 2579 flr. ezen kívül
ragyon a Dérmaért az arrenda &c.

A Szász Papok hádon Paróciát nem
viseltek, hanem Sebent kezdettől fel venni
Novitas luxu tantum inferrens 93
Jurisprudentia Ecclesiastica Lutherana
Transluentium Davidis Hermannii M. S.
Liber Lectu dignus. 1713 A Pápa által
volt

volt baya az Erdélyi Császárnak 1689.
Die 21 Aprilis volt a Drávasi nagj Ébly
melly az Oskolának is igen szép Biblio
thecaja eggett el.

Luther Marton szép mondása ego
hoc video, non esse theologum, qui ma
gna sciat, et qui multa doceat, sed qui
sancti et theologice vivat.

A SZÁSZ REFORMÁTUS
SÓRNAK Gravaminai, és postulatu
mi, mellyeket fel adtak a Főent
Generalifonn M. Vajaskeltyen
Anó 1621 Die 14 Junij

Í A his gyermeknek keresztelését nyolc,
trád napra ne kereszteltessék, hanem
usqz ad purificationem. Matris diffe
raltatvan, mikor az Atya és Anya kör
re érkezik, mentől hamarabb meg ke
resteltessék, hogy az időre mindazonáltal

ne

ne haladjon, a keresztelés pedig nem tsak
Templomj hanem Hárty is celebratassék,
mivel némely helyeken való Filialisok, a
Mater Ecclesiatol távol lévén alkalmatlan
időre a Templombj vinni igen akadályos
nehé mig oda vinnék, meg is halhatna
a Gyermek. A Fő Emberek Hártyhoz pe
dig a Papok keresztelési, eltorozzanak ^{memi}
I. A kik egymástól el akarnak válni, azok
presbíter a régi usz becsint, ^{ugymint}
Nemes Embek flr 12. Lo. Fő. flr. 6. Dara,
bánt is Iobbágy, 3. act mindazonáltal ö
Kegyelme, magodd ne rezerválják hanem
adják a lefa párnák. A Torvény törő Urain
pedig a Tisztasággal és Sententianak is
váltásával legének Contentusok.
III. Az esketés dolgágy is voltának ilyen
bánsodásink, hogy némely Emberek más
faluból vesznek magodd feleséget, és ha
a Menyegzőre rendeltek napon, a Könyör
gesnek idegen oda nem érkeznek, az nap
nem

nem akarták meg esketeni, a Kezény Embe
reknek felette nagy fogatkorásokra, hogy
azert effele más faluból jött Hártyulando
személyek, minden alkalmatossággal mikor érkehek
nek, meg esküdfenek igen Menőnek iteltük
az időnek és helyeknek állapottjához képest
ne tartozzanak mindenkor a Templombj menni
hanem a Lakodalmas Hártyal behűven
meg a Copulatio Nivel pedig történi, hogy
nehé a Hártyulando személyek két Vallásos
vagnak, a Ferfiak magok Vallásán való Papok is
hűsünek, az ott való Megjés Pap abt ellent nem
tartván, a Jospagos Nemes Emberek gyermekek
pedig a Templombj is ne hűsünek, ö Kétféle
mint egész koronsegés Embereket.

IV. Vadnak ilyen bánsodásink is, hogy akarmi
kúrsin Jologert is a Prädicator Urainak
a Templomtól arceálnak, hogy azert ö Kétféle
sine Confessione Ecclae, ante latam Senten
tiam sentit sine excommunicathassanak
art kivainyuk.

V. A mely jo ársó Urainak s Abtánsainak
ha

Halottja eide, a régi ufus szerint, a mennyit
árak néki harangoztatni fizeti, nélkül
Predikator irasimel Predicallani, s eltemet
ni tartozzanak. Itt pedig olyan ember lenne,
hogy halottját a föld színén átárna bizonyos
ideig, s bizonyos kört tartani, illendő pre
teriert tartozzanak, o' kegyelmel predikallani,
adig is míg a temetés néi ideje eljőne, a
kik pedig Halottját Templombz árják te
metni, a borott fizetést se téven a régi ufus
s szerint, u. m. öreg embertől fl. i. gyermekétől
dnt 50. szabadon eltemesül.

VI. A Templomhoz való bonumának, u. m.
szántó földnek, erdőnek jövedelmit, mint eddig
az Egjháziak, és Templomhoz való esküdtel
számadás alatt pericipiálták, és ardat a
Megye Dispositiojából nem egjéb ufusra, ha
nem Templom építései, conserválták, amely
utanna is annakoraért esperest Uram is
a Papok ne háborgassanak aróbb, hanem
a Megye libere disponálkasson, és aróbb
Proventusit a Templom építései költsék,

Ar

Az Egjházi pedig és az Esküdtel igaz hi
tel szerint tartozzanak aróbnak Proventusit
ról számot adni.

VII. A ki Parárna Feleségét meg senten,
triartattja, a Sambornak legyen szabad meg
hárasodni.

VIII. A ki gyermekeit meg találja nyomni,
ne hellestül, écdat követni erette, holott
az Atjának, és anyjának az leg nagyobb szo
morúság.

IX. A kik ketten vagy több háznak eg
Hárnak, egj kenyeren Hárak Embereit le
ven, ne tartozzanak egj bértől többet
adni Predikator irasimelnek.

A Tudatlanokat kik az Eceta kenyereit
meltatlanul épül, o' kegyelmel számot adá
ni vegjék, hanem a Dominus Terrestri
Sclenak az olyan Dobbagság elött buydosi
kat, kik az Egjházi Szolgálatra alkalmas,
landok ki adják.

RESOLUTIO V. D. M. N. I. S. T. R. O.
rum Orthodoxorum ad Difficultates

Dom!

Domnorum Siculorum Anno 1643 15 Junij

Ad Difficultatem 1.

A Keresztseg a Kyrustol berertetett Ha
cramentum, mellet a Keresztseg by bületett
krisin Cretsemöl az Isten Anya bent egyháziab
be avatatnak, es a melly a nyoltrád napi
környülmetelkedésnek helyeb, berertetett
az Új Testamentumb. Annakodert a Cas
rendese, es parantsolatja berint minden
Keresztjen Anyának, Anyának mentöl hama
rebb meg Kereszteltetni kell, mert ha a ha
logatas miatt a Gyermet Keresztetetlenül
meg talál halni, mind Isten előtt nagy bán
adás óra leßen, s mind az Ecclesiam ken
suraja alá esnek erette, sőt meg Dröfeged
is fog periclitálni miatta, mivel ha sin
ten privatio sacramenti nem damnál
is, de majd más hívogor pretextus,
va nerve art elebb elebb halogattja, ho
tott ha szinten a nyoltrád napra az
nem határozatár, es mint a Környül
metelkedés, de mind aronáltal az meg
fi

hivantatár, hogj mentöl hamarébb meg
legjen, ha nyoltrád napig nem hatad is,
az semmit sem árt. Egjebrent a gyerme
knek Keresztetetlenül való tartatásol
s neveltetésér véss berint az Anabaptistá
nak, véss berint pedig a Socinianusok
terelygesekhez közelet, mellynek mi let
künn esmereti ellen neon annual hatund
de a Keresztsegnek is semmi meg ha
tározott időt, es terminust bíronjos
dörxa nerve nem teßünk, es az egj
Keresztjeneg ellen paradást nem teßünk
A több Resolutioe el vestenek a mi
Protocolumunkból.

P. A. S. I. U. I. L. L. U. S. Jus Posonii Ema,
navit Sub Didta Anno 1751.

Prologus

Pridonia prima dabo, post premia spicula figam
Spicula namque haec sunt premia digna malis
In Palatinum

Et

Et Regni Patris gaudes Palatine favore
Si pius et justus fungitur officio.
Lemma Quis est hic, et laudabimus eum.
In Nicolaum Cras

Si mihi tanta es Praesul' vis, quanta voluntas
Credere foret solium Arigonense tuum.
Lemma Liliis inter spinas.

In Iudicem Curid.

Te quem proterita verus ferere Diata
Coedictus vocee fulmina nunc feriant
Quem nempse haud puduit pro villos vendere Regnum
Tales fore fructus Exodiana Domus.
Lemma In senibus Iniquitas.

In Episcopum Lagrabriensem

Sit tibi Rex Pluto Globuzur' i. t. ex corde precamur
Factor factor quid vetat ut p. ex eas
Lemma Et talis perditio a quibus sperari possit
Redemptio

In Episcopum Vaxadriensem

Nescio quid quis sit, nequeo rescire tacentem

Forq

Forqats de Chymes, hoc die plura nihil
Lemma Confundentur omnes iniqua agentes.

In Episcopum Agricensem

Multi Francisci sunt Regno Perniciosi.

Hoc Francisce tamen nomine primus erit.
Qui choram Patriam nunc vendere proderet pergerit.
Cur? ut sit solium, Arigonense tuum.

Exaltans humiles, turbans de Sede potente,
Supremus Dominus, non tibi crede dabit

Lemma Redde rationem villicationis tuae.

In Generalem Commendantem

O Karoly Caroli, nimium corrupte nec usque
Probe, donec socius Exodiana erit.

Lemma Una ovis scabiosa, reliquas etiam inficit.

In Personalem

Tu ferete quidem Pasquilli spicula sentis.
Si sentire tamen plura cupis capias
Pro reliquis vitis cunctis hae corripe primum

Quod jam conclusum est nec violare probe,
Lemma Respice nos, sanguis noster super te et filios.

In Praesidem Camero

Qui

Lus Praefes Camera Praefes quoque et ipse mater.
Praefes Consilii, Praefes et Imperii
Imperii dico, nam cunctis imperat unus
Regnum Consilii, dirigit ipse Luc.
Quod capitis Praeful, magnus quoque approbat Abbas
Nec renuit, totido nemo renuit ei.
Et cur hoc? non est, si aliorum membra cernat
Ex nihilo nihil est, nil fuit atque fiet.
Si nihil est, ceteri primas eum creditis ipsi
Illi alius cedat, dignius illud erit
Lemma Inter vaccae bos est et ovis

A. N. EXORDIUM VENER. TRACTUS
leg. regib. Protocolum abol. 1752 ten.

Anno 1638. Visitationis de tapasztaltatott
hogi az egyháziak Egerbeji, Pólyáni s
más Eclatib. is Keresztelő Kanna nintsen.
azert demándaltatott hogi pörözzenek
Sub pena flr 12 Ugyan dicitur a M. Ugyar.
Eclatib. Sem volt Keresztelő Kanna

Johann

Johannes L. Miklosi Capnar idejéb. ujj a
Kotsardi Eclatib. Sem.

Azon Visitation Isti Papde vándoltattanak
hogi tsak Könyvből prédikáltak, mint a Ke.
repturi Isti. Haris, Nagy Laki, is Káptalani.
Veres Mart Filiája volt. Fel Vintenek,
s a Mester Harisra tartozott gondott vi.
Selmé Inakfalva is Vintenek Filiája volt.
A Kotsardi Dico a Prédikáló Szebből
lett Pörözött rezeget is.

Anno 1630 Die 4 Januarii Visitation va.
Doltatott a K. Királyi Pap Ladnoti Miklos
hogi az Ur Vatosója ki pölgáltatásának
vegen, az Imádtaj alatt nem tevéplett le
Ezen Ebtendőt, a Dagai Mater Eclatib.
Pap, es Mester volt, a Pap volt a Farasfalvi.
Pál, Csombord volt a Filiája, de nem
volt Keresztelő Kanna, s Dagoz Sem
volt Ur Vatosójához való Pohar. Isti
Istvan pedig a Dagai Dúszno Pástor, az
mondotta volt ekkor Dün a ki a Templomb.
jár s lett illien Deliberatuma. Ha

CS

Qui Praefes Camera Praefes quoque et ipse malus.
Praefes Consilii Praefes et Imperii
Imperii dico nam cunctis imperat unus
Regnum Consilii duxit ipse suo.
Quod capitis Praeful magnus quoque approbat Abbas
Nec veniit totido neco veniit ei.
Et cur hoc? non est, si alior stemmata cernat
Ex nihilo nihil est, nil put atque fiet.
Si nihil est, ceteri primas cur creditis ipsi
Ille alius cedat dignius illud erit
Lemma Inter vacuas bos est et obas

A. N. EXCELSI VERE. TRACTUS
leg regibb Protocolumabol 1752 ten.
Anno 1638. Visitationis tapastaltatott
hogy az egyházasfalvi Egerbegyi, Pólyáni s
más Ecelárb is Kerezteló Kanna minten
azert demándaltatott hogy pserozzenek
Sub pena flr 12. Ugyan ártor a M. Ujvár,
Ecclesiar Sem volt Kerezteló Kanna

Johann

Johannes K. Miklosi Capnat idejeb, egy a
Kotsardi Ecclesiar Sem.

Azon Visitation Ist Papde vādoltattanak
hogy tsak Könyvből prédikáltanak, mint a ke,
rejturi Ordi, Hars, Nagj Laki es Káptalani
Veres Mart Filiája volt Tel Vintnek
s a Mester Haráza tartozott gondott vi,
Selvi Inadsfalva is Vintnek Filiája volt.
A Kotsardi Dico a Prédikállo kérből
tett Törvényt vézeget is.

Anno 1630 Die 4 Januarii Visitation va,
Dstatott a K. Királyi Cap Ladnoti Miklos
hogy az Ur Vatorája ki polgáltatásának
vegen, az Imádtaj alatt nem terdeplett le

Ezen Eptendöb, a Dagai Mater Ecclesiar
Pap, es Mester volt, a Pap volt a Farkasfalvi
Pál, Csombord volt a Filiája, de nem
volt Kerezteló Kanna, s Dagoj Sem
volt Ur Vatorájához valo Pohar. Dico
Istvan pedig a Dagai Dybno Pástor, az
mondotta volt ekkor Dün a ki a Templomb
jár s lett alljen Deliberatuma. Hax

63

Ha Ebtendő alatt meg hal, el ne temessék

Ujan azon Ebtendő Die 18 Jan a Hári
Pap vadoltatott, hogy trár nejjser szolgálta
ki az Ur Vatsoráját Ebtendő alatt.

Edon Lashai Györgynek Pünkösztig adarván
az adósa halasztani az adósnak megpre,
teséert azt mondotta Hol ördög meg Runkos
Deliberatum Engeden az Aldozoi Sótadalombor
vejen egy abraft az Ur Vatsorájához, azért
a rosz boert!

Vadoltatott a Csuti Pap, hogy Ebtendő
alatt trár hárombor eptott Ur Vatsoráját men,
tette magát arzal, hogy ő publicálta s hoz
za kejsült, de senki nem járult elő Deliberat
t ki legész Ebtendőig egyjser sem Communi
cál, samax temetsége leßen, ekkor a Miris,
lai Mester, Mirisblai Janos volt.

Die 25 Jan Kertredini Deliberatum
Valati Ebtendő alatt Ur Vatsorájával
nem el, vagj három Honapig Predika
tioxa nem megen, a Pap el ne temesse,
se ne hazangorzanak néki, a temető
se temessék, az Emberek se kiserjék ki.

Anno

Anno 1638 A Hári Papne vadoltatott
hogy Csímája vagjon, nem Sanyasat fbr
buntete a Visitatio.

A Lapsádról vadoltattak, hogy két s három
mulva kereszteltetik meg Kis gyermekeket
Péterfalvi Farkas Pát. ellen pedig, Kisdéi,
nek meg kereszteltetésének hófzás el háfáz,
táféert vejerdetett, hogy xv napot alatt ke,
resteltetésen tub pana Excommunicationis
há 1641. Hóriby Verendi nevü Nemes
Ember igen tiltotta a maga Jóbbagait hogy a
Predikatioxa ne járjanak, mert ha tetelepe
háfsal vereti a Katodáb.

A Verendi Daba Fabjan Mikalyné, hogy egy
gyermeke, mellet akkor fogott volt, badjador
meg keresztelte ezt mondván, Urám Jépus!
Az Isent Lettet beleje
Die 27 7bl. Wenyedi Dör Adámne, mikor
Copuláltatott, hűere kenberittetett, hogy mond,
ja meg ha nutfen e Matrája, de elitkolta
ki tudodott hogy volt s Eccta követeire
kenberittetett.

Anno 1642. A Péterfalvi Papsot Halmaggi
Andrást két Nemes Bidogatta Lettével Sót
uttal Deliberaltatott hogy Vafainap a Katodáb

aly

allyon a Falu előtt a Papot meg kövesse, fel
fogadja hogy többé azt nem tselerepsi, es fi-
zesen tiz forintot, Ad intercessionis lehi-
altatott a Deliberatum ebbeppen Verjitet
vasba egy hetig, firefen tizert ket forintot
s a Papot kövesse meg

Ano 1642. A Zapadnak Vasarnapi vadásza
tiltatik, sub pena flr 12, a kiz pedig eddig va-
dásztanak három három Róka bört firefenek.
Egyedi Kun Annát Rado Janostól a Szekedi
vortialya, de az Aszsony pararna ferjet meg
öleffe, külömbz Fegyhez nem mehet lot ha
nem tselerepsi s meg talat halni, el ten te,
mettetik.

A Maxos Koppánis harangot Geter, Györg
né Ur Aszsony újandéroia 1643 ban Csó
Mihály U váron er idöbze Patronus volt
a Pap tartást

Ano 1643. Dalásfalvi Gyula Gaspar
az Egyedi Partralis előtt, pararna Tele,
Tejet visza vette, reconciliatoria hered
zett a Partralisól, de igazittatott a Se-
neralifra. Eren Eptb Detrenet Filiája volt
Lörinde leve.

Ugjan

Ugjan eren Eptb Nemretes Almadi Andras
né Ördög Kata Aszsony adott a Harasztosi
eccetanak egy pepi Dulliat Crapatz kötve
aranyos feluo pappirofut.

Eltör a Papot Contemptim a Pepet Ud-
ge nével illettik

Anno 1644. Sz. Mihály falván Daloz Mi-
hály, a Vajda Mihály Udvarabz Keresztelet
ten tartotta a gyermet, veltetett hogy egy
eltöb meg kell inteni volna.

A Mirkisla: György Pap, vesegen igy sz
Dott meg egy Hentes, midön egy ketre
fiat akarna meg metzeni. Jex hi ketre
gyaro Lelek Kurva fia Jmet. Egy Leget nem
tudsz terenteni meg is ketket gyar. Mellyre
mond a Hentes Meny D Agodra Pap. mert
ha en ketket gyarol is tak veri foly annad

U Jordai Pap Radnoti Istvan vadol,
latott a Visitation, hogy Ur Vatsorajához
egjentent jaxubán Halgator, igy puxon,
gatodrott Mit botjogtor egjentent harman,
kent, jüvetet do ha abartor joni Melly mi-
ett Istvan el mentet Ur Vatsoraja netkul

Mas

Másfelől pedig intést tett a Predikáló Sze-
böl, hogy az Úr Vatsorája Aystaláca penzt
hányanál, azért nemelyek másortól a Tem-
plomb keretel penzt költson, a kedd pedig
penzt nem volt, s költson sem kaptanak
Úr Vatsorája nélkül el mentenek.

Ezen Eptő Poljanby volt Tobiasz Pap va,
cans, az actualis Pap pedig volt Mathias Coro,
nensis Tobiasz a Templomon kívül halgatta
a Matyas Tanítását, s optan a Templom előtt
a Bibliából mutogatta a Népnél Tobiasz Úr
hogy nem jól citatta a Locuforát Matyas Pap.
Tobiasz Papne is el ment kerkedni a
Templom alá, s onnan el menven igy
szóltott. El megyek innen, mert a Pap nem
igazán mondja az Enket. Mondott ugyan
szót is Tobiasz Papne, Nem igazán szolgat-
tatta ki a Cenat, mert el hagyta a Köz-
gönást

Itéltetett a Visitation hogy Harasztos. Pre-
dicator György Pap Uram a Pater noster
kötával, ne mondja olyan nagy fel szoval le-
tanítson, a Proconiumot pedig meg vegyel sub panis fr. 12.

A Cu

A Crutsi Pap Michaél Királyi a meg sen-
telő Igét az Elementumokra el nem mon-
dotta, s meg is a Cenat optotta, ment ette ma,
gat feledékenységgel Deliberatum Kövefemeg
Halgatoit, másfelől pedig deponáltatit
Ano 1647. fogva nintsen emlíkerit o Tor,
Dai Ecclesiad, hanem új Torदार रोल, es Egyházi
falvival, vagy talam nem vifitált az Epté,
rex o Toradab

Ano 1647 ben Egyházi falvi Visitation végér,
tetett, hogy a Varasoltator excommunicat,
tassanak, s tybtebezes temetése ne legyen
Ezen Eptő hortar volt Harasztosra a
Hadi expeditiobol visszajöttel egy Chádor
Bibliát, s adtak az Ecclesiad, az Eccle-
siat, s adtak az 12 flr.

A Duras Dotsardis Papnak meg parian,
trotta a Püspök, hogy az Udvarby be ne-
jajyon predikallani.

Sombordi Péter Marton gyermeke, ma,
gor gondviseltenségek miatt keresztet
lennt holt meg, itéltetett hogy Kövefe-
mek Eccleat

1648

1648. Az Infideliter deserált, és absolutiót
kivánó Embereket dolgát vezértetett. Jucallion
Hogy a desertora olt nem adott. Hogy
attól fogva tífstu életet él. A huret a
desertrixenek nem hallja. Ha Hara jó
meg bünteteti. Így absolutáltatik a desertrix
ligáltatik

A Tutor a Mathia's Leányt, mással ösve
Mathia'stól tudva, az első Mathia'stól való
Separatio előtt, mellyert büntetettik flr-
12 Dnr 50.

Muxblas Eccla így ditreertetik visitation.
Nihil difficultatis reperta est. Igen pépen
esik Deakoson.

Az Egyszeres Pap Adventy Hazafulókat
copulált viadoltatott. Eköz ny Jordán Dea.
korat tartottak.

Tobias Pap a Körtöman a Mikos Jofef
éneket énekelte

Lolljant Pap Mihály Ápßony Ember
ruhát farsanglott, azért excommunical
tatott. s a farsanglas meg tiltatott sub
pena flr 12.

Ano 1649

Anno 1649. Comittáltatik az Egerbejjédd
hogy erutan Vasárnap, és egjel Innepná,
poron birtagot ne igjanak. Péniát Talu,
jótly ne hozzanak, Merejely fel ne ta,
karjanak, burat bi ne hozzanak, se afß,
tagat ne rakjanak, priiter causam ne,
cesnatis sub pena flr 12.

Nagy Lati Papról Zalanyi Jánosról
ilyen Deliberatum emanált a visitation.
erutan a Pastor Telesige Kontjot vi-
seljen.

A Koppándrádd demándáltatik, hogy a
kézi kalodát a Templom keritt eséből
ki ne vehessék.

Ebb az Ertly Petrély nem volt Ke,
reptelő Hanna, az Ördi Mester Ökörtoi
Matyas volt

Eköz a Petrei Templombz meg meg
volt egy Darab oltár, és parantsolta
a Visitatio hogy ki vontsák onnan, a
Pap pedig volt Kiryas Istvan.

A Csombordi Csiki Familia, Eköz Ciki
nevel nevertetett Csombordi Kötis Mihály

viadol

vádoltatott hogy egy szollott. El hírsítet e
az en hitemet? és a kenyeret meggyván
mondotta Isten Alja tartom a hitet mint
a Ló part excommunicatioa utölteték
ha ez ellene meg bizonyosodva.

Egy hazafai Templom oldalon lévő képek
be maroltatni parantsoltattak, sub pena
flr 12 új volt Poljanby is 26 Feb.

Ano 1650. Die 5 Novembri. Csarvasi Ifrvannak
a Psechulati Pastornak imponáltatik hogy Bít
kat szeressen a Partialisra, mas képpen
Ecclat nem ad néni a Partialis.

Ebből az Ebtendők Visitation vadoltatott új
Tordab a Halygatoitol Qadnoti Ifruin Pap,
hogy az Ur Vatsorajab a kenyeret hofszan
metelte mint a tjué tujas hoz

Egy hártjára vrott level volt, mely ezt
bizonyította hogy Olah Lapad felül a Hatar
szelgy a Lataz körött ket Hold föld nek
egyre a Mirisblai Ecclatje volt, de a Levelen
nem volt Petret.

Ano 1653. Péterfalvi Pap Mathias Kertvosi
De

De Libertatum visitationis, Mathias Urannak
committatuk, hogy erutan Vasarnap Dehest
a Decalogust predikálja.

Ano 1655 Galasfalvan Dolgar Ersebet
Divortiumot kíván Fejjetöl Székely Jánosról,
de trah separáltatik ideig, illi ket Székely ne
ve. P. Hogy eddig is ha tehette volna mejölte
vdna a Felesejet, ei Fiat, s májör mentették meg
2. Mert a gonosz Sátán subcumbat gádran ne
kie simint a Relatoria bizonyították mellet
egyet orvossággal nem orvosolhatni, hanem
könyörgéssel, hogy Isten könyörüljön rajta, és
szabadítsa meg.

Ano 1652. A M. Gyvári Pap vadoltatik, hogy
a Contid után való Könyörgést negligálta
Malomfalvi Pál Crutsi Pap tsak a Gianna
bol Communicálta a Nejet, noha a Székely is
jelen volt.

Ano 1655 A Petzeiek új fogadtak meg
a Mekest, hogy minden Vasarnap Reggel három
enékét mondjon el, de a Pap azt mondotta
Semmi Leth. Dovejegre való dolgot nem emérel

S. r. r.

S nem tudod varni az enehetésből mellyert va
doltatott, s a Visitation meg intetett, Ugyan ott
ilyen Deliberatum emánált. Ennekutánna Semmi
affele bűbörkany "uo" keréket, korást, és egyéb
effektet sendi Hazára, Kapu Sachab, olya felit
vagy arachova is ne tegyen, a ki effelely ta.
laltatit excommunicatit.

Ezen Eftby meg M. S. Kiralyon Quarta
jart a Papnak.

Anno 1656. Dajony egy Aßsony egy Hold föl,
det testalt a Papnak, mondvan, A tör alatt
ahoz a földhöz sendi ne nyuljon, a Hazon
tagos Papom, es horra tartozendron kivül

Gerend keresztusi Papot Crávási István
hazon Halgaton hit utin vädoltak, hogy cet
mondotta volna a Predikatoriok Dveri
töndd is kellett hazudni, Ködmönt is "olto",
zött magára, feßet vett a vállára réßegem
s Meßasornak tette magát, s ugy kére,
lett vago tehenet.

Anno 1661. A Kertzedi Meßert a Visi
tation ezzel a pitodral adtak ki Tzo fel ördög hitu
Lova

A Neny

Kisfélyben

A N. Enyedi Császárból szólván a M. Szent
Kiralyak is, es a Tatarinak meg laltatván Dar
tha János az Egyházi ki adott a Tataroknak
egy þep erüst Pohárt s egy küfintjüt, melly
a N. Kiraly Ectaje voltanak, pretendaltatott rajta,
de el engedtetett, Docealván, hogy a Pogyajod
kentelenített ki adni. A Lörintz xevi szent
Clenodium is akkor adatott. A Csombordi
Aranyos kelhet is akkor adtak ki az Eny,
dick, pretendaltatott is a Vaxafon

Anno 1665. Felvintzi Sigmund birta Csombor,
Dot, a Lörintz xeviek ellen panaszlott a
Pap, hogy Dinyéből es hagymából nem adják
ki a Quarta, mellyre a Halgatos izz febel,
te, a Cartrialifonn Loha sem adtunk, s nem
is adunk.

Anno 1671. Egy Fel Enyedi Ember vädolta,
tott, hogy Szombatos volna, jart ugyan a
Templomb, de Ur Vatsorajával nem elt Loha,
de az ember tagadta magát Szombatosnak
lenni.

Ezen Eftendby Fel Enyeden Kú Anoraxé
nevü

nevű Apóstoly, a Pap peddését magára veszi,
és a Templomból hazagyal ki menven, est mon
dotta. Eleget nyaltál Pap a Hazánál, de
lám kemmi foganattja nem volt.

Ugyan ott és akkor Deliberatum Visitationis
Szent Mikályt a Pap a Predikallo Széköl
excommunicallja.

In Visitatione Concordensi Deliberatum Tordai
Hádnagy Urak mind a Pápista, mind az Oláh
Papokat az ő módjok szerint Tűstelet gárolái-
tól impediallja, az Országát arról való Ar-
ticultusa szerint. Ha ő Kegyelme Tűsti szerint
való kötelességet el mulattja, ő Nagyságát
meg találják felölle.

Az ő Tordai Mester admoneáltatik arról,
hogy Tanítványt érdemeren felül ne betsülje,
hogy amarról azzal abutálván, valami alkál-
matlankodásra ki ne forduljanak.

1671 Die 21. Febr. Palaisfalvi Visitation
vádoltatott a Pap Szent Györgyi István, hogy
a Népnél kezéből ki vetette a Fejedelmi
Molto

Melrosagókkal a Pap marasztást. Deliberat est
adversus eum Seniore Stefano Csengeri in
hac verba. Fajlatjuk mind a Miniszternek meg
nem marasztatását, mind a meg nem maraszt,
intatásnak a Miniszteről adattatott órat, de mi-
mostan ennek meg orvoslásabz módunkat nem
látjuk. Mindazonáltal a dolog mellé drasztik
a meg nem marasztásabz, tör nagy dolgokat
fogtal be magabz, az egész Ministeriumnak el-
törökletésére, u. m. Sacrilegiumat, Spiritua-
lis Tyrannitást, a Cas szerzésének, és az
Ecclesiabz meg tartando parantsolattjának
megrontását, a Ministeriumnak Testi re-
verendore való fordítását, és az Ecclesiabz
igazgatására tartoro közönfeges törvénye-
szent rendnek fel fordítását, s töbeket
effileket, hivalkodo szemmel, és szivel nem
szenvedhetjük, hanem jövődő Partriá-
lura támasztván a dolgot, ennek Con-
sensusábd a Generalis Synodusz, az Ecclesiabz

ilyen

ilyen Letti szabadságának megvonását elő
adja, hogy az egész Ministerium az Ország
előre vegye magát, és a mi Kegyelmes Urunk
előtt, annak az ő rendi és adólgának büke
tejes volta szerint találja meg a záradék
hogy ő Nya Vallásunkon lévő Tanács Ur
Híveivel együtt, a mint a Szász király
az Iten is ő Nya Meltóságát, és hatal
mat adott reá, orvofoga, és orvofoltása
új, hogy a János Császár a Ministeriummal
s Ecclesiá adtatott Letti szabadsága, és Mel
tosága Nemzetünk pöredelene, és vesze
delene ne jusson.

1671. Székely Ersebet nevű Dába, majd. ötför
immar inferior a ^{Minis} Duxat meg kereszteltette.
Deliber a külföldi Magistratust a Sacramen
tummal meg fertéztetéért meg találjuk,
a Dabat excommunicatjuk, ha meg nem
ter legyen Szász temetése.

1671. a Quarta a Gyeres Sz. Királyi
határ

határról a Fejedlem Habsburg veszeröl meg
nem adtak, új Nemzetes Torotkai Peter
és Torotkai Matyas Uraimér sem adtak és
egészben

Volt ehöz Articulus volla, hogy ha oláhok
telepednek olyan fundusra, mellyről az
előtt bett adtanak a Ministernek, ő is azt
préstálja sub pena fidei. Praferáltatir
hogy Nemzetes Torotkai Peter Urak az
Urvári Pappjának atarja adni a Sz. Királyi
Quarta, de a regier a Gyeres Ecclesiához a
mit adtanak, azt el nem veheti.

1671. Die 17 Febr. Gyeres Kereszturatt
Ványai János Papot meg nem marasztalták.
A Mert fogatkozás vagyon szabály 2
A határt is meg fogta atkozás, ugyan pana,
szul adatik fel, hogy az utolsó éretés alatt az
Hírfog a Templomból kimerjen, mely botrán,
koráful vagyon.

1671. Felvintri Sola György Solaig nem

jas

járva a Templomból megintetett, de minek
utánna fel kérdett is jársi, nem menen be
a Templomból, hanem kívül áll meg a fal alatt.
Ezen Efstendöb Orbo Enyed Filija volt.

Ano 1672. A Dükösi Ecclia meg nem elég
pör azzal hogy a Predikátor Predikátorok
napodon töl unde olvasta a Caputokat
annakért vezerzte a Visitation, hogy vagy
Predikation "Kézelme, a Canon szerint,
vagy Resolválva azon Caputokat.

Ezen Ebst. Hermányi Janos volt Petrei
Mester, es ditseztetett a Visitation.

Ugjan azon Ebst. Miszplai Visitationban
Nyedyi Szabo Tamast adtak ki azzal, hogy
adtaratt volna, kius a Miszplai Papot
Zagoni Ferentzet, a ki "otet jól tartotta
vala, es meg egy pohar bort köpöne
vegya, igy Bida meg Kurva az Anyja aki
veam köpöni a bort Mondta Zagoni Mest
mondod azt mert ha mit nem néenék
a fejedb ütneim ert a Kupat. ki menven

Szabo

Szabo a Kapunn munda "ördög adta, "ördög"
~~...~~ "ördög" teremtette, "ördög" telku, di. Bno
hatan tsinált.

1672. A Kertesi Pap Adventy Ur Vatsoráját
nem ojtott, de a Visitation azzal mentette magát
hogy leleitől fogva a mint hallotta abb az
Ecclia nem volt boras.

Ezen Efstendöb, Uj Tordai Visitationoz vol,
tar az Espereft mellett az Enyedi Professo,
rod. Defi Marton, es Csernátosi Pál, Dádai
Janos volt Uj Tordai Pap, ki Petreiből vite,
tett oda, Dádai Ur am a Visitation azzal
vádoltatott hogy egy Leány gyermekét azzal
küldött el a Catechisationoz, hogy menjen
Haza es az Apjától es Anyjától tanulja
meg a Fiz Parantsolatot Ugjan ott Dári
tosi Mihály meg eprütt volt, hogy soha a
Dádai Ur am kezéből Uj Vatsorájával nem
el, Ugjan ott vádoltatott Kerekes István
hogy soha Ur Vatsorájával nem elt.

1672 Enyedi Szedi Gaspárné Dicsvai

Vas

Vas Mária, vādoltatott a Partrialison Fex,
jétől, hogy napjáb, tíz tizenket egyel bort
el veszteget

Egerbegyi Gál András, ig esküdött vala ah,
hoz az időb, Isten engemet úgy segéllyen
a Ditsó Király

Alhoz neverte vala a Csékelati Mester a
Vizitatorokat Vitéz Tatar dinár

Áó 1681 Kaposi István Kotsárdi Pap,
magyararván a Csónak ama pariat Dominus
his opus habet ort tette oda Magyararátul
Nem időtték félre a harangot, nem kállott,
talé vejáa sóvagt, Nelly sóréit vādoltatott

Áó 1682. Kertredő Pöjte Márton, ma
gára velle a Pap feddesét a Templomb,
es illyen sóbrat illette, a Papot ar után,
Bódyó adta belkűl Papja, ha meg nem
bünit az ellenem valo Prédikállástol
ugj meg hajtóm ezrel a Csárányal
hogy sóha nem prédikáll többet. A Felereje

is

is mondotta a Papot Ketsre páciállunak
Bacon abráratunak,

Eren Eshy Mészöven Ref. infans Ecclia volt.
Ano 1691 Eren formula perint esküdtek be
az Enyedi Tractusbéli Papok, a kir Leopoldor
Császari hárszere, Ego N N pro tempore Mi-
nister N N Ecclie, iuxta fidem meam, Deo et
Sacro Ministerio datum iuro, me Sacratissimam
Regiam Matrem (Cesarem et Legiam, pro
Magistratu meo agnosce, et iuxta eandem
fidem, Deo et Sacro Ministerio debitam
Sud Matris in omnibz fidelium futurum, in hu-
jus rei fidem, et Testimonium subscripsit
Senior Societatis N Enyedenfis Sigillus com-
mune in Oppido N Enyedenfi 1691. Die 22 Martij.

Ano 1699. Johannes Sursi Dük Kősi Pap
felöl edoceáltatott a Vizitatoron, hogy kőzzel
ret Eshendő alatt az Ur Vatsorajához
valo. Kannabz kütött bort, es abból vult mind
Itara Nejepefől egyb, es massdat is abból statott.

neked

melyel a Templom R. Edinger ofanálta s. a t.

Ahhoz emánált ez a Deliberatum. I. Ha vala
mely Paps fel Ebstendö alatt meg hal, a Ministerium
a fel Ebstendöt ki költesse. II. A meg holt Papsnak
Ectajáj, a ki keresztel copulál, vagy temet a
Sallaiumot levallya egészben, ha el a Pap de Ecta
solgáj jár, s mas solgál helyett, a pretest of
pár meg, ha nem Ordinatus a Pap néri az efe.
le Sallaiumbol semmi ne menjen. 2. A ki a Pár
trialisbol a pot ki viszi, pára fle 1. masodszor 2.
arutan a Societasbol ejiciantur. IV. Ha valamel
Nester, a mas Sanitvájit per Supplantationem
magához hitegetne, a Didactumot a magae
bol meg frisse. erte. V. Valahol Parochialis
Sollo vagyon, a Ministernek minden Ectáj meg
nap homlitajon benne.

Ano 1652. Delib. I. Ha Pap árva közzé
Pap Divisor költetné, minden forintbol egy
pene a Divisoré, ha külfö Embex bonumit
Lapok ístjár, ör is a külföld rendtartásához
tartják magokat. II. Ha Pap Atjafia hal meg
innen

innen a Marason, az innen lako Atjafia
költék ki erte az Ebstendöt, ha tul hal meg
a tulfol költék ki az idöl 13. Micslon ve
gen Kaplant tartottar. III. A mely Ministernek
Fogaja nmtsen Mestersejre ne köttatásor.

Ano 1655. Larari Janos M. S. Kiraly Papsnak
Telesége R. Györgj napja hajnalat a solgálat
ki költötte otrar ellen harmat pedni, vadol.
latott varaslápal, de juralt hogy nem telet,
redte babonas veggel, interim meg paran
tsoltatott, hogy más napon pedesen harmatot
art is biro brevel, masreppen a ferje de,
ponaltatit

Ano 1657. Die 27. 76. Szepedetes Arros.
Deneder s Telesége, es Fogarasi Ferentz Eged,
Papsné ellen valo Laufajáj Procuratornak
vallotta, Egedi Tot Györgjöt Fogarasi Ferenti
ne pedig Hojzsu Merez Gaspart a Kapl Pa,
pot, de a Patrialis ur addig tartott usus
serint Tot Györgjöt nem admittalta, hanem
Ectastica Personat kivant Procuratornak
de ez a Cauza Sopiáltatott 13. a Nesteror
ellen

ellen. 1. Ha Jogabz nem járna a Falunn
2. Ha Pappokat nem bészülte, s Pappok
ellen practikalnak nagy pona intellatott

1660. 23 Febr. Delib. 1. Ha drat nem ad
vân absentatya a Pap a Partialist ponaflr
6. a Mester flr 3. 2. a mely Papok s Mesterek
Könyv Lelkivel pitorozodnak, deponáltassanak
a Synodus Generalisig ha Papok a Mesterek
meg veretesener, s hi vettefener.

Ano 1662. Murra Jevan Enyedi Si. Enyedi
Cantor volt, de a Kato Mestersiget erossen
urte, az Esperest ararattja ellen erte el
a Cantorsagot.

1662. Deldi Susanna Tekentete, Nj. Ve
Seleny, Pal ellen, mint Feje ellen. Constat
erigalt az Enyedi Partialisyon, vadolván
Fejert pararnasaggal, es rivarvan Si
voctiumot. Deliberaty, Noha a Partialis
elegedendo, utat tatalna a Divortiumra,
de mint hogy az Szbag is az Urat a Gene
ralisra igazította, az Apßonj is oda citat
tatta, aert a Partialis nem pronuntial

IOSE

IOSEUS MIHALY

Reformatus Püspökröl vrefas Dolgod.

A Sz. Ministerium Szegörggi Davidot draga vala
Püspökjener valasztani, de a Fejedelem Apaffi Mi
haly Jofeust mint Udvari Pappjat insinualta, aert
Ior lugas bugas, es Consultatio után, fejet haj
ta az Egyszeri Rend a Fejedelemnek, s lon
a Püspök Jofeug, hiis elo alvan, hivatalja se,
vint a Ministerie Candidatusokat hi valaszta,
s alata a pöras pörint, de oly kemeny beszi
dellet ele, hogy ket Candidatusot Lovdora ilet
nek, s el njargalanar a Sz. Generalisbol, mehen
Jofeus lattater is busulni.

Azutani idovel Haromspöket be visitala, le
ven mellette egy Compania Militia, is kiolott
is magaval hoedora a fel Bemü Jarab es
perestet s. kimer egik Bemet egy Hujon kardal
vajta vala hi Törvisen a Kottomanij Ekhor
vadoltatek a Kördi Mester arral, hogy Nari
napdon tar ket ven Apßonj frequentalvan
a Templomot, haragjabz kerelen Verferet ener,
lett volna, mehet az egik ven Apßonj a
Mestert igen diterte volna, aert mondván,
hogy annar a Meges Deaknar melto volna a

Baj

szálat meg aranyozni, de a Püspök a Mestert az
Écelabol ki veti a tréfas és ravasz Mester pedig
egy hat szíval szemből jöve a Püspökkel az úttan
és a szívat be mutatva ajándékolva mondván hogy
"kitalál Dányai Ember, de midőn a Vár Járab meg
jelentette volna a Püspöknek hogy ez a köröszi
le tett Mester, fel szabadítja a büntetés alól, s
el bocsátja jó vallással.

Tofenszár Udvari Pap barátja tréfa próbára nem
arany hanem folyó ezüst pénzrel küldte meg a
Fejedelen Apjának az Estendőre való Sallaximut
mellyet is a Hop Mester le tette a Tofens Apjának
lánya Tofens pedig ragadva a Kár pártját, ide
s tova veri vata a Kár ugyan peng vata, és
haragosa est monda. Mond meg Apjának
hog az en Predikátorom nem ecüfös hanem
Aranyos. Sz Vri ember aomb a penrt fel pe-
degete, a mint lehet s vísza vivel.

Ezen Tofens Püspökségéből meg latogata Desi
Maxton D. Egyedi Professor, de Püveget sem
vete Desind. Sem le nem ültete Harab. De
si is mind utánna deget Udvarlott volna tal-
pon, el mené a szállásra mentek est mon-
ván az "et kiscó Deának Hic Homo certe non
non est Regeneratus.

Közép

Közép Ajtai Pap levent Kőpeter, János, igen
kurvas ember, fikt a Harabé Hermainé lábtá-
en is esmétem / Ország Kivánné nevű Paraszt
Apjának mellől ugrattal fel, hajnalb, mely miatt
az Eceta János Papot alaxvái turbalni, kö-
vetsegből küldte Fejervárra a Püspökhez, de János
Pap kent elenettetek el menni, holott is monda
Tofens, János Papnak. Miért tréfedted est, mert
ha valamit nem néznél, a Fejervári Pátron
ütetnél el a fejedet. Mentegyetven magat a be,
geny Pap, monda. Nem egjebert mentem oda
hanem Dráfsob, Pandeloztam s egj kexeret
arastam furatni. Mellyre nagj haraggal mon,
da Tofens Honn furj! honn furj! Ez a János
Pap hata meg 30 Estendőre korab, s e volt egj
utolj szava En Itenem! bar tré meg tíz sz-
tendeg elhetek vata, hogy meg tésék vata.

NAHY - ARD JOS ETRÖZ
Apáfi Fejedelem Udvari Papjard eleges dolgok.
Miköz az a drága jó ember, s aboz az
dóbb / talami most is ha élne! Incomparabilis

Pap

Lap. a Fejedelmi Udvarhoz a Papsághoz fogott
s elfőb predikáltott meg tettett a többi
között József Püspöknek hogy Házához menvén
s a Házba ala s fel sétálván, egy néhány óra igy
állittana meg a maga Telesége is Teleség!
Teleség! Papotokra am ez adjuk néki Tízát
s adta volt is azt a Leányát Nagy Arinát, kitől
való fia Nagy Aris József Enyedi Hadnagy vala
egy időbe, Terem ember, és igen facetus a be-
szedő, vala egy erköltötelen Telesége is kitől való
ez a Dogaton laro Nagy Aris Denteit, a ki
egy igen singatariis példaa hogy igen idegen meg
harasulá s meg ösbüle, de egy idő múlva az
öb haja oda löt s régi sziniből tözörte a
haja. Ennek a Nagy Aris József s a ment
a Testamentumnak extractusát láttam mind
örvegenek, mind Leányinak igen löt az egy
Tullec, és egyéb penzt hagyott volt, ugj hogy
az a Summa löt ezzerre ment.

De vezünk vissza a Débar J. Nagy Aris
József, ez olyan burgo, s köny hullatásoddal

való

való könyörgéseket tében vala, hogy a Pagan
Törököt is art látván, azra fordadt ki, hogy ha
ert az Embert, az Isten meg nem halgatta, Szentit
meg nem halgat kivalképpen látván hogy az Isten
Ápafinál mint van ebe az Austryai Fü Udvarral
s az Erdelyi Urakkal dolga, mint hadja az or,
Pág s Fejedelm magat hamis Hitte s abból
mi rövettemek a Kefta Ecdarát ki fordadt kö-
nyörgésib a Fejedelen hallottára ilyen szóra
in Cultu Publico. Uram Isten! mintsen Fejedel,
munk, Gjermer Fejedelmet adtal nekünk! s
aromb a szakattan hullott le a könyve Erör
mondotta volt el ama fulminans Predikatsiot
is Ország gyűlésib ex Jox xxxviii, melly nál
tam is meg vagon, mellyert loran feltette
hogy Teletti Mihály meg öleti, de nem lett az
löt az nap Teletti ebeore hivatta maga a Veri
Dicus Concionator, Teletti el ervan Tört
Váranat, ugjan Nagy Aris József Parentalt fe-
lette, melly Predikatsiojat ten is el olvas.
tam s tudáltam

Mint hogy pedig ez a Nagy Aris éppen
Incomparabilis Pap volt, vissza is el a Feje-
delmi Udvar az o promptitudojával, és jambor
Lag

Szavát, és akkor haxangor as kor irent Textust
nére, a mellyől mindjart predikákon, mellyől
hirtelen emelkedvén, a Palatjai néha a helyig
miatt az aljánál fogva vette nyakához s ujján,
lalt hi indulni Harabol, a mint a Fiától hallotta.
Nemethi Samuel Kolosvári Drága Bro,
fessze vet ennek egy igen szép Epitaphu,
möt melly hi nyomtatott, tartom en is
s bizony méltó meg olvasni.

VESEPREMI ISTVÁN Püspökről holmi léhas dolgok

Er az Ember Udvarehely. Passagaty mi-
don az en edes Atyám Hermann Diener Peter
is ott a Gymnasium Seniorotsha volna, ottan
hirtet halott vala, hogy Apoc Istvan semely
Berent eljone, s el foglalna a Refor. lko.
lahoz tartozo egy Aftag buriat meg pedig
a Defutak Seminariumahoz. Maga melle ve-
ven azért az Atyámat Vespriemi Istvan
nagy estovig az Aftagnál várta Apoc. egy
hegyes tor paltra levén nálla, de Apoc nem
Super emiala Akkor Haza menit Vespriemi is
mond

és monda az Atyámnak Frater Senior, nem
jove el Apoc Istvan az ördög letrü bizony do,
log hogy ha eljő vala, a hasábjatom vala
ert a paltrát

Er a vespriemi palas, természet, jó hi mondo
bator ember vala, de a felesége igen boro,
zo keszeget Apoc. De az Apoc hox, ves mi
valt kurva hox meg sem fért soha is,
ket fulu farikkal állott Akkor a bor a Konyhan
Vespriemine előtt s mindon látta hogy szinten
ragta esze, be ruditotta az Apoc a bort
a Mosler közre Vespriemi Istvan pedig igen
Bidogatta a Nemet pernekapderrrel.

Er a Tudor Embert megföly ütötte meg
a gutta, az Udvarehelyi Bedrhallo Kaly Kö-
nyöreges Kört, de erutan Püspök sejt et er,
es vil elt 25 Estendeg.

Mikor leg utolsó Synodus Generalist tartana,
es az en Atyám is mint Eperest ott volna,
ott ezek esenek P. Az a fractus Püspök
tsak ug ult a Consistorium, mint egy ora,
culum, hanem a Gyulomer egir napjan Del
elott

előtt nagy kéresem, igen hallgat a pökrét meg
kettőtötötven s hármartatvan m'ondá. Bizon
dolog bizony dolog! hogy hogy meg halot' ekel
melly savajra nagy halgatas vata, e pedig
art sette, hogy a vege s ama vespey es leánya
mindenit loptak, es ötöt semmive tették
a Iutka nevű bor lak leánya, aly hallatlan
haladatlanisagot is teleredett az Apjáról,
Epre veven hogy az Atja kölle valo feltet
valami Arany s Teller penze a dezeran hoz
doz egyel nappal addig int' elredet' nyomozit
Atja után hogy feredob' ultete, s meg a
Püspök a Káosz bizonyata, a gyűbüt meg
úrdítte, es úves darabokkal s egyeb tere
pebbel meg költte, s mintha mind transzsubtan
tialta valna, ott hozdortava ven Atjával,
eppen addig mig vea pökrula, s akkor ve
ve ebre a Venfeg, a nagy által állatoriat,
s az affiliktól felt a szegeny Püspök az ekel
halástól, vegerteter' azert ekkor, hogy a Se
nerális beti jóvedelem lenne egy szűzen a Pü
pökre, de azután a Successori is azt a Pro
ventust el sepre, az esperester elől ha
erutan nem foedul jobbj' Del után azon

nap

Napjan a Synodusnak, imet meg pollata a
Püspök is m'ondá. Bizonj' dolog bizony dolog!
hogy hogy Ise Püspök vagyon, mely savajra
az adott alkalmatosragot, hogy a Consistoria,
tiszt, ekel utani voltanak, s vigan es hatran
disfcurtantanak, ama m'ondas szerint, *secundi*
Calices quem non fecere difortum. s Mi
hozon a Pökras szerint könyörgene a Püspök
a Ministeriu Candidatusföret, egy ettete be,
pedit Ur Isten! mi ezeket a Te Holgádot,
ki botsattuk a te szölvönet' mivelés ere,
Te azert ad meg diet, ad meg e jelen valo
eledeleket is, mellyeket hozunk vespün' szölvö
kaplatisára s az edes Atjaintól pedig egy
butsurott el. Pöja Isten ed es Istermanj' Uram,
hogy egymast lathassuk amde Világon jó
egességgel

Ezt a Vespremi Isterman Püspököt vette
volt rá Dethen Miklos, hogy consentialna,
es subscribalna az Amptelodatus penznek,
le hozafat, mellyet Dethen Miklos a Taxate
közi Dofágra s Grossi Titulus-ra, es Se. Miklos
Kasibara költte, s meg nem firttete. Melly
Subscriptioere Vespremi igen keményen penz
fojalt

fogat a Pápor egy Generalis Synodusz de
mídon magát nem menthetné monda. Ked-
vezzen Klytér' ennérem, mert a gutta ijonnán
meg' út' ígémét, mely szavára felelté Péter
István igen kemény ember, utótte volna meg
kegyelmedet ez elott 12 Éztendővel ne melte,
hette volna meg Klyd az Erdély, Écta Torotkai.

DONYHAI GYÖRGI
Püspökről

Ez igen természetű, szép tekintetű, belid,
és gravis ember vala, valónak pedig néhi há-
rom Leány, de a kysobb vala leg' sebb, és ha,
tíz évvel természetű, meg is fegyesedik ofstán
M. Vasvárhelyt, mely efenér hure mindenféle
bi mennén nagyon örülék a Pápytát' szíven
begenték a Refortusót a Püspöri Harnak
ilyen eleven gáspát, Esék aromb, hogy ama
nagy Pápyta Ur Torotkai János, és az utáni
Tefaurarius vala, mené Merősegi Jopá,
gab Nyaralni, holott is Udvarda néhi egy
Bombes Reftus Nemes Ember, kut Torotkai
nem igen kedvel vala ob Religionem, et

Cont

Contentiones de finibz Territorii mundaron,
által ebédre marasztá, hogy moestificat hatra,
vala pedig a Nemes Ember Elmes, és Konyv
olvaso értelmes. Monda azert Torotkai János
ebéd felett a Nemes embernek, Tud e Klyd Ufajot?
felelté a Nemes ember és monda Nem tudé
Mlyi Ur, de ha Klyd parantolni mertortatit,
meg halgatom az Ufajot Melyre monda, a
nagy fejű Torotkai János, Halla e Klyd, a
kegyelmedet Püspöjének a Leány meg' fattjartott
Monda erre a Nemes Ember, A Leány Mlyi Ur
Telele Torotkai János, A Klytér' Püspöje
Leány bírony Melyre monda, a Nemes Ember,
de pedig hogy a Leány s' nem maga, mint
hajdon a Nyistor Pápya Romat, bírony a
Leány ugyanab' telkűt hogy ő nagy jar, ha Torfi
fer melleje, Azt bírony en is vendalom vala
hogy a Püspöb' fattjartott volna meg. Er,
re meg nemula az Ur.

M. VASÁRHELYI ISTVÁN
Püspökről
E. N. Gyedri Fő Pápy vala, mestekletes Ember

ar

az italy, az etelek között pedig igen szereti
vala a parasztasabbakat, p. o. borsot, lentjét
alutt Tejet, beszédük is ez exhortáció darabos
vala igen, melyet Deák József Püspök igen
nagy paraszt Emberek mondja vala. Esperet
sejék Partialis Synodusát látván a N. Enyedi
Káptalán kéredők ki a Hárbot másod hiva
talára Exser Uvári Samuelt nevé segeny
Predikátor, kinek is így felele Uly le utseggedre
te Enyedi Tanács Károlyi Samuelt másod magá
val követségbe küldé egykor ő hozzája, vala,
mely keményke irénettel pa. mint hallották
azzal, hogy "Ért ne szollittaná oly durván
errel a sovát Atjámfiái! melyert meg ne,
hertelven e lón a válasz Dolondó vágta

Generalis Notariusságok Kibuny. nevé
Tablas Procurator holmi Caufat Part
kivánnán in figura Synodi Generalis
es eert a bot araxvan Protocoláltatni.
J. petit par s hatra fedula s monda
Adnat Part

Püspökre neheren is leheté, s kifőre is lett
vala ez az ember eren durva darabasságáert

es

es hogy ajándék vévő Emberek tartatnak
Ennek Püspökségük esének ama nagy dolgot,
hogy Mikó Ferencz egy lutskos Mesternét
venne el Teleségül gonosz uton módon. Es
Donyhai György Esperest is Danfi Imrét hite
Matriaját el választá. nagy Summa pénzert
es Telesi Tandor a Danfi Mat. aját Vagy Lu,
láinnat a gjenge Kis tyßbonyt, mint a Ven las
atjuk fiat el ragadá. Mely miatt a Flys Udvar
a Restus skatust meg vettente, s Donyhai Es.
peretségét dveste ideig. &c.

SZ J B E T H J I S T V A N
Püspököl.

Követhetik vala er a Tudos Ember Generalis
Notariussagok de az Urak factioja deiby leve
Szathmari Mihályt, a N. Váras helyi Collegiumnak
belis, es Tudos Professoiat, de Szathmari
a Telesége ki nyug hatatlanloda Edegből
s nagy Succedalkata Feigeti Itvan a Notari.
usagok arutan lett vala Püspökre is, de az
Enyedi Professoiat is ke helle mondani
már pedig Esperetség es Eoda kell vala neki

az

az Enyedi Tractus Esperetsege pedig Vacat vala
a Hungari Marton halálával, el is nyerte az
Esperetseget Kibedi Andras Machinatioja
ellen. De hatra vala a Catecha, meg üresített
annak óráért az Urak az Enyedi Káptalányi Pa-
rochiát M. Várfarkhegyi Professior igazra pro-
moreálván Vadudvari Samuelt, az Enyedi
Fő Papot, ki azután Apostolata is, az Enyedi
Tanács azontól Practikát vala, mint obstat.
hatna, hogy néki Püspök Papsja ne lenne
ne hogy a nyakbura ülne, s Doros Dattardi
bocait is be hozna cum Infractioe Pri-
veligii. A Püspök fejezi István azontól ke-
bent a gutta meg uté, s Enyeden nem so-
kára meg hala, akkor az Enyediek nékem
adának hivatalt, a Masodit Pappágból
az elföl, es minden kedven ellen be is
vivendé Conferust advan a Begey Cli-
nicus Püspök is.

Er a fejezi István Püspök, Ifjusága,
hol fogva Collegiumi Ifjuságot igazgatván,
az Ceclan egjel igazgatáshoz igen veto,
nyon tudvala, el annyira, hogy tudtkoránál

De

De a Notariusza Kibedi Andras, kit vag 10
Pap egy. Del utáni éjszél Esperete is
valasztott vala, hogy akkor el nyerte tsak
nem keret. labat eve meg. Hungari Mar-
ton Esperetétől nagyon meg tanulván
a Duceitot, meg is nyerte hogy fejezti
István nem betulne, es sava után járva

Grax Aristomby
Kibedi in foedulameg
is, mely Aristomby
ide vian, vhat
ant hogy a Püspök
is nertem.
gethi István feles Pa-
lann Dispositiot lenni
e. Hozz Magyar
at. De oly papora
mondott, hogy a
em assegnat kattan,
ger bokabz igen
la.

az dmeje azonn is
stinner, s palloxorgatnot

sa

az Enyedi Tractus Esperetseje pedig Vacat vala,
a Hungari Marton halatalaval, el is nyere az
Esperetsejet Kibedi Andras Machinatioja
ellen. De hatra vala a Catedra meg uresitiek
annakoraert az Urak az Enyedi Kastelybeli Pa-
rochiat M. Vajszhelyi Professor igra pro-
morealvan Vadudvari Samuelt az Enyedi
Fo Papot, ki azutan Apostatata is, az Enyedi
Tanats azonty Practikat vala, mint obstat,
hatna, hogy neki Puspör Pajja ne lenne
ne hogy a nyakora ulne, s Docos Dottorok
kocart is be hozna cum Infractiome Pri-
veligii. A Puspör frizeti Istvant azonty ke-
bent a gutta meg ute, s Enyeden nem so-
kara meg kala, akkor az Enyediek nemem
adandak hivatalat, a Masodik Papsagbol
az elfob, es minden kedven ellen be is
vivendek Conferust advan a Segeny Eli-
nicus Puspör is.

Er a frizethi Istvan Puspör Ifjusaja,
bol fogva Collegiumi Ifjusajot igazgatvan,
az Ceclan egjel igazgatashoz igen veto,
yon tudvala, el annyira, hogy tudalkozand

De

De a Notariusza Kibedi Andras/kit vagy 16
Pap, egy Del utanni eszdel Esperete is
valasztott vala, hogy akkor el nyerhele tsak
nem keret labat eve meg / Hungari Mar-
ton Esperetetol nagyon meg tanulvan
a Dissectiot, meg is nyere hogy frizethi
Istvan igen betsulne, es parva utan jarna
lot frizethi Istvant a Gaspar Ariston by
vetteten aratlanul, Kibedin fordulameg
az Esperetseg azon Esz is, mely Aristonnal
Hystorija, nagy volna ha ide vinar vhat,
nam is valami vesbol, mint hogy a Puspör
el viteteset semesimmel is nertem.

A Szabor említett frizethi Istvan feles Pa-
podd jelen lityby arara valami Dispositiot tenni
az Erdelyi Refta Kant p. o. Hogy Magyar
ostrolat allitassanak fel, s at. De ily papora
pergepel mondott a mit mondott, hogy a
leg becsenyebb vedt is nem assegnathattak,
holott o az elott egesseges kocakb igen
hallat bebellö ember vala.

Egessejes kocakb jart az domeje azonn is
hogy ement a Magyar nyelvet, s pallozogatnd

sa

s a Sör bár séjtelen Deákiratást is hájndé-
ki belölte, volt is magának olyan Magyar,
laja, melly Deák Sör nem voltanak, a
 régi Magyar Sör elő járta sepi határ,
topszággal, vala közep természetű, vörös egész-
ges piros Embor, az eteléből éppen nem
válogató, a bort igen job bűvö Vendég, de
a kuncer nyelve soha a bűv börtöl is
nem botlót vala. Beszédet hájnosok vala
nak, s ember ragalmazás nélkül való-
visgálás nélkül netizen hívó, igen erős
néresen felel s. a t.

Öss, ven koráb, özvegy sejtéből egy Leány
szolgátoja az axtatlan ven embernek meg
testesedél, egy Letifateri nevű Kuvvas
Legénytől, de nem araxvan a Leány a
Lator Legényre vallani, se Matrimoniu
lactata, hanem tsak himezen, hamoz,
van hogy ő egy Ivan nevű Embertől
esett meg, gjanub, hozá a jambor vent
egy Daróthi Ivan nevű meny és Deák

ped

pedig Ven Latornak is fidalmarván száj-
ut tererge a Városon, Nehai Köblos Janos
es akkor Tanács titkos es alndé tute,
laja alatt, kentelenítettél azert az öreg
szigethi magát Inquisitione mediante ki-
tűstittani, es justificáltani Igeni Generalis
Synodusból, holott is a non Comparens
Daróthi Gaspa iteltetél, de az Enyedi
Tanács, keret nem tere seaja, hogy Nemes
Ember volna, holott az Eg alatt egy tal,
palatnyi örvösege sem vala, s az Alja
is egy Pasquillusot iragato, es tenkt
nem betsüllő gonosz Pap vala, de szigethi
Ivának a Tanács nem vala barátja.

Voltak e nagy Emberek több Bomo,
ru fatumi is az eltt, mint hogy az elfi
felsége szep reny es Apfbony. Detten Ivan
hoz adta vala magát, his a szigethi
Ivan Haránál tart vala szallást, es
meg akkor tsak tsodor Ifju vala a hit
vanfag broff, a fia felől szigethi Ivan
felől

felöl is hallaték eozs hir hogz a kedgya
 lohoz fezt, de ez az utan academiára mepe
 s lejöven Magyar orszaghoz meg hala. t.
 nagybör Leany a Maria most Bispöörne
 a masovik Anno 1752 in Novembri mara
 da el a begeny Simbes Kovats hymond,
 tol ec. de az volna mind le unom, a mit
 ide tartozot tudok.

DEATIS Iosef Puspörköel

Es igem eriseu sollo, s mind ad urakelott
 s mind ad keluleya elott igem kedves Papp vala,
 s tudja valais magat alhalmuastatni; thala ko.,
 lovar: etelmezo Deudol nem igem betfultit vala,
 kamitakti: sot hallottam kosoltok, hogz halott se,
 lett igem öngorgesijel többit nem mond soka. De
 bismey mondhatott volna ha araxt volna.
 Ha et halvala igem, ammal temvefexöl nem igem
 nedgyal vala el. Mey ad urvar: polyaltoly hal
 luttam est merudati: Lettem Deakim be jo
 Papp ad, ama Datoringy emunice kello. Eu
 pig Datorim Matet e olidufubuar veltem.

Puspörköel tiven est ad embert a Confistorialy
 Uralo

Ural, indabb unnt a h. Abbatissarium; igem meybim
 tal vala, ollyan irregular; Cordolyni Valuialo.
 Latvain, hogz Haromföldön sora bibe, ott egy ne,
 harysdor visitala, de ad luperi tractusko efferseu
 vörs. Oda lei egett volo, hogz h. György; Jörain nevü
 tanyulö tarsenybol s igem fustalan fubol valo Papp
 bo. forintozig meg buszoda. De meg gijzettel volo
 a helyelyer hogz sokol thal egyenya s templomba
 udu utant ködök, a Puspöel. Datoriba s uduvuba
 a Templomba mentben a ket taxjat lei Papp fog
 ta s al harudakir hatula Palafvatt. Igem meyl e diktis,
 te vala magyt, is thialatata editt nyeli keferet, kaly
 uolat, editt talakat is tanyerolat. De a Hadu tele,
 vala e kelidulmumal efferuere miatt, noha ditte
 ledni porott vala, hogz helyemelök meg nem po
 uorodott soka.

19no A Nagyböröfün, Daria Samuel, s mostan
 Kolofvar: elbrenes es tudos Predikatos, jo Daria
 toru: alhoc edy Attya Káplánnyal s edy Attya
 bismatásabol, hogz ha meg hidasodit, ad egyd ko.,
 lovar: Pappig jövedelmüt ueri adji, smaga a Puspöel
 piörsig jövedelmivel contenty lipen s noha ady
 vörs. s em töles meg hidasodit s övefi filofijis
 ama nehü jambor Uvarhelyi: Törsi s Uvarhelyi
 Kolofvar: Professornak, kedvelly akarenty, s te,
 rest nadrujok s emulias melle vajgodo deanyat.
 Celebrat

re Synodusba megijent vala /holott in valat ad
edgjel Souverainator Va Püspök Consensuete inoedi.
fraxendisoluis hogya adon Predikatoru ki nyomtat
tassir, de in uen araxam. / Vaxiu tul utol exöba
Püspököt s köjöntök, ej miloz ismet lofria ülvü
ul indogelnuil egy matfaxos helyen ad ettya hnto
jeböl libat hos löve Diari Sautos ad ettya orren
clött de uen sem solita rolla. Meisnap püjödö
däca miloz a Himetel ajtat nyitani a Vaxon, ki
talaxodänk a Mafarhellyi Templomba, ej a Püspök
jöl intan Diari Sautos ej edüftöz ratdal bejöve, ki
Vaxiu apt arhoz epely uen vevü, mert uen vala
pabla e kurier feyverxel uenü a Vaxba. De
midön a Templomból kioplank elragada ki
metd a mi hardos Leinyjünet, s viveda Vaxda
ra arepumba. Adomba mi aptalhos telepedük a
Papfaj hasnäl, a hova elhosat a Püspököt a led
vellen hnt, s uen pomoxodil igen, de meysaba
dula pöjü a fin, mellynel indogjat ruom le röm
minthoz hogya, apt izhatom, hogya eu opinionom
ott us edpder igen volat hagnala Diari Sautonal.
Ept a Sautos fiait, divot, jali ad artatlan fe

Lefjötöl

Lefjötöl a pöjü Püspök, nem tartvan ellent benne
a meynestly, tartvan extetleu ferjünel nagy vadji
gät. Egen hajlandos vala a pöjü Diari Püspök
axia, hogya hadafolat divot, jalya. Cu bi domy
Eufedem a higeri hasnat a pöjüjöl hntottam
edret a porot: Valakil kösöt apt a pöjü egepöjü
uen hitom, melly ragyon a Vax ej a hagnaleny
has kösöt eu vidony bona uen confitentia mm
el valastamam. Ett mondogya vala ept a vaxfati,
mit hogya eppen arhoz jo vala a Haxompeki Pi
sitatjötöl: Valil a hagnalofon, nem a hagnalot hnt
övidonyos, mert a hntban hntelödött volt meysad
Ecta a templom clött ob precedentiam.

24. Haxedil fiatfaja Diari Püspököt Pali. Lehet
hogya mostan jo sffu; de hitim koraban Haxepi
Haxian a Vnti hntülletes Predikatorot meghusz
fontosta vala hntolpaxat ad ettya hasnaban, de fu
ki meysaba sem solita rolla.

5. Vala ket Leinyais, libet sa felisjöt, ad Egeni
Generalis Synodusra el hosott vala a pöjü Püspök,
de a templomba mm ad ettya orren s mm
a Leinyi annyit eptogtal ej nevetestel, hogya
Collegium Pöjü György W Dautkainivel s övdi
valoj

Voltman elnemen több egyeb dolgok e Deáli
Püspököt, de mindent leírni unalmas; noha a
maradéknak olvasni nem volna ártalmas idő tel-
késül. Ezeket mindazonáltal fel jegyzem futuro
pro memoria & Midon Dross Könyv. Lajstok
arabán Apostolait Kolofarát fel masirálással
& sarkaló vándorjegyet tartos volna; monda nehán
Deáli Uram egy Pradikátor, is li nyomtatáskán
a Deiaciában valami afféle is, hogy Icha gúny
nyirendve muszáj nem hálót volna, mellyel meg
vaprán omat Ligetti Jován Püspök, monda néden
Mit isét Kálmán arról a forat? Mondel: Nem his-
sem Uram. Arabán a segény Deáli Uramis Pár-
pörségeben meg ar legdrágán igyelen vala be vinni
a Kolován Gyöngyombaa. & Pradikátor Ligetti
Jován felet engedon a feltámadásról e Gen. 25, 26.
Methado Lucilibetice. Es akkor succedala Püspök
fejris; ar Engedi Esperességet pedig pinterin el
Esperone küldi: Andras, & a Hartust a maga sár-
lajstara gyűjtötte vala; & a válogatás. Esperességet
De ar Engedi Cerus hire is voxa mellis, mellyel
ha akkor li találat vala pörzantani, vélem, hogy
akkor a jo kibedi: Andras & marad vala; miathogy
mar ar

mar ar elött a Generalis Sinoduson hamis hit
találatkán a Dross Detten Jován Causájában
1. longa et histora / Notanyságától & vették
vala; is orban gúny Váscserehlyi Andras Szás
Várfi Judos Pradikátor, de nem igen jo fele em-
ber, ar Esperességet pátáskán meg járvan, véstis-
altatél, melly Causinál forájában enis ott tkerget.
& ar akkor Püspököt egy el néllüt valo ríjogatóis
enir nyeret. De itt mindent nem ishatol le. Det-
ten Jován ar monda néden illor, hogy ő ellene, a
felejegitől 70 arangot vött fel Helyadi Máston,
kibedi Andras is Pabali Jován Kasas Pap, &
egy veder bot egy le ültében fel vették vala.
Hón Pand ar ültében.

Ez is elött vala a segény Deáli Püspök
igy is leledni kérésből vagy senio: En sügyötni
nem tudol; En kurva haját nem viseltem Joha;
En idegen Híjponnd a mellyel nem illetem &
Mellyre Intendi Jofes Iréto Níber, igen jeles tu-
dos Ember egykor igy felett volt meg: A Bar ojan
mintha enis arid lelednem, hogy erüfés végü
nadrág sájját nem viseltem Joha, mert nemis jár-
tara Joha utáma sár,

Emleken

4. Kültemitt e magam vátit' szomatj: mit hog' Euyedn
hajdon Plebania háis vólt a fajtjélti Professor háis,
adert egyis magj' euyemet / mint ad M. Petlen Admój/
Plebaniar titulat, s euy' jószívet vettém, mint ha a
jó Papi polott nével illettek volna. Lett adert hog'
oszel euyemet vādolcniat a Püspök elött, mint ha a
Papistátus nyitavél utat vālamni gonosora, noha
eü. affektót meý álvat sem lattém vala; melly
vādolcniat a püspök hatam meye ept mondotta
vala: A tudomány fájta felápt ad embert, de bírdóm
meý tanítóm. Melly pót eü meý hatvān mondott.
Nālam a tanítás fel fex, a tudomány us ellitt. Egyis
accuit jól tudója vala a Püspök, mitpoda indulattal
vādolcniat ellemem ucinelly Professor Collijám,
s icottj' vālamni Levelt arrol.

5to. Efer illyen dologj: Magyar' e Mirlos nevű Sa
katoft, Divortsiála ad Euyedn Traktus a Felcsigétöl,
de a fájatj' eulcniat reconciliatiora felül adom
Deliberatumba a eol karomkodásert, septa Delibe
ratumot confinnat. Deári Püspök sel hosa nélem
Magyarj; de ö nem fjal uca araxi magyt a hōs
keretam, hūn a Püspöküet euyemet igen bí vādola,
hog' ö artatlam s magj' öiet eadommunicatam.
Melly dologjot a Püspök igen illettek sem euy' Levelt
Lude

vilde réam. Eü vifpā mē, hog' egy ember uel
Sungles vādolcniat Timotheusfál eü volu s abad
egy bámi Eufhāsi Golyával. Ö Kijelenté a Delibe
ratum, de Magyarj' reconciliatiora, s máx mit
fjaláltymul. Letvān precipitant rājít a püspök
Püspök, igen püspök meý vāltu vólt, s eü bírdó
ad euy' Dolgót, de euy' abba hāgām hāragombā.
6to. Efer illyen dologj a Püspök: Dorofusj
Sigmund Euyedi Theologie Professor mellye ferrin
Pál Horda nevű püspök euy' Leány nāl öklj' vē,
vē s penitentiāri, tartamā, hog' pda volu e dolog
nāl Historiā; eü fjal apt jēg sem ide, hog' ad ö
kēt Professor társai, jost actam etiam penitentiāri
igen vādolcniat vādolcniat ö tölle, a mellye püspök
nem fjalada öj Levelt a Püspök. A Püspök mit
mit gondolvān, eü meý fjalada Levelt rōvān a mag'
kēt Professoron, euyentis fel tere a Levelt tituluspāta,
holott eü jól tudtam, hog' Dorofusj e Sigmund euy'
met nem vādolcniat. Vala jg a Püspök Levelt illyen
pō: A Kijelentetel kōsül bírdóm nével vālt vāpsem
követ rājít, t. i. Dorofusjra. Mondel eü a Levelt fel
olvasflos: Erapst tēg' hog' a mellyidünl nem pārdāna
a vāpsem rājít köv. Mert a Kijelentetel eü mellyidünl
mondotta

mondotta est: Bidony ha szar a kell en ötet meglő
vohetem. Meij ritum est a Püspöktől; de azt bizony
bár halgattam volna el. S. A. T.

DOKUMENT. L. János Püspökről.

Er az Ember Belen István Egnocya vala, Einel
Tutora vala akkor Prof. Belen Jozef, jámbor de öv
öltö vagy inkább vesztigetős Ur, s minthogy er a Belen
Jozef Maramarcz Gő Spány vala, ednostoni Papista
Püspök, mint Maramarcz Nemetsz. arbor r. elly
g. d. i. r. a. n. e. v. e. i. s. R. e. f. o. r. m. a. t. i. o. n. i. s. l. e. v. e. n. i. s. J. o. s. e. p. s. p. a. n. y. a. n. a. l. U.
váratlan talit vala, er amas feribaja fogja lenni, ha
let e Dorosnyai Jánosnal d. e. s. t. e. s. m. e. r. e. s. e. g. y. b. e. n. v. a. l. a.
es majd aron egy idő tájban is élével Püspölségei.
Mejz Uovarda egykorban Dorosnyai János Stojla d. i. s. s. e.
mond Püspöktől kebetben, már amas Püspök l. e. n.
von; s monda Stojla Püspök egy darabig tartsa d. i. s.
p. a. t. a. s. u. s. t. a. n. : Egy Alakynal Regy Püspöknek el
lenni: De in most a Subernumban taltorom fel
menni s Lovetemi Kglmetel, Talsual jo Harmomát.

De viffa félrel Dorosnyai Jánosnal regit dol
gaira: Mind egy beszéltek hogy lenni Alja Dar
kafaji ember, es Braszai D. i. s. s. e. l. i. g. h. o. r. v. a. l. o. J. o. b. b. a. g. y.
volt volna

volt volna; De ar Engedi Collegium angira mi,
ne a tudományban, hogy a fudatufobb Deárd
Lőrül vale volna. De Bidon Officialisnak Lovetler
nel, tamada egy Ajtai s Inke s Bernamin nevü
versenges a fudatlanfegyban is fel fuvallodott, mali
Coxi malum ovum. Deárd, a li ar Ifjusignat chm,
jet tölle el idegeniti s nem válepkatel, mellyre ma,
gair Dorosnyai János adott dol nemü nemü Levellj
feyre s most levellre betsülle erlötsivel, darabespa,
vairat vagy parasztos lemnyselivel, vagy minud al
lene mondan? Lön akkor ottan Viratrain Kestere
s oman mene Lj. d. a. b. a. a. C. o. l. l. e. g. i. u. m. F. e. i. o. l. o. g. i. u. m. b. e. l. i.
Alumnia, holottbi s. d. s. p. s. p. t. u. d. o. m. a. n. y. s. a. n. a. l. e. De
s. t. t. l. e. b. e. n. e. s. t. e. b. i. l. y. e. n. k. e. f. e. s. d. o. l. g. o. l. s. E. m. i. l. i. u. s. a. R. e. c. t. o.
r. o. l. i. g. e. n. D. a. r. a. b. o. s. E. m. b. e. r. l. e. v. e. n. i. s. E. m. i. l. i. u. s. n. a. l. v. a. l. a. m. i.
Aljaja a Deárd Scatatsnija majd minidenclos egy
oljon edvetten formajze Cupponat vittenei felfa De
ard o. t. t. a. l. a. r. a. m. e. l. l. e. t. a. M. a. g. y. a. r. d. m. e. y. m. a. y. L. o. f. f. e. r. m. i. n.
i. p. s. o. n. y. o. d. a. t. a. d. e. m. a. g. o. l. a. D. e. l. y. a. D. e. a. l. d. s. e. m. e. t. t. e. l. m. e. l. l. y.
e. i. t. a. n. A. p. p. o. n. y. p. a. n. a. p. t. a. m. e. n. s. i. n. a. R. e. c. t. o. r. a. ; E. l. y. o. a.
L. e. d. v. e. t. t. e. n. E. m. b. e. r. i. p. p. o. n. E. b. e. d. e. e. s. e. g. y. l. a. b. i. g. e. l. l. y. o. g. o. t.
j. a. a. K. a. l. t. o. l. s. k. e. n. d. i. a. l. e. t. M. a. g. y. a. r. d. s. J. a. n. o. s. D. a. m. i. e. l.
t. o. l. e. s. D. o. r. o. s. n. y. a. i. J. a. n. o. s. t. o. l. m. e. y. e. i. t. i. d. i. s. s. e. l. m. e. j. e. l.

madestus

modestus Legényeket? Hát ki miest nem isztel
ebből a keresztet? Mond Tajdo: Neled Uram! nem
lennél modestusabb Deled nintsenel. De ne erőltet
hogy azt egyáltalán a mi ellenünk termifeküdel, Mond
Comlusi: Pálam azt kíványátol hogy Magyar Ország
ról haraszal nélkül Coquet? Mond erre Dorosnyai
János: Uram! főző a mi tekiel meled ha melánt nem
tekenélis mi soka sentinel nem parasztoladual. Mond
erre a Rector: Et tu inter Rebelles es. De erre magy
tsendeförin helyjere ütkei a Deálatot hogy emnédel.

É Jött vala Lejdaban Dorosnyai Jánosra és Tajdo
Dohor egy Deffertici szöts Legényis, rontogozon és gyu
log: allha Imperialis várasfalon mint Magyar Legény
Addig bagdátola mig Hollandiába jata, a holmen let
szöts Legény a Magyarortot alammisát lére. É

É Anglián Peregrinatiojából ideje jöve horiájd
Nanafi: Hadrásis a társáret Tsernaton Hoch Sam
muellal: melly Nanafinál dotgai Kaszai Papszaján
Erdvin Huszi és Vifli, söt M. S. Kirally; Papszaján
le keresztelen, mindae Enyedi és nagy Hured; voca
tiojaj, igen emlékeutis Historin. Er az Ember igen
Profanus, de felette zilla memoriaja, et eloquentiaja
Ember.

Ember, lívöl én igen jól tudok: Emed a Nária,
finál Ledvint egy léd menget bot horabánat Lej,
daba Dorosnyai János, hogy aromb Anglica a
experientiajdot is vesselel; De egy léd a mas léd
addig harabala, hogy semmiti egy léd nem vesselel,
kettinel, hanem Nanafi: Hoch Samuelt unydotri
Erdi hogy horaban bot de a mentven magat veniet
lenfijével, monda Nanafi: O Domine miserame
cui gloria Crumena.

É De erélnit nagyobb ar hogy Dorosnyai J.
nos, Tajdot: melly fel menő utjában söt arany
talt vala el ama nagy Imposor Daba Ferentis,
mellyet ott lenn meg nem vesselel, nagy despera
tura jata Dorosnyai János mint társával egy léd, és
arabja ellen ott Effeneci lated Lejdab, vagy jö
ve le Istenfelo Hollandajdonal söt segitkevel állat.
Erdi léd egy mind meli mind Tajdonal, söt Pálam,
tot és egy ottai Lejda: léd söt kináltatka, egy
erdvön le jöve Dorosnyai János Enyede, mint hogy
ar Uret léd nemis söt lenni sötkeni Patronusja.
Ei hirta volna Urdalaba, vacans Ecclai nem
igen vala a Haraban, vagy hogy Szigetki Istanhan
Kimer Leányat arabán és véde fetejéül: Igen bírt
vala

vata, Eimel igen Edeves Tanítványait volt vata.
Az Engedi Ecclesiat pedig allapostja akkor engiben
vata. Tanítvat vata Eimel lett öreg Paptól, M. Van
Sáskelly, István Püspök, igen elvenkedet erohlen
Ember, monjál hogy tudos Prédikátor volt volna
előt, de már akkor magától igen li fogyot vata, s le
ulvis Prédikát vata, a májodik Prédikátor pe,
dig a jambor, de felette boros s velony tudományu
Dajta Samuel vata, li meg jól bírja vata magát,
de Könyve sem vata, hanem tal e siphó augura
vatur, mind a sreginy bor moslat felefejevel e,
gyüt, Eimel borot Hapretmat tovább nemis tart vata,
mind hogy a Fiain hellest vatanal, sa Seányait Do,
sa nevé Déralat boros vata, s létét ottan megis
saharot vata. Iga sággal vram sívem Tanítvá
dal hogy en már akkor Engedi Déal levit,
igen livánvau tanulni, nem tanultam am, it e
lit ven Prédicatoromat predicatiójá bal, hogy
mélto lett volna a Collegium Kapuján éríte li
lepnem, melly miatt sál hárt vallattam hanem
a Professorant helyetté sál, s az predicallat
vab hárt napon, s sál abbot tanultam, a ságy
ságot, mint hog, notis e s tündeigy Déal ságonly
en nem hallattam Methadaf Concionandit is Eimel

Theologia
D

Theologia Professorant melly miatt melly ve
kony kispülete el fogtam Papságomban, is en
leltem Judja s, ad Jm! a! ugyan val nem hagyt
magamra, hanem mentem amjira a' menjiek vata
epütel létit irásim b. Mikor ad Engedi. Bep
Ecclesiat am, sly vobna dalga, ad sffju Rébló.
János is vés ságyore Dé. bál, s, mint h: igen
Bep tudományu ember vata, nem sál látó
máfoltal együtt, hanem ore liberiore is ledi
kegyelleni, s, máfol is a tanítly ledi erse
ni ad Ecclesiat foggathas ápit. Egüt sál Daj.
si Samuel arant is, hogy killese a moniatni
s, jo lenne a Péterei Ecclesia véli de ad te ven
dejedik hamax, mint hog, ő sreginy a' nippel sál
vontasly együtt s' d' inveditte vate mindinitt, hanem
Vásárhellyi Istvánt ledi s' s' rangatni, hogy tax,
won Kaplant li akkor a' Collegium beliettel sál
Balgálatatit kétekt. Nevedesefer a' Dorosnyai
Dána s' ve er b' s' felat, sál sál mine hogy ó,
töt kaplanul fogadna, s meg is s' felitid: p' ha
a' tanait egy levessé abb, is gants a' Thodé
hogy sálau a' Dorosnyai Dána s' para nem fog
el hallani ad egys' s' templomb, a serti s' nimel
senatorat midán a' leg' első Könyörgiset mondani
probira, ülenek a' torony ajruja s' liti, a' Déalab

Bélibe
D

Synodus Generalis, nevidete, alatt Papi küllis tör
Elydeu, mellyis alla a tractusok Eperjesyiböl,
Notariussiböl, s Delegatusiböl; is Pellsözi Tanos,
Generalis Notarius, Püssöth dekarateat, noha
allyan exöteleu, böcsen vün eüber vala, hogy a
pöty aliq tehetue, is aluelldoruan vüta hogy he
ad in dispoſigit peris, miert Váallya epta a Me
his Supercatleaditriat, mellyre ippen tehetetlen;
de a D. Dofárd Püssörfej jószág seue elött vala,
Vala pü extreme fövény eüber. Mac adax hog,
nyau thar Pellsözi Tanos lévén a Püssör, Genera
lis Notariussagrol kúdat consultalodni a Synody,
Candidalta vala pü a Supremum Consistorium
Isepregi Jexebet, Dorosnyai Tanos, Vereſtki
Györgyöt, s Annai Mikályt Domodoctust, is a
Devai Jhu dumber Papot Lijonyait, de edel ködül
egy is el nem jött vala, Lijonyai marada Neüöta
mint hog ötöt thar ad All Fritzi Gabor Ur pele
juxta volt fel. Vajnályya vala pü ad Elyedi Pre
sby Eperjesye. Kibedi Andras, hogy eü aſandida
tusol Elyedi valo nem vötna, noha börony ad hára
egy kis Tomora; ad eü ad vörot erlötsü dzermelei
miat, magais nagyon belé harapott, a Simoniaba
i. Notarius

i. Notarius Corabawis magat igem meg jegye
ette vala ad harnis vásttal, s Protocolum man
calafarut. haſonlo forma male contentus vala
Fole Fötván is ad Elyedi primarius Professor;
deart is a collegai el betömérleket vala, s ma
gais magat ad Vrubal meg jegye drette vala
alkatazlaufággal püſillamintassal is hogy
bövötre borral éme. ad adót elmeübe Fi
bedi Andras hogy fel pollubant. sebnend jus
lunkal in candidando, mint hoggy Ministeriume
a Valasztat mind aſandidatio. Latol hora üt
a sevény Eperest, teher a dolog a jelen valo Elye
di Tractusbelieth, nagy hirreleu. En pedig mon
di; nem lehet es egy Tractus, a több Tractusok conſen
ſusſa nélkül fel pollubni, s a Ministerium juffat pü
rendabni; hanem lehet per formam Infraſtitu, ad
a juff emtirenünt a Conſistorialis Deputatusoknal,
illy formán, hogy ha a Regos Conſistorium maga
reſeröf ſandidalt egy néhány adót, legye pabá
a s. Ministeriumdis fel tenni egy két erde,
mes embert. Teher es ad opinio Kibedi Andras,
dal s a többi halgatand. Meg vala más a ſenye
tyü de más fel kel vala a Matthea ſarſara
Kötm, s öibál Putnoli Fötván Notariusra, He
manyi Dofjire, mint hogy eü is bele kötyö
gott vala, es Kovats Sigmundra, albi a
Dolog.

Dolozbam semmit nem tud vala, arra is vi-
vös a Dolgoz mind en reményesünl felelt,
hogy kedvön sandidatnund meg engedébe nagy
rejtébe. En bi domy magand négetend egyebet
Velle hanem factiosus nevet Sebembe nemely
Urakot. sandivalol pedig kibedi Andras
és Tóke István Professort. kibedi kiis fordula
míg a Notumol folya. De Tóke István, elő ve-
gen a Plundrájából egy irást, abból kéde ma-
ga Vonoztatást. olvastni, holot ha válastár
Vale, Valalya Vale.

A sandidatus Tudostól Kőrül a Nyos
Gonfistodium leg egyenesek (vél) Vale Batmari
Sigmunda a Kolosvári, Lapra, ad oda Kivül
Vale Tractusol is igen Vonfandab Vale hordája.
nem is Onellül, mert egy jeles Embet, et por,
tis aurea Otatis, vel flos argenti. Kuntli
Folyon kédvén pedig a Voxol Tóke István rá
Voxola a Sogoru Dorofnya Sigmund. de más
nem, kibedi Andrasra mine kév vox, velen
hogy ad egyib Putnoli István Notariusfule
vél, is a masib talan Kovats Sigmundé,
a Földi fel Opla Dorofnyai János és
Batmari Gy.

Bathnax: Sigmund ködött, hat efvén Bathnax
vra, a több vox jü Dorofnyara, loked a Kibedi
Deputatusol unu formula Juramentis el lildetend;
Vovachellye hogy adjuratusok.

Isal haurax meg hula a peginy Peltöti János
Püspöl, sasö halálával cuedata Dorofnyai Já-
nos a Püspörszjbe; a lizöl en holmitet meg kivonol
jegy szgetti:

Et Vovachellyen ollyan hádatat epitetvén magá-
nak, mellyekben egy Fiertegis el laldhatnol, olly gonde,
lettal vale, hogy a Püspörszjgel edgyütt Vifellye a Pro-
fessoresagot s holtij ott megfogodnol: hogy jü ad ofko-
lai tanításban fogarodás ne lenne, gonbola hogy ma-
ga melle vége miasodit Professormar Kőrösi Jozsef
Gross Selti Jozsef jü Bod Péter a maga Vovax
Papjat igy eredi vale bi tani is nagy jüpe lussua
pendtis, s erdet vale hogy a Professormar, fundust
er gátula, s maga melleis vére es bi pallitai a Gymni-
siumba ad egyib senuxaba, ad Inspector Cuxator
val Gross Petlen Vovaxel egyet értvén, mint hog
ad emittett Kőrösi Ephorussa vale Gross Gyulai
Cannetude

Samuelner a Deolan Impeii testis őtfele, sőtly
kivánczát vala ad Augusztó Generali Gyulai fe
rentseinek sicusit promoveertini ebben kedvet talozni
annak a jó De Appoyuak, a ki irhabbi aránya
Körösi promoveertatni mint nagy költségű Uvar.
Pappindar tartani, mint hogy a Generalisus a bős
dehosafor kösött nemigen peinde, Körösi József, miúgy
nehis termispetu koros leglyu volu. Dorofusai S.
nos pedis a Körösi József promotiojával edelre né
vate. A. Hogy a Literaturát a Gynasiumban
jobbán jobban lábra kaptassa, mellyre Körösi
Dóó Péterrel jobbnar tartotta. E igaviz hogy Kőrö
si a Deál nyelvet erősen tudgya, s egyebekben jóp
tudomány van nálla M. Hic, quaedam De sunt.

M. Anno 1751. Septembeerben gyűlűk, mioudra
kebebe, a Varadine s a ki eljőben Deolan Gvranie
vala / causijában. Ott eda causa mind foje, hol
aruda meg, mint appellatu ad Appoyuak manie a
Causat Uvarx elibe, s or volu le remi. E mint
hogy jg luttak, hogy annak a rut Anovainak par,
tyeie fogta a Papisa e taty, es ad Uvaris, meg

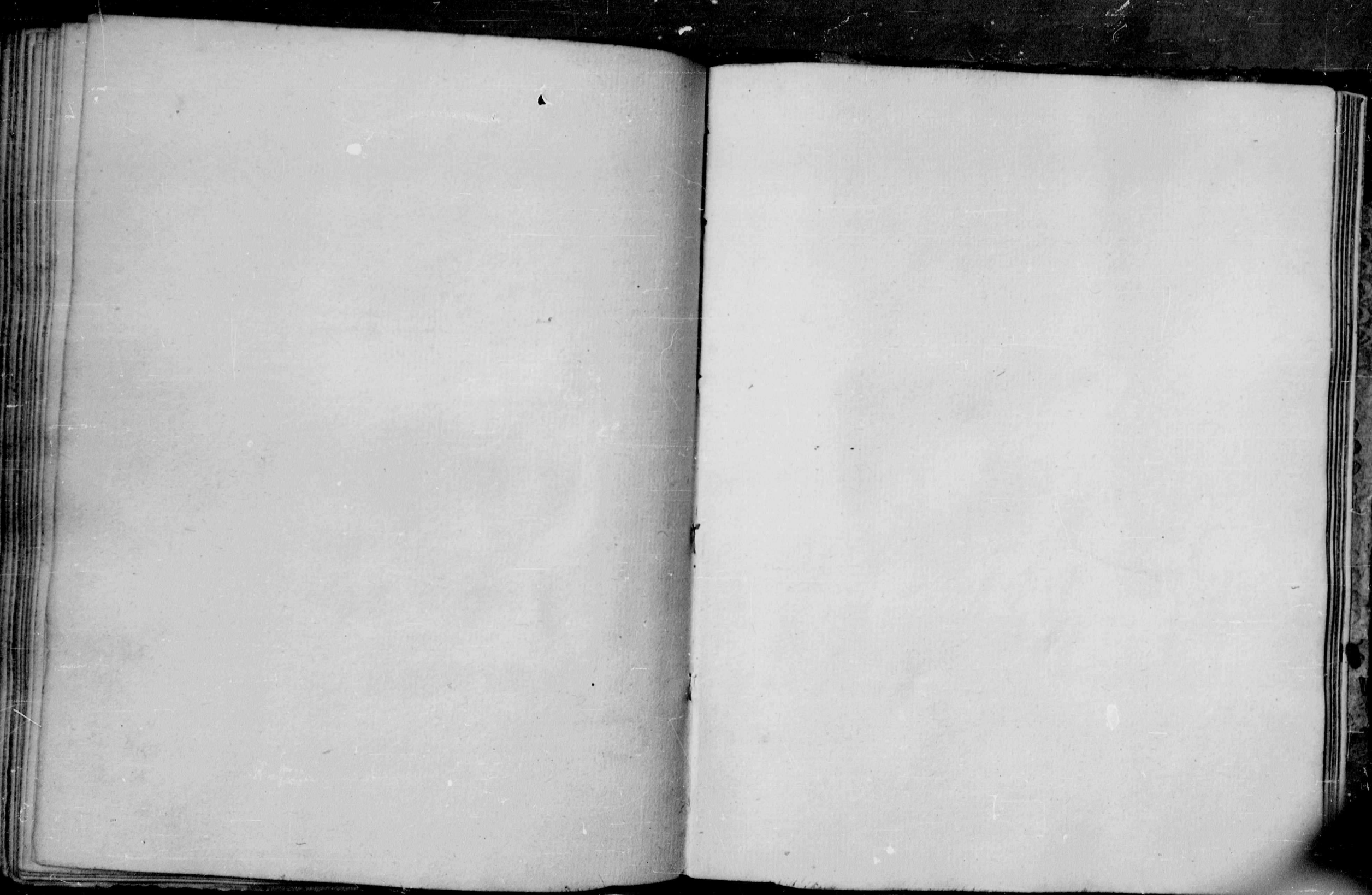
itelheti

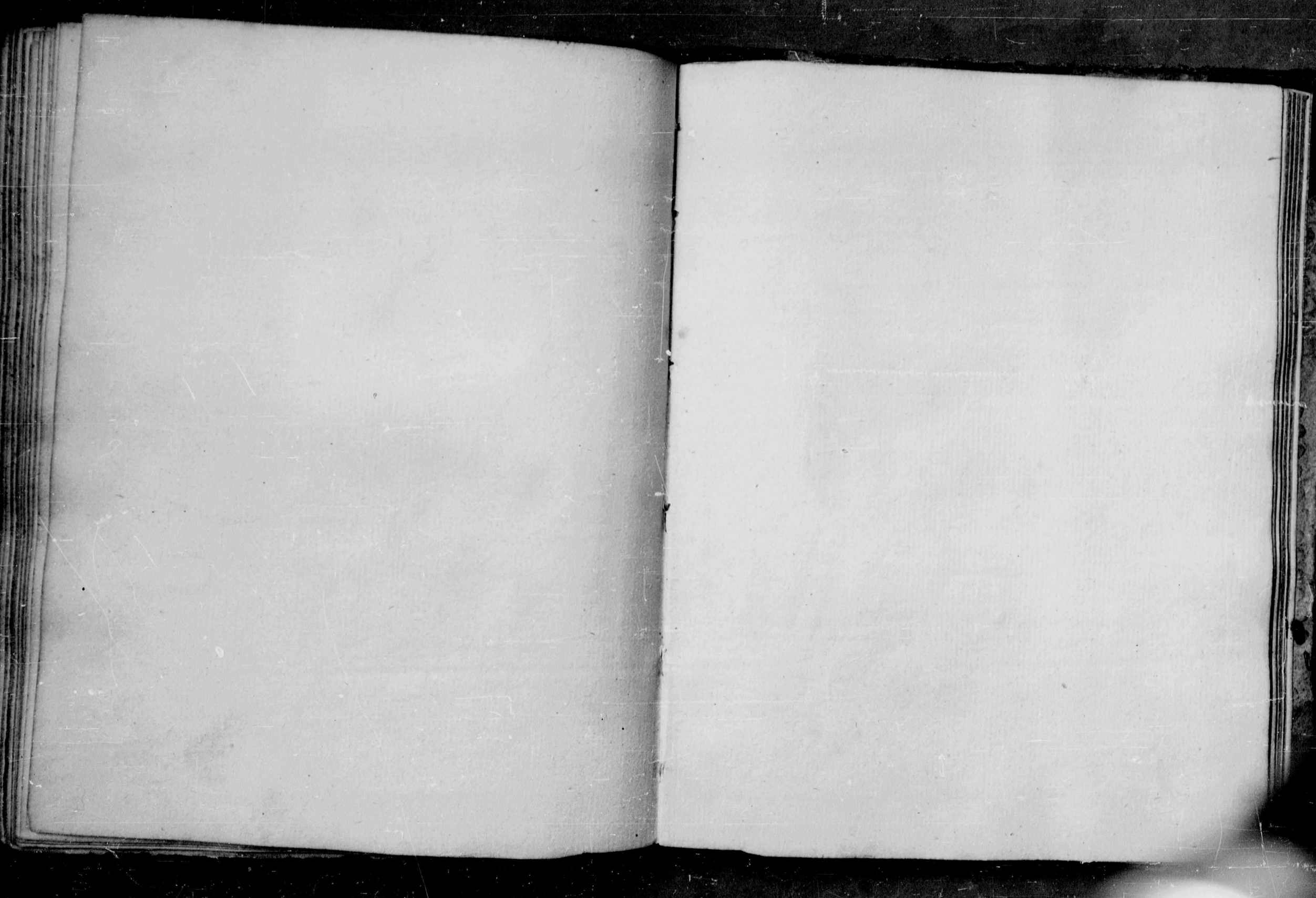
itelheti aráeri, minemű filelemben volonud ar
tatlan voltuudra, ha hibásmi fogud ni judi
caudo a mi velony extelműnd serint. bisony
nyal non, hogy Notariust semmi kippu nem
kapud vala, es nem vállala egyi, ma Vaxbil
meie ki a dolog, es Vaxar helyi etudcajval
a G. Vaxosi Vice Deolanyuak. ugy helle nagy von
tassa fel vállalmi; De adis estre le monda vol.
la indulatofon, látván hogy semmi conceptusa
nem maradhut helyben. s Appoyol e miatt en,
yam hix vala hogy Notariustól várdm; De Vaxar,
hellyiz meg gondolrosid reggelre. It varadine
Körösi József s al perepe egy Varadi Gvranie
vü befülltes, jó, igaviz ember: ki Vaxar helyi;
Deál vala, es ad Appoyuak nemelly Deolan
Gvostól való Gyexmeriend Praeptora vala, hix
vü köte magat a Patrona, ed a ferges, edü hix,
va Matrisi Kristina; tartosid vala vü hix vala
mi duxummal, mint hogy adó pállifán nem
arvrtud ebidelni s vaxforalmi, s nemis lehetett
volu kivalt vaxforixe, minemű amormen oda

gyűlűnk

Gross Ládár Ur ö Excellenciája, Kolozsvárat ad Akademiábs Doc,
tjéni Püspököh hídséjéke nyomatattott Verset, No 1160 April.
Eljén mag olvasván, s nem hídván hi légeva Versetönjé, ug, dir.
gállyá edeu Levélet a Pater Autorhó. Amelyre of stáru a ~~stáru~~
~~stáru~~ verset no vártat.

Carmina Nasorum multum spirantia, multum
Accumula Romani dum lego iuxta Phil;
Nescio num minor magis an magis gaudeo, Datus
Symbola secreta tanta quod artis habet
Nescio Romani hunc Dabuntne iudex Pallae
Credam, an quod Syntona veste Latini, eat.
Ingenium par est, par sermo, modusq; loquendi.
Artis par studium, gratia parq; metri.
Si Vaticinio Deus adnuat, et sacrolium
Aurigeno mittet tunc pare, major erit
Futidius tunc noster erit, tunc Datus Apollo
Claudiusq; Liber Abie in Urbe ripus
Fiet namq; novo dum Dania sideris splendet
Conditiuae seufic Paunony ora et unum.
Praesul migravit Dilobusq; et nome potest hunc
Cingere Dobyani mitra parata caput.
Ate ego qui Versus fudit si noscere possem
Nomen, amiciox hoc tunc mihi nemo foret.
Sic, quicunq; Volis haec illi ostende rogesq;
Foedus amicitiae signet et ille mea

Joh. György Ládár.

Excellentissime et Illustrissime Domine Comes,
Patrone mihi cum primis Venerande!

Cujus amicitiam Musa promittit et arti
O! Patria, per Te, jura tenentis amor!
Ille cum Stephani juncto cognomine Dico,
Hic mihi quem Vercor dicere! nomen habet,
Natus ubi terne sculoxum natio Pedes,
Nunc minus utiliter, quam fuit ante colit.
Ista quondam peregrata Poeta
Terra tulit, cuius opuscula prima meis.
Ista dedit genium, modicamq; in Carmina Vires,
Quamvis Castalis sit manus apta Saxis,
Hae quibus nam sculis, Maxs est Venerabilis oris!
Ducitur in nostras arma dedisse manus.
Qua dedit, ludi causa, traucalida puella
Arma: ferunt Phoebos, sacra sacra fuit,
Hinc mihi praecerta posita, plauerit summo
Inq; bonas artes impetu, ire fuit.
Et quia non desunt Phoebos, praecpta monebit,
Verbaq; quae stimulant, pondus et instar habet,
Ite, dicebat fatum nunc Carmina: Legi
Deoq; Patriam studij, tempora propria Deo.
Nec tamen Atomis tantum, de formibus hausi
Ut mea sint oculis Carmina digna tuis.
Qui dum forte Chelym, pluerunq; resumis, et oestrum
Carmina Romanis miridiosa facis.

Metraq; qua paucis, flacis sine digna Latinis
Dignaq; manus, quos meruere typis,
Quantum Pierius tibi sic devinctus Apollo
Testantur Variis condita metra modis.
Roma tuis tota est, cantatq; in Versibus deas,
Auxea, tota Vatium, quod fuit unum habes,
Te fovit Pallas Puerum, cuiusq; locavit,
Et tibi, quod matris debuit esse, fuit.
Qua dedit flenti, tenere ducenda palato,
Castali, non lae, pocula sonderant.
Gratulor O! tanto si iudice metra fuerunt
Nostra, Vires, quos fert Patria, digna legi!
Scripsimus, de Patrem nos non aequarimus illum,
Qui sacra pro Patria juraq; primus fuit.
Illius ingenium, mores, impus gloria, Nomen,
Exsuperant numeros, culte Tibulle tuos
Qui volat, ut dignum est Josephum scribere Dattylis,
Ille opus est Patrias vincat in arte Deas.
Sed jam Doctrinam posuit ~~et~~ recubata Palestra
Et Vocor ad proprios, ut sit et solit esse, ephos.
Interea ut solit claudatur epistola Verbis
Nunc in te Voti summa sit ista mei
Dum te fortunent, opibus, virtutibus, amicit
Deusq; quod caposo, posse Valere, Vale.
Excellent. Vre

Minimus in Christo Servus
p. Stephanus Dico. S.P.

Responsoria ad Rev. Patrem S. I. Dnum Stephanum
Abne Caudopolitainum.

Mensis pastorum Vetus et revocabilis ordo
Septem Mosaiica sacra quippe dies
Reddere exemptum curis, animamque levaret
Respondere suis omnia nulla forent.
Omne mihi tempus quod cetera de lege profectis
Dandum operi est, Aquini, publica cura rapit.
Non sic ruxicolam brulna cedente fatigat
Sive labor vitis, sive agelle tuis.
Non si castra, ligo, non casu, bipennis, et aeta
Falca, et ab invicem Nova repressa manu:
Atque ego, Quae torum numeris fallentibus augeor,
Aeris subduci quando requiro modum.
Hoc tamen sanguinem quo scribo temporis, apte
Indulget Phoebo Septima sacra dies.
Hinc quoque Phoebo quem te complector alumino
Scribere non tamquam dignus esse queat.
Gaudeo te simul natum tellure, meique
Natalis florem, germen et esse colit.
Me quoque Marusii cuncti obveuta colomis
Pedes, qua suavi lambitur annus, tenet.
Dumque Patres nostri pharetrati bella tradidi
Captarent, nobis Phoebus utriusque placet.
Degenere, sicut caperata fronte Nepotes,
Mars: hinc Cypriam Phoebus et Apollo lyran.
In jam vere novo cum sole recludere gestis
Nativam, et frugis Palladis arte copios.

Haec quoque nota mihi fuit ars juvenilibus annis,
At nec eum credas, deditisse cecum.
Quod si non sagitta mysteria pandis eundem
Nam de sacris jam schola quae dicitur
Sed magis ac Mauro veri Germanus amoris
Volsius in lingua sit manibusque tuis.
His quoque praecipis jam convenimus, uterque
Ortu nec tantum, quam sumus arte pacem
Non alius potior tibi fors adiferit ipso,
Nescit Europa quem modo mens amor.
Hunc etiam jam Roma capit, jam Pulvita Volsi
Nominis, jam scriptis Italia claustra fluent.
Hic levibus Gallis, gradibusque doctus Iberis,
Gradibus et licitij hinc praeta tota patent
Dumque alios sacris Quaeptor corripit, huius
Arca damnantur dogmata nulla nota
Hic quoque me Juvenem cunctis formavit honestis,
Hinc ego convitor Discipulusque fui.
Hunc quoque si sequeris, cunctisque scholaribus addes
Reddet nos Tellus, Pallas, et Apollo patres.
Sola est religio qua nos determinata ambos,
Et communis sacris, hinc adolece vetat.
Disidium est in hoc: Nostrum causatur uterque
In tenebris, alter; hinc quod alter agat.
Luis propior vero? Deus hoc iudicet, at me
Dilige quoque Sophus, quoque Poeta. Vale.
24 Apr. 1760. Joh. Com. Lassar.

Excellentissime ac Illustrissime Dne,
michi cumprimis placeat!

Quam Parca tribus mittit mihi Vestra salutem
Charta, novis iterum Nobilitata metis,
Gratia Numinibus quod me dignetur Apollo
Ad simulacrum veni, tam bene natus aquas
Quodq; mihi solita modulatus arundine calvo
Ite velit longos et sine nube dies.
Aut cum cunctis repetet notissima fontem
Inq; caput Versis unda recurset aquis
Ortag; Hypergei; Marufi; Nympha Naxda
Terret in muros Pandia iuncta tuos.
Quam tua de nostro labatur corde Voluntas
Gratiag; ex animis exidet ista meis.
O! mihi si Vaeus, sed non licet, esse liceret,
Quam cuperem Numeris te recitare meis,
Sed te non aliter, quam me quoq; cura perennis
Admittit et fautes non sinit ire dies.
Iuxta Patrem te, thura tenent me pungit uterq;
Tu bene pro Patris es, et ipse foris.
Sic est dividimur curis feruimusq; Vestris
Iste tuas partes, ne minus iste tuas
Iusq; Sagum Mars, docta Focis ars, et viva colonus
Panda tenet nautas equoca Regna draconos.
Oderunt languere boni et sunt otia Magni
Regnorum restis Nota ruina, mali.

Crede mihi plures, quam Mars ignavia perdit,
Plusq; quies nobis quam labor ipse nocet.
Pigrescunt vesces, si non moveantur, et uidea,
Et gause, dum nimio Sole petuntur, oleae.
Motus alit e segetes, tenerasq; percoquit vites,
Et nova, rariis motibus arbor, agit
Arva nisi duro, crebro reuarentur aratro,
Si tulereit ciliis, germen inane ferent.
Ista sicut requiete trahunt, et qualentq; metalla
Et minus ut soleant mora mittere, miteant.
Deniq; diu vendunt mortalia cuncta labore
Postq; suos fluxus, praemia studior habet.
Hinc ego non miror famam te vincere, Regi
Quem tantum sollicitum Vesper et ortus habent.
Me quoq; cum roseo vultu Pallantia, exit
Excitat in partes Mumen, et ara chas
Nec prius ac soleant Voces hominumq; daunumq;
Quam equos, et studis otia Pallas habet.
Nam modo Discipuli, partes modo tracto Magister,
Exudio, placent exudiorq; nois
Cum libet ex animis Newtoni dogma voluto,
Cum libet in Gallis, quae placuisse, lego.
Inier totq; Sophos, quorum me scripta fatigant,
Accumulat curas Volpiis ipse meas.
Isti Socratica cadunt, me iudice charta
Multorum laudes hic Sophus, unum habet
Sive cecum ingenio, quo tendunt Cicerus, curret,
Sive vocet in leges fluviumq; nota chas.

Seu levet artificii gravitantiâ pondera recte
Seu doceat mensi, quanta sit ora, soli.
Alcibi hic trans et nubes et sidera fectur
Ad oblium magni consiliunq; Dei.
Vesit hoc et aggera cœlis, igneque tanti
Porticus arcum, totaq; stoa fuit.
Dum sol deliquim patitur, luna labores,
Undaq; cœli Volpsi Les jubet ire, fluct,
Volpsi exultat semper celebrabitur orbi,
Nec breve, dum current scuta, nomen erit.
Sunt tam en in tanta, lucem qui mente requirant
Et dolent magna hanc non mitispe vivo.
Hic simul Mithras fidei si luce fuisse,
Creferre nil reliquum, quo potuisset, erat,
Se quoq; conspicuum si Lux Romana teneret,
Non foret in Dacico clarius orbe deus,
Sed sua ductoris, qua fect occasio, salvi,
Cybara neatur, naufragia fectur aquis
Ciste! procellosum est, coelum repente cœlestia,
Quod sequeris, tenet iudice tutus, iter.
Non est lux fidei nobis commissa, sed alter
Illius arbitrium, Pastor et unus habet.
Ut cœsus est, quim iuris, cœsus arbiter orbi;
In terris proprium sic habet Ara Deum
Qui quis sit quæro? nec enim sine iudice lites
Sot, cœsus hominum quas peperere, manent.
Romana, vel nullus? vel qui se facinat ductor.
Calvius, Iudea religionis exit?

Si nullus, fatore tulit quicumq; libido,
Sacræq; vel potius cœca, sentire licet.
Si tua cœca, rogo quænam sacra pagina salva,
Iura dedit ver: id iudicanda loco
Quod si Romana est cœca hæc collata potestas,
Quæ tibi est tanta iura tenenda, vide.
Quare ubi cœsus cœsus, et ubi aeroceramina cœca,
Ne tua cœsus proca fatiscat aquis,
Roma Phœbus, fidei est, et meus contrigere portum
Omnibus fectis hæc tua Narr, eat.
Hæc tibi commissum nulli cœsus periculo
Nunc etiam, post tot scuta, minus cepit.
Utq; dedit, Iudea ver, fidei q; Magistra
Sacræq; Pontificum, rectaq; sacra tenet.
Cujus optem ductumq; tibi diu deprecior, istud
Scriptura ut Statius Iudic cœsus, cave,
Illa quid em cœsus est, cœsus modo vera fatemur,
Non valce hæc lites iudicare novas.
Aes obscura fides, scriptura obscurior illa est,
Ista tibi cœsus cœsus, ista mibi.
Namq; ego, Tu, Luther, sedon certamus muno,
Elig: nullus sit tam ac usq; mderus.
Cur ita? Sed veniam tribuis dum versibus, esto,
Pax mibi: Diu faciunt: gene fideq; vale.
Excellentia Tuae

Claudio re. Mij: 1760.

minimus in dno cœsus
P. Steph. Dica. c. 17.

Responsoria ad eundem.

Missa salutarium Inul decima atq; cernua
Venit, neq; novo nova macavit honore;
Elofa quidam peti rus, Urbe colutus,
Cum Vrielis; caedatq; velut clausa evolat ales.
Hau quam laeta dies mihi quando rusticior! o quam
Nunc q; tate c'eges, quam me vinceta juvabunt,
Atq; olivum plantos, cunctusq; palustribus uadis
Collis, in iliqua, quo vesie navita cymba!
Nunc iterum me c'epa tenent, et rure coactum
Carum de Heremum concludus moenia pango
Saxior hae equidem decurrit epistola, quam res
Postulat, officiumq; boni deposcit amici.
Revercor, ne civium cum exuber, et ipse
Deficiam, tempusq; tibi cui c'obrius omnis
Sax sit, subspiciens molesti nomine c'igner.
Culpa errare tua liceat, nam gratia metri
Illa tui prolestat, et addit calcax c'unti.
Nol admirari, si res tamen una moneute
Flau, c'olays c'it reddens, c'erransq; beatum:
Infelis ego sum, tua qui quandoq; recepti
Miratus toties, toties recor esse beatus,
Ingenium primum c'ublime, arteq; Poeta
Mirabar, Daenove c'lythamve in culmine c'ummi.

Parvassi erorum, Musis Phoebosq; placere,
Mox et Philosophi Palla mixtus eundem
Inductum, studijq; novam formare Palastram.
Iamq; iterum miror Volfii c'umq; Britanni
Newtoni rimbatus c'aris, dum liber ab omni
Affatu, solo rationis lumine terr.
Deberes, fatuusq; pede calcandum, et iniquos
Subpicere, in te quod tamen sab mihi parce!
Aegre c'uperstitio, praediciuq; moratur,
Sic, ut ut infelis ego, nec imitando beatus,
Cui Tu, pace tua paulum infelicioz eo me
Namq; dolor te vexat, et arumosa cupid.
Atq; odium, incensy utinam placabile votis.
Namq; doles: quod quem Teum una c'itigit orbis,
Lutheri fuerit c'ecator Volfius: ac si
Interfic verum quis dixerit; et magis illud
Roma prober Verum, quam c' Heidelberga loquatur
Luii c'isti etiam, dum futo nomine patri
Calvi num p'ingis, tantog; illudere gestis.
Lui, nemo Istitum proter, Paulumq; loquutus
Terfius, et nemo melius mysteria gaudit.
Indulgebo tamen, patriarq; hoc nomine p'ingis;
Conficiam tamen omne, quod res c'itis ipsa probavit:
Calvus erat: non ergo comis, et crine prebentum
Oborto poterant Monachi c'olvere collo.

Me nec Calvini, nec Sacerdotis dedit: ipse
Calvus enim, coelum Calvini profero emectis.
At quicumque alij hunc castra arripit, equo
Iube ferat Coelum qui emectis claudat apertum?
Commodum est coelum. Terra est quod peni rotunda;
Quodlibet hic ergo punctum est immobile centrum,
Linea recta potest rinde, atque brevissima duci
Ad Coelum, nihil est opus hic curvabitur, et nec
Est pede Romano brevior via, quam Jovevusi:
Procius est gemini cruris; quo iungere terram
Conspici coelis, Ratio exis efficit unum.
Quamque Revelavit Numen Scripturae, et comitum,
Haec illam supplet, qua defuit: illa vicissim
Scribitur, num Scriptura Deo sunt videlicet organa.
Nihil? tum exedo, necnugod obscure putare
Verba Dei, non bene sufficientis, ad hoc, ut
Verba signaret, rebus, etatis apta ducendis.
Clara ergo Scriptura Dei, neque opere indiget ulla.
Clavesunt multa praeforum tempore cetera:
Stoas Zenonis, duplexque Academia, tum quam
Porticus accepit, quae affectata Voluntas
Et Epicureis, probroso et stigmatate misit
Porcorum maculam: Sed verum substitit inter
Omnes diffusum; quamvis possessio nulli
Plena fuit, neque propterea ferventibus usque
Disidiis, ullo certabant Iudice stare.
Ipsa ratio fuit et Lex, et fuit ipsa

Norma cui, Iudaeque sui, namque ergo Suprema
Lex mentis potest: mortali Iudice cog?
Attamen hoc etiam dabo, Sed diu quae: quis ille
Iudex? Pontificum dicit: quare? quia Petri
Successor, gaudet: Sed quis Petri, ille? Magister
Discipulus Christi qui primus obaudi: at ille
Nunquam Iudex, est defunctus munere solus:
Cum sociis licet omnes causas dixerit.
Sed dices: reliquis tamen hic quod praefuit, illi
Solvendique ligandique data cuncta potestas:
Ille tenet claves, claudat referatque parenti,
Ut quisquis meruit caelique est arbiter unum.
Sed ultra quae cum edita, verum unde probaverit ipsa?
Te te, inquis, castra et scriptura; quam bene? totum
Te te: Tibi principium est et veritas et veritas:
Iudex quem statuis, erit ergo principiatum
Die jam Philofothe utrum sit principis? et bene quae res
Ut de principio decernat principiatum?
An recte cupias me sic convertere, missa
Scriptura, ut proinus miser in bellivari labor!
Cuius tamen haec utamque: Sui me fesus amor;
Occupat: est huius cum vita terminus idem.
Sed tu Romanae fidei, seu sociumque
Sed Muhammadum, vel et quae viliocista,
Illius fueris, Te dilige. Non ergo mortem
Ultra sollicitus, quo vadas, portio namque

Me nec Salvum, nec salvum dedit: ipse
Cavens enim, coeternum salvi profero lumen.
At quicumque alii hunc castra arripitque
Iude feros Coelum quis cunctis claudat apertum?
Comedam est coelum. Terra est quae penis rotunda;
Quodlibet hinc ergo numquam est immobilitate centrum,
Linea recta potest ruide, atq. brevis forma duci
Et coelum, nihil est opus hinc ambagibus, et nec
Est pede. Romano brevis via, quibus Itine castris.
Circum est gemini curvis, quo pingere se tra
Conferri caelis, Ratio caus efficit simul.
Quamq. Revelavit numen et origines et causam.
Hic illam duplex, qua defiat: illa visum
Veritatis, num et origines de hinc videre origina.
Si fiunt? num ex est, ut quo q. occurrit putant
Verba Dei, non bene sufficiens, ad hoc, ut
Verba et ignat, rebus et atq. apud ducentis.
Clara ergo et origines Dei, neq. ope indiget ulla.
Clare enim multa prophetarum tempore et causa.
Pro quo Leonis, duplex et causa est, num quam
Portus et degit, quos affectata Voluptas
et Episcopus, probre et ignate missi
Porro enim maulenti. sed verum et insigne inter
Omnes diffusum; quamvis possessio nulli
Plena fuit, neq. proprea ferventibus, usq.
Difidit, ullo certabant Iudice et causa.
Ipsa et ratio fuit et Deo, et fuit ipsa

Norma et Iude et causa. num ergo et suprema
Deo enim pro et mortali Iudice causa?
Num hoc etiam dabo, sed de quos: quis ille
Iude et Pontificem deus: quare? quia Petri
Successor, gaudet: et quis Petri ille? Magister
Discipulus Christi qui primus obaudi: at ille
Numquam Iudice est et causatus num et causa.
Num et causa hinc omnes causatus et causa.
sed deus: religiosus tamen hinc quos pro causa, illi
et causatus hinc causa et causa pro causa.
Ille enim causa, causatus reperit, pro causa,
ut quis enim merit causa est arbitrarius num.
et causa et causa. verum unde pro causa et causa?
Ipse, num et causa et causa; quam bene causa
et causa. et causa est et causa et causa.
Iude enim causa est ergo pro causa
De num. Philosophi ut causa et causa? et causa quod causa
ut de pro causa de causa pro causa?
An recte causa me et causa et causa
et causa, ut pro causa et causa et causa.
et causa hinc causa: et causa et causa
Occupat: est hinc causa et causa et causa.
et causa et causa et causa, et causa et causa
et causa et causa, et causa et causa,
et causa et causa. Non ergo causa
et causa, quo causa, pro causa et causa

Ille Tui Divina, Deo concedet, et an non
Ibit in Oceanum, qui fingit esse amicum?
Vel si Pythagora crediderim, spiritus aut non
Iste Tui, alio locutus corpore, fiet
Eubrius non Calvus modo, et ed quocumque saltemianus?
Paree joci, metrogq; save, quod scribitur in ista
Eris: Sermonem quo scripsit Horatius olim
Cibini Tui Tui Tui.

Tui Tui Tui
Joha. Com. S. S. S.

Excellentissime atq; Illustrissime Dno Comite
Patrone Gratiosissime!

Urbis amatores Nos, Te e alvere jubemus
Aur; amatores, veluti mihi scribis, et arri
Ora cessant, ruxi feliciter ipse
Ruxi Tui, proso curarum mole, fuisse,
Gratulor, et quomiam Flavii agnenti, de unguem
Ingenium sequeris; Lepus, hic maleus, an bene e alvee,
De reor, haud te agitare, sed illud quod magis de Nos
Pertinet, et referre malum est, agitare; Utrumque
Divitij, homines, vel sint virtute beati?
Ludere ad amicitij usq; recurre stahat nos?
Et que sit natura Comi, cum unumquod quid ejus?
Ut mihi dilectus de Verbo Horatius inquit,
In Cesta alterius Libr; Catyra. Amicq; respecto

Te ad curas animae remeasse haud de nihilo, cum
Nos est unum mundi insipientis, oblige. Namq;
Invenit e Tre, pugnam quem scribis Epistola, dicit.
Ergo argutus amor teudem certamina posuit?
Et pede quo e terevat Placius, nos impetit? Hec quid
Ohe mi? in pugnam fortasse suscepere? cessa
Me iritare, etenim tibi fors modo nil dicit, atq;
Nunc ego conjicio, tuos meos, neq; cor, neq; pectus.
Lud si amicum mduam Tecum e uertere? Noster
Corq; Tui transfigio amor, vel vulnereat illa
Vulnere coelestis, qua Nos velut utrimq; armis.
Inferior palatum edesne? aut e hincq; citu
Dini e meis, manibus nunc pectora plangeus,
Lud e amens; reuebras lacrymis prorabis obortij?
Dixi fabiant lacrymas, vel dent Numina e Martha
Vel Magdalenae, quibus rimatet, et facies, et
Lud eus, et os, Vultusq; meus, merca q; gemend;
Christi, ut amantio veniens, dum doctum amicus
Ladavus ille meus, e Comi illum e spicite, edet
Pope feni vita tibi digna et tua nova, sed
Hec jam per sermen quo non procepimus? cuspis
Mysacum dulci, quid non pertendat? ab ipso
Faruq; in Petra Phoebus dum desinit, ultra
Iungit et in Petra nostros committit amores.
Ergo eborant litui, q; obiq; haud ante receptum

Si canere iugiter, dixerunt quam pugna duellum
Anpior: equare, quid ais? Tu piumulum mihi sum
Calvinum, offensum nos misit hinc per uerq;
Cur ita? propterea quod tu am piumen iniquum
Pecceasti Calvi: quasi non Torquatus Atreum
Castillos oleat Angillus - - et proprie de
Remmat Calvini, cognato nomine fatur
Aude: cur erimen confici? Ubi e ale multo
Tute festiva, nobis illud - - et inquis:
Dixi: arreptis tentum preeusum d capillis
Calvinum hanc puenit rabi, quod opabatur breuius
Cospio collo, quia Calvini erat vis tena ipse
Rifum, quare tamen de Te, quare et Anglia nunc, cur
Dacia, vel raxiam cuiusq; Hollaudia, exire
In hoc os viucto, quo fere suscepit labio
Calvinum rapit? nisi si credere capillis
Vel personis, incedat erimibus. Ultra
Quid equitatur iocusest, neq; enim mihi verba videri;
Fari alia, ac si ipse cum Flacco, sic loquereris:
Nullus de dicent, fixare in Verba e Magistri
Ipse mihi Capio, me confute, neq; e Magistruum
Anpulo: Capio uno minor est Dore: Post hac
Calvini asocibo, Lutherum hanc e Anna, Vicumq;
In coelos patulum cuiusq; mortalibus, est mos
Et meus admitto, et videns communiter omnes
Quo mecumq; ferat ratio, scripturag; curro:
Verum tu cursum prohibe tantisper, et audi

Quoquid ipse Tuam mecum e pium d refellam
Et octasse valem, quo usque nomine Meum
Meum cor, magnam cupiat vitare Corinthum,
Hinc puenit e Pavia, per Te pefut; d doceri
Terrarum ignarus e si ubi quare d e Corinthus;
Te ducere via, cupiens contingere matrem;
Quid facis? e Magistra vno pariete reversum
Inq; Gallia et Anglia, et ipse Hollaudia, Regni;
Cum reliquis, multum concinne e pessa notetur,
In breuiam e Manu vades? dicens: ratio se
In bono tua Magistra huc potest e ducere Corinthum.
Nec rectora opus est, Teus pueor me e eundem
Mia tibi, vive! vale! e non intelligo, Magistra
Manu ait: quid e scripta velit? tunc te leporem, inquis
Nunc vides forma est Magistra e clarissima: corus
e pessa e Manu. Sed non intelligo: dices
Ore hominem e Andebatam! Manu au ratio tibi confut?
Ille iterum quantum mendari confut. Bene e Manu
Tu se riperis, ergo te confute, sed e Magistruum
e pessa, e pessa uno minor est Dore: e Manu
Tu ipse vitem retinet, quantum tamen eundem
e pessa. Bene mihi: nisi quis Deus ausilietur,
Privatag; inat nobis, hanc e pessa artem
Vel tu me vices, operam e Manu manem.
Salte e Manu ait, bene cum e ale quem vobis ipse
e pessa e pessa, quid tandem e pessa istis
Ipse valem? e pessa mutato carmine, pessa

Quas cum deceras, Literarum et Lipsa. Tuas.
Verum interpellat nos vultum et Manius, et orat.
Atque modis et se poscit miser omnibus, ut eum
Plus, et altem tractare vicam qua possit, ut istud
Exponas abitura denique. Inq. repomis.
Qui perit in Cythrae et epina per ostia ponte,
Sen tu pertranas Isthmum; Larinamq. et altem
Littora, Sen e legum et sanctas trahamur. Quibus
Sive per Hollandos Natura lege beatos,
Sen vero tanta cum libertate fluentem
Per Samosin, quanta admodum vivit, ite tu
Instituas, optata feret, mutamq. tenebris
At peret ingenium quo tu Per maxime polles,
Et per docet manum, Patria, qua, Iudice multo
Praestat, oblectat, contemnit adire formidum?
Calle etiam recte et i gnavis, et obris equis
Per Samosin, Lippamq. patet, et Cythrae formidum!
Sed quorsum valeat, plaurum est. Sub nomine ficto,
Tabula, coelestem patriam, quo tene minus omnes
Et simulat; Verum modis et sub cortice, tamquam
Mundem et digna descriptam sub tunc cernis,
Sed mihi jam tenui frigis cum murmurare ventus
Manius, et auspiciam possem Ductore et cernit
Et Rectore, via vult et concredere, Sed tu
Manus opus est, inquis, tibi jam Rectore vult, quoad

Christioli Papa Dubiarum Iudice verum.
Ergo inquam et scriptura regit, et scripturae Iudice,
Et sortis, hinc dicitur? quidam dicitur ipse?
Sed paulum se interpellat, dum confitiam vici.
Vis? Veri causa, et scripturam et ipse ore promittam.
Bernago: Quia velut ad dubitans per venator, et oro
Dum mihi quos et liqueris Calvinus et fontibus, au sit?
Vel hinc vox et scripta Dei, liber hic, vici tamen
Lydus nos et scripturam, plaurumq. ostendit e neganti:
Iste tu hoc et illud, nisi melius fueris, ulla
Haud unquam ostendit, et me Dii! iure Deo?
Quas non vici fides veritas! -- unde probis in
Et de me quibus? Romanum gaudere et iuremi
Iudice arbitrio. Et et scriptura. Principium ergo
et scriptura asserti est, et equitur bene, non vero. Sed tunc?
Et scriptura Iudice fidei et scriptura. Negatur.
Sed? quia nec Peram, nec et se facit esse columbam,
Sed neq. Pastorem coelesti clave potentem.
Papam, quod fidei est, illud non continet omne,
Et minus, obsecros et insuper aplomat, et ipse
Luce et equitum, tamquam Divina oracula, libellos
Non probat esse sacros, nec ubi per et cetera, perq.
Sed et scripta manus, Verum tunc videri error,
Indicat, et etiam hanc tamen asserit esse caputem
Iudice officii? quam nos tibi vera loquamur,
Atque quod Christi tenet et et Virgo, negare
Dona etiam, futurumq. tunc jam et ymbolum ab ipse
Legati, Christi, quatuor et scriptura neutrum

Continuat, Marcumq; Lucamq; Mathaeum,
Atq; dicit, tamquam plenus lumine, veros
Præconi Verbi Divini; Affunde fidem istis
Dey potius, quam Bartholomæi Evangelio, vel
Andree, Petriq; probat quæ cetera pervindec:
At Marcum scripsisse manu, factumq; notasse,
Et dictum Christi, quod tandem dicitur causa
Hæc finem accipiet? Numquam ratione? Cetera
Quid ratio prosit, dum factum queritur? Amen.

Excellentis Viri

In ipso Festo Matris Nostræ   omnimodus in Christo Servus
Martini Vrsinij Elisabethæ   P. Stephanus Dica. C. P.

Admodum Reverende Pater C. P.!

Domine mihi splendidissime.
In quantum cæcis est, malis latius
Sunt uterenda mihi: ne vel amicum
Socii differere gratia pœderi
Palma et mœda præcipiam Deus:
Vel si bella toto pulvere cœderem
Ducam virtus, et uiglorius eadem.
Ipsa Periculis jam mihi vell'caut
Aurem, quod lœuis barbata misecand:
Inq; usum posito lætitia metro,
Placatis animis classica concinnata,
Præses ipse et nunc nomine Delius
Et qui more suo perveniat rimabur

Aspirat pariter: quod Dialunia
Quid nullis e pacis clausa licentius
Errant, ad numeros cogere gestiam.
Erram litigii ducere e' rem ea
Quideram, facili, erit e fore labor,
Demonsrare Petram, quam columen fuis,
Quod spiritus, nec ita e' h' Petrus, ut putas,
E' e' pœtere Patres, e' e' et e' pœpobus
Senti, Paucis, quæ e' oboli dedit,
Veris hoc e' Stephanus prædocet ultimis.
Non prærem pariter, quam Tibi fabulam
Tibi, quamq; via conspicitur, Ducam
Mappam, non bene quod concinnat mihi.
Nam e' quis sinas, vifere moenia
Stolis gestat, et recta pœmitta,
Dant non ad Samos, e' Liberia Ponticum
Vindis, vel e' equand littora dirigo,
E' e' e' pœonius, fanteber aut e' pœon
Hollandi, pœonies, nautasq; Barbarus,
Obscura e' ut ugent nocte pœhorridum
E' e' e' pœonius, aut equore e' pœonius:
Ipsa non e' copulos verticis e' e' e'
E' e' e' pœonius e' e' e' e' e' e' e' e'
E' e' e' e' e' e' e' e' e' e' e' e' e' e' e'
E' e' e' e' e' e' e' e' e' e' e' e' e' e' e'
E' e' e' e' e' e' e' e' e' e' e' e' e' e' e'
E' e' e' e' e' e' e' e' e' e' e' e' e' e' e'
E' e' e' e' e' e' e' e' e' e' e' e' e' e' e'

Ejus Verba mihi, Du agas e' acer vis,
Fideli forte Pharus diffulcat hinc Sibi,
Perquam bisido tranfite et libet,
Te Perrum e' equere, et plaude Vicario
Ejus, qui Dormitium defervit e' unum.
Me Phocis teneat, Verbag' clarus
Surgente in medium e' ole' micantia.
Quid? num pinguo iterum? parat precor precor!
Quin cepta e' vicior vix pivat via,
Quidre a morte fiet, e' olliciti maxum,
Cecitenuy Vaeni, vivere e' unum licet.
Innocos e'erve amos, e' unum licet mori.

Admodum Reverende Dñe Vale!

Cibini 23. July 1760.

a Sibi Redemptissimo

Joan. Jan. Sadar.

Excellentissime ac Illustrissime Dñe Comes,
mihi cum primis observande!

O Vir! quem clarus, munere Vatis
Condigno, Latij Cyinthij miserit,
Cui non te Latij Roma fidelibus
Acquisum superum munere confpuit?
Te qui Perides e' armibus pcedis
Et Phocis dubiam e' vixibus efficit
Palmeum e' e' unum calumie Perris,
Inter Deutideos, inter ac Helvicos
Esperare diem qui venit ulominum
Ejus non doleat Vir bene confpuit?

Dignum e' speris hoc r'adus caput,
Ludo doctarum h' d'era, p'raemia frontium
Dus misent e' superis: e' p' e' d'ubia dies
e' e' d'uctare breves, e' p' e' d'olent:
Imbr' e' p' e' d'at' nomine Delius,
Vidulli melius, quam Sibi cognitus,
Discedare Nam, e' unum e' ytharum videt
Cuius Petr' fidibus: Numine p' e' vites
e' e' unum fatidic, non bene confpuit.
Teum, e' unum r'itux h' unum e' p' e' d'olent.
Nunc e' p' e' d'at' e' unum e' d'ite e' unum e' d'ite
Quales, e' unum e' d'ite e' d'ite e' unum e' d'ite
Deplorare e' unum e' d'ite e' d'ite e' unum e' d'ite
Vel e' unum e' d'ite e' d'ite e' unum e' d'ite
E' e' unum e' d'ite e' d'ite e' unum e' d'ite
Dignum e' p' e' d'at' e' unum e' d'ite e' unum e' d'ite
P' e' unum e' d'ite e' d'ite e' unum e' d'ite
Iam e' unum e' d'ite e' d'ite e' unum e' d'ite
e' unum e' d'ite e' d'ite e' unum e' d'ite
e' unum e' d'ite e' d'ite e' unum e' d'ite
E' e' unum e' d'ite e' d'ite e' unum e' d'ite
Et qua te e' unum e' d'ite e' unum e' d'ite
e' unum e' d'ite e' d'ite e' unum e' d'ite
Et e' unum e' d'ite e' d'ite e' unum e' d'ite
Et e' unum e' d'ite e' d'ite e' unum e' d'ite
Nefis quid valeant e' unum e' d'ite e' unum e' d'ite
Quid e' unum e' d'ite e' d'ite e' unum e' d'ite
Nefis e' unum e' d'ite e' d'ite e' unum e' d'ite

Quae quanta irradiet: Numine nefas
 Quam mox offerimus; Numine nefas
 Quam clavis affricimus: Passus nefas
 Quam cunctis proximis: nostra, praetibus
 Dum confessa ceteris vulnere, subditur,
 Idemque cunctis vulnere, ceteris
 Insuper quid Roma queat, clavis, melita.
 Tu Patricii Religioibus
 Insuper, ceteris, quae pro malo
 Commiserat, Patres: ceteris tenacibus
 Felicitas, ceteris culpa, ceteris, mest,
 Atque ut tempus eam corrigat, et ore.
 Quid? Num Vita Patrum prolium officit?
 Aut prodest quibus? ceteris accidit
 Ut multi Patribus, seu mala debeant
 Cive accepta ferant commoda, ceteris tamen
 Non vobis ceteris, sigulis aspidet
 Et Graecus, passus, ceteris, Graecus,
 Quae, in pelle, feras, ceteris, allatrat,
 Atrocinum in domibus, postea, verius
 Haec, miter, nemorum, persequitur, ceteris.
 Quid quid, gem, rudior, ceteris, et, tuler,
 Amis, fluitibus, condidit, pueri
 Ceteris, resca, recens, ceteris, idem, diu.
 Erravere dies qui tibi nubelo
 Nascuntur, dederunt, oscula, tempore
 Pueri, debuerat, se, ceteris, gignere
 Quae, et, conspice, lumine, pelleret.

Haec umbra, in, Verule, quod, modo, puerore
 Haec, Petrea, ceteris, boquetta, degeret.
 Tu, parce, metris, Concinni, Tui
 Ceteris, confiteor, carminibus, Tuis,
 Nec, tentata, prius, vincula, concedi,
 Devincere, mihi, Te, quibus, a, retin,
 Populum, metra, Petrea, non, nisi, ceteris
 Defendere, lyres, Tu, abstermi, vobis
 Aquas, Lethaeas, dum, fidem, ceteris
 Noster, cantat, amor, Vire, Vale, puerore.
 Tua, Excellentia
 Claud. B. Aug. M. C. C. minimus in Act. c. 1000
S. Stephanus Puer. c. 1000

Reverende Dno Pater S. P.
 Dne mihi celestissime
 An, Patris, graviter, amulium
 Quod, si, volentem, videris, alius
 Ceteris, liquescens, ruitam
 Scaris, dare, novum, iudicij
 Morare, casum, molle, tamen, foret:
 Actus, qd, forte, dederans, Virum:
 Quis, facta, fortunam, qd, debet
 Fere, gravem, et, ceteris, ceteris.
 Quid, ceteris, ceteris, ceteris, ceteris
 Ceteris, ab, mo, Dedalus, ceteris
 Pueris, rororum, vel, graventis
 Ingerimus, mulieris, instar?

Vocamus tollas: ah miser ut cecidit!
 Ah quam dolosa nube regit caput!
 O terra, quam tu mater alma!
 Quam pedibus bene tuta nostris!
 Crispe foris? Tu tamen hoc facis:
 Corrige proh Di! illa exmanus mea
 Desles beatum: quem nec ignis,
 Neque Erebi metus ullus aegit.
 Caelo volentem deerrabere, ad sua
 Urbis, et herata proemia miser
 Romanos laudas, cui Deorum
 Secta, tamino potius recedent.
 Laudas quietas res amica, et ceterum
 Ad se expiantis exmine: cum tamen
 Vacare culpa, atque innocenti
 Esse animo, et satis est quietis.
 Laudas ligentium jura clarum, aut magis
 Adventum nulla, quam sequeris, fide:
 Est magna concedi potestas,
 Discipulis data mihi fuisse.
 Concessa tibi haec fuit: et male
 Usurpat haec, Nostra clementia
 Optamus ut: ne sperare
 Pote clavi huc referare coelos
 Utamur? Desi vi clarum, foras
 Credo recludet, qui medium cecidit

Clavus domase, qui obferatas
 Absq; clavi penetrauit adas.
 Salvator orbis: huius mihi Pompea
 Genioux terram iungere cum Polo
 Dignatur: huius rictum atq; gravum
 Quodq; cho merito requidet.
 Ad tolle quae Tu quoq; verbius
 Coelosq; spulcaus, mitte leves humi
 Umbras, et ingentem beatam
 Funus, et opes, et propitius Roma.
 Omittite laudes Vati, maledicium
 Quam tolli ultra quem meruit. Tuis
 Esille mirator, cumq;
 Quae valeas animo precatur.
 Admod. Adde Dne
 Cibus 22 Aug 1760.

Insuper Visere
 Joh. Comes Ladur

Ezen Munka Szeresje Kermangy Visej - vialatit kappos,
 et Claptalidos (Bardai keltker) - elobb. Szeresje kelt
 Szeggyi vesi paj velti - kelt. G. Gyedre jott ad hol 29.
 evig kaidette hatalmos Szabolcsataval Szabolcs tanacs - meg
 halt 1760. - Kivalt comitatus l: Szabolcs Szabolcs
 Com. II. pag: 476-477. - Uj Magyar Muzcum. 1856.
 Fiact. - l: 228. - Kairlyfektisai Szabolcs 1529. 957.

HANZLICH
 VERLAG

22 old.

wires

J. S.
Loomant,

